

KOLHAPUR INSTITUTE
OF TECHNOLOGY'S
**COLLEGE OF
ENGINEERING
(AUTONOMOUS),
KOLHAPUR**

Kolhapur Institute of Technology's College of Engineering (Autonomous), Kolhapur

Technique 2022

Pioneer- 2022

Technique 2022

Inauguration of Pioneer

Inauguration function -
Welcome of Chief Guest Dr. D.T. Shirke

Inauguration function -
Welcome of guest of Honour Mr. Umesh Deshpande

Valedictory Function -
Welcome of Chief Guest Mr. Manoj B. M.

Prize Distribution Ceremony

ISTE Student team

KOLHAPUR INSTITUTE
OF TECHNOLOGY'S
**COLLEGE OF
ENGINEERING
(AUTONOMOUS),
KOLHAPUR**

**Kolhapur Institute of Technology's
College of Engineering (Autonomous), Kolhapur**
Approved by AICTE, New Delhi and Govt. of Maharashtra
Affiliated to Shivaji University, Kolhapur.
Accredited 'A' Grade by NAAC with CGPA 3.12

Technique 2022

Editorial Board

Dr. Mohan B. Vanarotti

Director

President of Editorial Board

Dr. Tejaswini Desai

Editor

Ms. Vinita Mane

Ms. Madhura Gangapure

Ms. Saee Thakur

Mr. Varun Moruse

Ms. Shubhada Sawarkhande

Dr. Deepti Kulkarni

Editor

Ms. Sushmita Sarkar

Ms. Pallavi Dhekane

Mr. Suraj Shah

Ms. Swapnali Patil

KIT's College of Engineering (Autonomous)

R.S. No. 199/1-3, Gokul Shirgaon, Kolhapur – 416234, Maharashtra, India.

मातृपूर्ण श्रद्धांजली

प्रणव मुखर्जी
रामविलास पासवान
लता मंगेशकर
अनील अवचट
बाप्पी लहिरी
एस. पी. बालसुब्रम्हाण्यम
पं. बीरजु महाराज
राजीव सातव
दिलीप कुमार
रमेश देव

जसवंत सिंग
अहमद पटेल
राहूल बजाज
पं. शिवकुमार शर्मा
जन. बिपिन रावत
बाबसाहेब पुरंदरे
प्रभाकर जोग
कमला भसीन
कल्याण सिंग

Vision

To be the Centre of Excellence in Technical Education and preferred choice of Students, Faculty, Industry and Society

Mission

- ◆ **To Empower the Faculty, Staff and aspiring Engineers with essential technical knowledge and skill.**
- ◆ **To Develop competence towards serving the ever changing needs of Industry and Society.**
- ◆ **To Inculcate Social and Ethical values amongst the Students and Employees.**
- ◆ **To Strengthen collaborative research and consulting environment with industry and other institutions.**

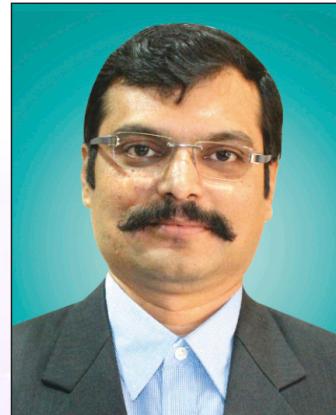
Board of Trustees

Technique 2022

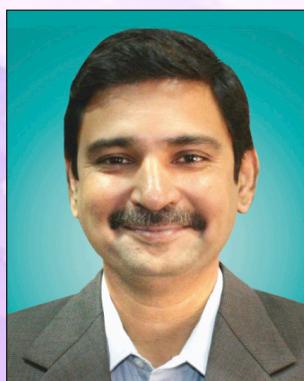
Mr. Sunil Kulkarni

Chairman

Mr. Sajid Hudli

Vice chairman

Mr. Dipak Chougule

Secretary

Mr. Sachin Menon

Trustee member

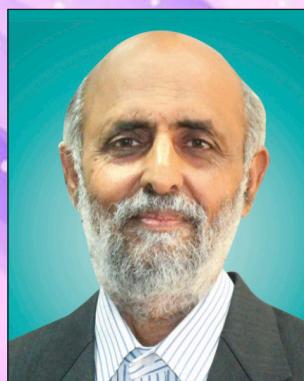
Mr. Bharat Patil

Trustee Member

Col. Pratapsinh Raorane

Trustee Member

Mr. Dilip Joshi

Trustee Member

Mrs. Shilpaja Kangutkar

Trustee Member

Chairman's Message

Technique 2022

Dear students, parents, alumni and KIT family members,

Whole world fought against Covid-19 for the last two years. Every sector of society had become a victim of such pandemic. Despite this situation, the faculties from different educational institutions, doctors, social-work agencies, NGOs and other self funded helping hands came to help the needy people during this situation. I am proud to say that KIT has also contributed with other helping hands on ground level to uplift the victim families. Besides quality education, KIT also nurtures the affection towards society through various campaigns for social work. Through this message I assure that we at KIT have been creating our students technically strong, transforming them into a productive engineers and an ideal citizens for society by following the principles of quality technical education laid by our visionary founder members.

KIT has 30 plus students' activity clubs through which we look forward the overall development of the students. Institute has got the different recognitions and funding by AICTE and other similar funding agencies. AICTE Margdarshan Mentor Institute, grant of Rs.5.00 Cr. under NIDHI iTBI, NCC: Maharashtra Artillery Battery, Communication and Personality Development Centre (AICTE funded SPDP centre to develop communication skills and personality of the students to make them job ready) are to mention a few. KIT is also a recipient of a grant project under Erasmus + program funded by European Union. KIT has signed MoU with 42 reputed companies for better future of the students. We have been providing

them various platforms to hone their skill sets and required qualities for good placement in MNCs.

I proudly say that KIT has adapted the blended teaching-learning approach which was implemented during the Covid situation to avoid the academic loss of the students. Modern teaching learning methodologies using digital boards, pre-recorded lectures for better understanding of courses, use of digital platforms such as Moodle, Skype, Cisco webex, Google meet, Zoom, Microsoft Teams, Wi-Fi surrounded Campus, Contineo ERP software etc., are key implements to execute our online mission.

It gives me an immense pleasure to announce that, we have established MAYURA AICTE IDEA LAB worth 1.75 Cr. in this academic year to develop an ecosystem under one roof to convert any idea into a prototype. This lab will be very much helpful to nurture the research oriented approach amongst the students. Also I am happy to announce that our college has launched the KIT Academy for JEE, NEET and MHT-CET in the academic year 2022-23. The academy is our important milestone in our journey of 39 years, as we expand our vision to pre-university space. I would like to congratulate all the KIT family members for successfully consummating the first cycle of autonomy despite of facing challenges of flood and Covid-19. I assure you that we all the Trustees of KIT and faculty members will be striving hard to give you the best in education to get your children reach their desired goals. Since the establishment, KIT has emphasized on the importance of providing excellence in all of its initiatives.

With the feeling of jubilance and resoluteness we hand you one more excellent edition of Technique: An annual magazine of Kolhapur Institute of Technology's College of Engineering (Autonomous), Kolhapur. I assure you that like every year, a magazine of this year additionally will consummate your aesthetic taste, encompassing Arts, Literature, Science, & Technology. I also congratulate the editorial board and wish to keep this tradition up!

Best regards and good wishes.

Mr. Sunil Kulkarni
Chairman KIT

Technique 2022

Mr. Sajid M. Hudli
Vice chairman

Mr. Dipak L. Chougule
Secretary

Executive Director's message

Technique 2022

I'm glad to contribute some words for Annual Magazine 'Technique 2022' with a strong sense of pride. Since its founding (1983), KIT has been a top institution for education, research, consulting, innovations, co-curricular and extracurricular activities, social outreach, and other areas. Along with consistently outperforming university outcomes, our students are also receiving accolades at the university, state, and national levels. Our cultural activities have also attained outstanding places, and our artists are well-liked on all levels.

Looking beyond the borders of the MHRD-revolutionized technical education in India, we are glad to note that we were the first in the region to successfully face NAAC and receive grade (A) with exceptional CGPA (3.12.). We are preparing for NAAC again with enthusiasm for the 2nd cycle. The institute, which offers 10 UG and 6 PG programmes to more than 3000 students, is equipped with cutting-edge facilities, a lovely campus that is "learning focused," and highly skilled and experienced staff. The management of the institute is always working to promote high-quality technical education as well as sociocultural and moral values for peace in society and the advancement of the country.

COVID situation was very tough and challenging for all of us. It was difficult to run the academic activities during this Covid-19 lockdown period. But I feel very proud to tell you that we became successful to come out of this with support of management and hard and smart work of my team. Online teaching and use of ICT has always remained key practices of KIT, which was proved propitious during the period. Meanwhile we conducted blended mode for teaching learning process. Then we decided to conduct offline examination after Covid-19, and our decision was supported by all.

It gives me an immense pleasure to announce that, we have established MAYURA AICTE IDEA LAB worth 1.75 Cr. in this academic year to develop an ecosystem under one roof to convert any idea into a prototype. Also, I am happy to announce that our college has launched the KIT Academy for JEE, NEET and MHT-CET in the academic year 2022-23. The academy is our important milestone in our journey of 39 years, as we expand our vision to pre-university space. Institute has got the different recognitions and fundings by AICTE and other similar funding agencies. AICTE Margdarshan Mentor Institute, viz. Grant of Rs.5.00 Cr. under NIDHI iTBI.

I appreciate the optimistic attitude that all of my students, parents, colleagues, and management had throughout this difficulty. The magazine 'Technique' for this year also represents our dedication and forward motion. I congratulate the entire editorial board on the release of Technique-2022, which highlights the creativity of students and an institute's overall track record. I can guarantee that every reader will receive a lavish feast from this Technique copy as they enjoy it year after year.

Prof. Vilas V. Karjinni
PExecutive Director

I am honored to add few lines in the Annual Magazine Technique 2022 of KIT's College of Engineering (Autonomous), Kolhapur which started its excellent academic journey 39 years ago.

The Greek philosopher Heraclitus is credited for the idea that 'the only constant in life is change'. Change in weather or in schedule everyone deals with this change in their own way. No one can keep the track of all these changes in rapidly developing modern world. New trends and technologies are being created or upgraded for the progress and well-being of humanity. Technology upgradation is very important in the 21st Century Digital Era and one will miss a lot if fails to upgrade oneself accordingly.

The recent economic recession and the difficulties that the industries in the world have faced due to pandemic situation made it difficult for them to spend more amount on in-house skills training. This has increased

the employers' expectation from graduating engineers who are expected to have needful technical and soft skills. KIT always tops in enriching required skills amongst the students which has resulted in placing them in many world-known companies like ADOBE, ADANI, WIPRO and other TIER-I companies with highest package of 41 Lakhs Per Annum. Placement of about 1000 students in well reputed companies in the current year is the reflection of quality education that we provide to our students. Funding of Rupees 2 Crores from AICTE under AICTE-IDEA lab and Rupees 5 Crores from Department of Science and Technology under NIDHI- iTBI for enriching skills of our students are the recent feathers in the CAP of KIT.

Upgrading Technology Enriching Skills.....

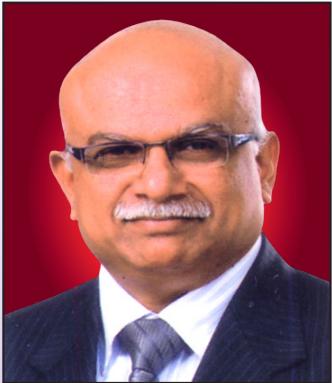
KIT will definitely keep its success journey on and on and I am much grateful to the founders of KIT, the visionary industrialists, and the current management for their constant support and continuous guidance for all that we have achieved so far and will achieve in future also. I, also thank all our stakeholders who joined their hands in every development of KIT.

I'd like to congratulate the entire editorial board on the publication of Technique-2022, which vitrines students' creativity and the success of the institution. I'm confident that every reader will love this Technique 2022 lavishly as they read it year after year.

Prof. Mohan B. Vanarotti
Director

KIT Administration

Technique 2022

Dr. V. V. Karjinni
Ex. Director

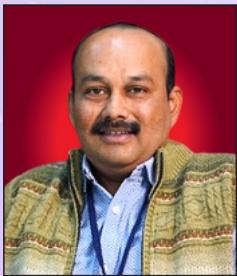
Dr. Mohan B. Vanarotti
Director

Dr. M. M. Mujumdar
Registrar

Mr. A. S. Patil
Dean (Academics)

Dr. P. P. Pawar
Dean Q&A

Dr. Y. M. Patil
Dean E & E

Dr. Amit Sarkar
Dean ACR and T&P

Dr. S. S. Shinde
Dean IIIL & IR

Dr. S. R. Chougule
Dean Research and PG
Programme

Dr. S. M. Pise
Dean R & D

Mr. T. B. Patil
Dean ICT

Dr. A. R. Thoravat
Dean Student Activity & HoD CEN

Dr. Pallavi Patil
HOD Biotechnology

Dr. M. S. Kalas
HOD CSE

Mr. M. A. Chavan
HOD Civil

Dr. Vilas Bugade
HOD Electrical

Dr. N. B. Sambre
HOD ETC

Dr. U. S. Bhapkar
HOD Mech

Dr. D. J. Sathe
HOD BSH

Dr. R.R. Kamat
Librarian

Mr. V. B. Rokade
Physical Director

Heartiest Congratulations

Technique 2022

Ph. D. Awardees

Dr. A L Renke

Dr. Grantej Otari

Dr. N. S. Patil

Dr. Uma Gurav

Dr. Jitendra Bhat

Dr. S. S. Nagtilak

Dr. Medha Petkar

Top Placements

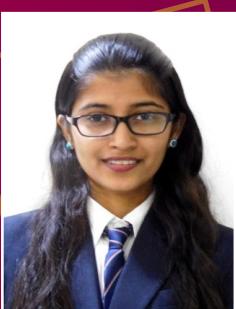
Amruta Karande
Adobe Systems (41 lakh)

Mr. Harshith Kelkar
Miobiux (10 lakh)

Sangar Kshitij Rajendra
Persistent Systems (9 lakh) **Tawade Divya Dinesh**
Bny Mellon Technology (17.30 lakh)

समस्कार रसिकहो,

आमच्या के.आय.टी. अभियांत्रिकी महाविद्यालयाचे वार्षिक नियतकालिक ‘टेक्निक २०२२’चा अंक आपल्या हाती सुपूर्द्ध करताना आम्हाला मनापासून आनंद होत आहे. या वर्षी भारताला स्वातंत्र्य मिळून ७५ वर्षे पूर्ण होत आहेत. त्यामुळे ‘स्वातंत्र्याचा अमृतमहोत्सव’ या विषयाला अबुसरुन या अंकाच्या मुख्यपृष्ठ व मलपृष्ठाची रचना केली आहे.

खरंतर कोरोनाच्या संकटकाळात ‘ऑनलाईन-ऑफलाईन’ शिक्षणाची तारेवरची कसरत करत असताना हा अंक पूर्णत्वास येईल किंवा हाती याबद्दल थोडी सांकेतिक होती. परंतु संपादक मंडळातील आमचे उत्साही विद्यार्थी व शिक्षक वृद्ध यांच्या प्रयत्नांना यश आले आणि हा अंक आकारास आला. सर्वांत कौतुक आमच्या प्रथम वर्षातील विद्यार्थ्यांच्या लक्षणीय सहभागाचे. आमच्या आर्या व बंदिनीने तर स्वयंप्रेरणेने मुलाखतीसाठी योग्य विषय व व्यक्तीच्या निवडीपासून ते ती ढीर्घ मुलाखत घेऊन अगदी टंकलिखित करण्यापर्यंत सर्व कामे हिरिसीने केली, त्याबद्दल त्यांचे कौतुक व अभिनंदन!

सध्याच्या झटपट लिहून व वाचून होणाऱ्या ‘ब्लॉग’च्या जमान्यात पूर्ण लांबीचे लेख मिळणे तसे दुरापास्तच. परंतु आमच्या विद्यार्थी मित्रांनी त्यांच्या मनातले विचार, हितगुज मांडण्यासाठी लेखणीचा आधार घेतला व पूर्ण लांबीचे लेख सादर केले. अशा सर्वच विद्यार्थी, लेखक, कली, कलाकार प्रतिभावंतांचे अभिनंदन! केशवसुतांच्या शब्दांत,

“विश्वी या प्रतिभाबले विचरतो चोहीकडे लीलया।
दिवकालातूनी आरपार आमुची दृष्टी पहाया शके ॥”

अशा प्रतिभावान विद्यार्थ्यांमुळे हा अंक पूर्णत्वास येऊ शकला.

सर्वांत महत्वाचे म्हणजे आमच्या संस्थेचे अध्यक्ष मा. श्री. सुनिल कुलकर्णी, उपाध्यक्ष मा. श्री. साजिद हुद्दली, सचिव. मा. श्री. ढीपक चौगुले व इतर विश्वसत. तसेच महाविद्यालयावे कार्यकारी संचालक मा. डॉ. व्ही. व्ही. कार्जिज्वी, संचालक मा. डॉ. एम. बी. व्हनरोटी, कुलसचिव मा. डॉ. एम. एम. मुजुमदार व सर्वच प्रशासन मंडळाचे आम्हांस सतत प्रोत्साहन व मार्गदर्शन लाभले त्याबद्दल त्यांचे आभार या अंकासाठी आम्हाला प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे मदत केल्याबद्दल के. आ. टी. परिवारातील सर्व शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी यांचेही आभार...

आशा आहे हा अंक आपणा सर्वांच्या पसंतीस उतरेल...!

धन्यवाद

- डॉ. तेजास्विनी देसाई,
डॉ. दीपिका कुलकर्णी

Departmental Activities

Technique 2022

Biotechtechnology

Alumni Interaction with Mr. Vijay Padharbale and Ms. Bhagyashri Kajarekar- Opportunities in current biotech industries

Guest lecture - Bioprocessing scope in USA by Mr. Ranjit Patil, Head, Biocontinuum Merck, Millipore, USA

Civil & Environmental Engineering

Air and noise pollution Monitoring

Site visit to water treatment plant, Puikahdi

Visit to Datta Sahakari Sakhar Karkhana

World Environment day and Shivswarajya Day

मराठी
विभाग

अनुक्रमणिका

शेतकरी आंदोलन	- भवती आयरेकर	अशाच याव्या आठवणी	- औंकार थेंडे
दुर्गमावधी	- प्रा. वरुण मोरसे	बंध	- औंकार थेंडे
श्रीलंकेचे आर्थिक संकट	- वैजयंती आलटकर	जगणं	- विशारदा निकम
हरवलेलं गाव	- साक्षी पालके	शांत बसायला पाहिजे	- शरयू कांबळे
राजर्षी शाहू महाराज		अंतराचा दुरावा	- मयुरी चौगुले
.....	- वैजयंती आलटकर, हर्ष माळी	मन	- ऐश्वर्या पावणे
उमेद फॉडेशन	- आर्या ढवळे, नंदिनी पाटील	नातं	- अतुल रहंगडळे
पंढरीची वारी, आषाढी वारी	- प्रणाली जमळाडे	स्पर्धा	- विद्या बंगाळे
लता मंगेशकर	- प्रा. मंदार सोनटवके	मैत्री	- संद्या कळंग्रे
पंचायतराज आणि गांधी	- प्रथम पाटील	आस्तित्व चैतन्याचे	- सृष्टी पंडित
आठवणी	- संद्या कळंग्रे	आईलाही हवं असेल का माहेसपण? ..	- शरयू कांबळे
कवनार्ड पठार	- प्रा. संदीप राबाडे	आयुष्य	- धनश्री डी. पोळ
Hello KITians!!	- अनुष्का भोय	हास्य	- धनश्री डी. पोळ
मौर्य समाट : पुस्तक परिचय	- सृष्टी पंडित	ती	- स्वरूप रणदिवे
'मैदान' एका उत्तराचा भाग होण्याचा अनुभव		लम्हे	- आकांक्षा टोणगे
.....	- वैष्णवी पाटील	हा! जिंदगी	- रुचिका सणगर
आयुष्याच्या वाटेवर	- निकीता याढव	जिंदगी इन्तिहान लेती है...	- सिमरन जमादार
आशा	- ऐश्वर्या पावणे	जरुरी था यथा . . . ?	- वैभव चौधरी
		घर से दूर	- पल्लवी जाधव

शेतकरी आंदोलन

भक्ती प्रकाश आयरेकर,
प्रथम वर्ष अभियांत्रिकी, तुकडी (ई)

ऊन वाच्या पावसात राबणारा तू
अस्मानी-सुलतानीला हरवणारा तू
जिढ्यी तू
मेहनती तू
जगाचा पोशिंदा तू . . .
तुझ्या चिल्ल्यापिल्ल्यांना तू हवा आहेस
आम्हाला तू हवा आहेस
हे ही दिवस सरतील
विश्वास ठेव . . .
बा शेतकऱ्या
तू एकटा नाहीस
सारा देश तुझ्या पाठिशी आहे
विश्वास ठेव

“शेतकरी सुखी तर जग सुखी!” पण सध्या देश सुखी आहे, पण शेतकरी नाहीत. ८०% कृषीप्रधान असणारा आपला भारत देश. याच देशात जर शेतकऱ्यांवर अन्याय होत असेल तर त्यासारखी दुर्दैवी गोष्ट नाही. जो शेतकरी दिवसरात्र शेतात घाम गाळतो आणि आपल्यासाठी धान्य पिकवतो, पण त्याच शेतकऱ्याच्या घरात मात्र एकवेळचं जेवणसुद्धा त्यांना नीट जेवता येत नाही. त्यांच्या साध्या साध्या मागण्यासुद्धा लवकर मान्य

केल्या जात नाहीत. त्यासाठी शेतकऱ्यांना रस्त्यावर उतरावं लागतं, आंदोलनं करावी लागतात आणि त्या उपाशीपोटी उन्हातान्हातसुद्धा आंदोलन तीव्र झालंच तर, पोलिसांचा लाठीमार चालूच. एवढी वाईट अवस्था आहे शेतकऱ्यांची. शेतकऱ्यांच्या हितासाठी व त्यांचे प्रश्न मार्गी लागावेत म्हणून अनेक महापुरुषांनी आवाज उठवलेत. त्यात महात्मा गांधी, सरदार वल्लभभाई पटेल, महात्मा जोतिराव फुले, शरद जोशी आदींचे योगदान मोरे आहे.

आंदोलन याचा अर्थ की, आपल्या मागण्यांसाठी आवाज उठवणे, जसं स्वातंत्र्यपूर्व काळात शेतमालाला योग्य भाव मिळावा यासाठी केले होते. तर मधल्या काळात महात्मा गांधींनी बिहारमधील चंपारण्य आणि पटेलांनी गुजरातमधील खेडा या दोन आंदोलनामध्ये ब्रिटिश सत्ता व जमीनदारांविरोधात शेतकऱ्यांचे नेतृत्व केले.

भारताची संस्कृती, सण, रीतीरीवाज या गोष्टी शेतीशी निंगडीत आहेत. शेती ही भारताला आत्मनिर्भर बनवण्याचे प्रमुख साधन आहे. भारतात शेतकरी आंदोलन जवळपास २०० वर्षांपासून चालत आलेलं आहे. १९१७ साली बिहारमध्ये झालेले चंपारण्य याचे नेतृत्व महात्मा गांधी यांनी केले. ते पहिले संघटित आंदोलन होते. १९२० मध्ये शेतकरी आंदोलन रोखण्यासाठी कितीतरी वेळा त्यांच्यावर

गोळीबार केला जायचा. तर प्रमुख नेते व कार्यकर्त्यांना अटक करून त्यांच्यावर कारवाई केली जायची. भारत स्वतंत्र झाल्यापासून ३० वर्षात अनेक आंदोलन झालीत. त्यामध्ये प्रामुख्याने तामिळनाडू, कर्नाटक, महाराष्ट्र, गुजरात, पंजाब, उत्तर प्रदेश, हरियाणा या राज्यांच्या शेतकऱ्यांचा लाखोंने सहभाग असायचा. शेतकऱ्यांवर होणारे अत्याचार, शेतमालाचा कमी होणारा भाव, शेतकऱ्यांवर वाढणारे कर्ज, शेतकऱ्यांवर वाढणारा कर तसेच विजेचे वाढणारे बिल इत्यादी अनेक प्रमुख मुद्यांवर आंदोलन व्हायचे. त्यांच्या मागण्या मान्य करणे तर दूरच तर त्यांची अवस्था खूप वाईट होत गेली. नॅशनल अकॉन्ट्स डाटानुसार शेती व्यवसाय खूप वाईट अवस्थेतून चालला आहे. सरकारी आकडेवारीनुसार दरवर्षी किमान १५,१६८ शेतकऱ्यांची आत्महत्या होत आहे. यापैकी ७२% शेतकरी लहान वर्गातील आहेत, ज्यांच्याकडे २ हेक्टरपेक्षा कमी जमीन आहे.

शेतकऱ्यांना त्यांच्या मालाला योग्य भाव मिळावा म्हणून १९६८ मध्ये सरकारने एमएसपी योजना लागू केली. या योजनेचा शेतकऱ्यांना खूप फायदा झाला. त्यांना प्रत्येक शेतमालाला योग्य तो दर मिळू लागला. पण काही मुख्य राज्ये सोडल्यास बाकी राज्यांमध्ये ही योजना एवढी विकसित झाली नाही. ज्या शेतमालाचा एमएसपी दर होता तो शेतकऱ्यांना तेवढा मिळायचा नाही. त्यांना कमी भावामध्ये माल विकावा लागत असे. १९९७-९८ साली जवळपास ६,००० शेतकऱ्यांनी आत्महत्या केली. पहिल्यांदाच एनसीआरबी रिपोर्टनुसार १९९७ या वर्षामध्ये आत्महत्यांचे रेकॉर्ड नमूद झाले.

त्यानंतर सरकार वेळोवेळी ज्या योजना गरजेच्या आहेत.

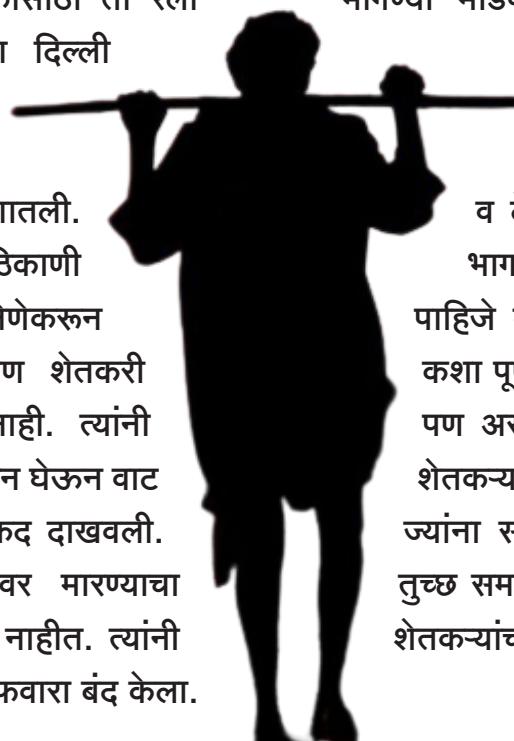

त्या त्या योजना जाहीर करून अंमलात आणलं जात होतं. जसं एनपीएफ, सीपीआईएस, एनसीआईपी, युपीआयर्डएस आदी अनेक योजना लागू केल्या. २००३ साली एपीएमसी (Agriculture Produce Market Committee Act) योजना चालू केली. यामुळे शेतकऱ्यांच्या मालाला त्यांचा योग्य तो दर वर अधिक दर मिळू शकला. त्या दिवसापासून शेतकऱ्यांची परिस्थिती सुधारत गेली व नवनवीन योजना सरकार आणू लागले व त्याची अंमलबजावणीसुद्धा करण्यात आली. शेतकऱ्यांनी सहजरित्या कर्ज ते पण कमी व्याजात, बियाणे, औषधे फवारणी व शेतीचे सामान यात शेतकऱ्यांचा फायदा होऊ लागला व शेतकरी आनंदाने या योजनांचा पुरेपूर वापर करू लागले.

'जय जवान, जय किसान' हे वाक्य आपण लहानपणापासून ऐकत आलो आहोत. पण अलीकडच्या एका शेतकरी आंदोलनात मात्र एक वेगळीच परिस्थिती बघायला मिळाली. जवानच शेतकऱ्यांवर गोळीबार, लाठीमार, पाणी फवारा या माध्यमातून शेतकऱ्यांवर हल्ला करत होते व शेतकरी ट्रक भरून आलेल्या

संख्येत पोलिसांवर दगडफेक, त्यांच्या अंगावर ट्रॅक्टर व तलवारीचा हल्ला करत होते. स्वातंत्र्य मिळाल्यापासून भारतात पहिल्यांदाच एवढे मोठे आंदोलन शेतकऱ्यांनी केले. त्याची सुरुवात २६ नोव्हेंबर २०२० रोजी झाली. त्याच्या काही महिन्यांपूर्वी सरकारने काही आदेश तयार केले होते. ते तीन कायदे शेतकऱ्यांना मान्य नव्हते. म्हणून संपूर्ण देशातून तब्बल १४४ शेतकरी संघटना एकत्र येऊन रॅलीला सुरुवात केली. त्यात प्रामुख्याने पंजाब, हरियाणा, उत्तर प्रदेश ही राज्ये सामील होती. तब्बल ३७८ दिवस ही रॅली घालली होती. शेतकरी स्वतःच्या हक्कासाठी आंदोलन करत होते. पण त्यांना देशद्रोही व कोणीही भडकावून ही रॅली काढायला लावली आहे, अशा अफवा पसरवल्या जायच्या. त्यांना रोखण्यासाठी सरकारने तब्बल ९ स्टेडियमना जेलमध्ये रुपांतर करण्याचा आदेश काढला. परंतु तेव्हा शेतकऱ्यांच्या हक्कासाठी ती रॅली घालू असल्याने तो कायद्याचा आदेश दिल्ली सरकारने २७ नोव्हेंबरला नाकारला. त्याचबरोर उत्तर प्रदेशमधील सरकारने तर पोस्टर प्रिंटिंग व जाहिरातींवर बंदी घातली. जेणेकरून आंदोलन थांबेल तर काही ठिकाणी तर दिल्लीकडे येणारा हायवे खोदला जेणेकरून आंदोलक तिथूनच माघारी जावेत. पण शेतकरी आंदोलकांनी एवढ्यात हार मानली नाही. त्यांनी एकमेकांच्या मदतीने उकरलेला रस्ता भरून घेऊन वाट पुन्हा तयार केली व त्यांनी आपली ताकद दाखवली. नंतर पाण्याचा फवारा त्यांच्या अंगावर मारण्याचा प्रयत्न केला गेला, पण शेतकरी थांबले नाहीत. त्यांनी पोलिसांशी हातापाई करून तो पाण्याचा फवारा बंद केला.

अखेर दिल्लीत पोहोचल्यावर बॅरिकेट लावून अडवण्याचा प्रयत्न केला. परंतु शेतकरी आंदोलक त्यावर चढून तर काही ट्रॅक्टर त्या तटावर घालून ती भिंत मोडून टाकली व प्रजासत्ताक दिनादिवशी भारताचा झेंडा फडकल्यावर काही वेळातच दिल्लीतील लाल किल्ल्यावर पोहोचून झटापट करून स्वतःचा शेतकरी संघटनेचा झेंडा रोवला. त्यानंतर मोदी सरकारने देशाची बिकट परिस्थिती बघून शेतकऱ्यांच्या मागण्यांना मान्यता द्यावी लागली व याबद्दल मोदी सरकारने स्वतःच माफी मागितली व 'एक देश, एक बाजार' हा कायदा मागे घ्यावा लागला. यावरून असं कळतं की शेतकऱ्यांना देशात जेवढं पाहिजे तेवढं महत्त्वच दिलं जात नाही. त्यांना स्वतःच्या मागण्या मांडण्यासाठी खूप मेहनत व परिश्रम करावे लागतात. शेतकरी 'पोशिंदा' मानला जातो. मग त्याच्या मागण्या मान्य सोडा व त्या मागण्या मांडण्यासाठीसुद्धा त्यांना स्वातंत्र्य दिली जात नाही. त्यांच्यावर हल्ले, आरोप केले जातात. असं का पण? शेतकरी हा आपल्या जीवनाचा व देशाचा भवितव्याचा अत्यंत महत्त्वाचा भाग आहे. त्यांच्या मागण्यांना मान दिला पाहिजे व त्यांच्या समस्या लवकरात लवकर कशा पूर्ण होतील हे लक्ष्य आपलं व सरकारचं पण असावं. आयुष्य आरामात काढणाऱ्यांना शेतकऱ्यांच्या काबाडकष्टाचा अंदाजच नसतो. ज्यांना सन्मान द्यायला पाहिजे त्यांना आपण तुच्छ समजतो. पण जेवढं लवकर होईल तेवढं शेतकऱ्यांचं महत्त्व समजावून घ्या हीच विनंती!

दुर्गामावशी

प्रा. वरुण मोरुसे

सहाय्यक प्राध्यापक, संगणक विभाग

■ साहेब, मला पुढच्या दोन महिन्यांचा पगार अऱ्डव्हान्स मिळेल काय? दुर्गामावशीने मी दिसताच मला विचारले. दुर्गामावशी म्हणजे माझ्या कामाच्या ठिकाणी साफसफाई करणारी एक साठीतील स्त्री.

मावशीची ओळख साधारण ८ महिन्यांपूर्वीची. एका मित्राला सहज स्वच्छतेसाठी कोणी बाई आहे काय, असे विचारले असता त्याने मला दुर्गामावशीचा नंबर दिला. लवकरच भेट झाली दुर्गामावशीची. डोक्यावर बन्यापैकी पांढरे केस, कपाळावर कुंकू किंवा टिकली नसल्यामुळे सुरकुत्या पडलेल्या त्या चेहेच्यावर जुन्या काळ्यां हिरवं गोंदण अगदी ठसठशीत दिसत होतं. मानेभोवती मंगळसूत्राऐवजी एक पंचरंगी दोरा. त्या विधवा आहेत हे कळायला जास्त वेळ लागला नाही. अंगावर एक जरासं विरलेलं पातळ आणि कमरेला खोचलेला प्लास्टिक पिशवीत असणारा एकदम साधा बटणाचा मोबाईल.

त्यांना कामाची गरज होती आणि मलासुद्धा लवकर कोणीतरी स्वच्छतेसाठी हवं होतं. जास्त चर्चा न करता त्यांना कामावर ठेवून घेतले. आणि गंमत म्हणजे त्याच दिवसापासून दुर्गामावशीने ऑफिसमधली साफसफाई सुरु केली. थोडेसे आश्चर्य वाटले मला. पण ऑफिस आत्ता लखलखीत वाटत होते. मग दुर्गामावशी रोज न चुकता कामावर येऊ लागल्या.

बरोबर ११ वाजता येऊन कोणाशीही चकार शब्दसुद्धा न काढता झाडलोट करून तत्परतेने दुर्गामावशी निघून जायची. एकदा मी त्याबद्दल सहज विचारले असता मला म्हणाली, जास्त बोलत नाही. कारण पुढच्या कामाला उशीर झाला तर ती लोक ओरडायला सुरु करतात. मग तेव्हा मला कळाले की दुर्गामावशी अजून ३-४ ठिकाणी साफसफाई आणि धुण्याभांड्यांची कामं करतात. असो.

आज जेव्हा दुर्गामावशीनी अऱ्डव्हान्स मागितला, तेव्हा मी त्यांना ५-१० मिनिट आहेत का असे विचारले. त्यांनी होकार देताच मी त्यांना समोरच्या खुर्चीवर बसावयास सांगितले. जरासं अस्वस्थपणे आणि अवघडल्यासारखे बसल्या त्या. मग मी त्यांना पैसे दिले आणि म्हटले, 'मावशी काही अडचण आहे का? फार टेन्शनमध्ये दिसताय. काही बोलावेसे वाटले तरच बोला. नाहीतर काही प्रॉब्लेम नाही.'

दुर्गामावशीच्या डोळ्यात टचकन पाण्याचा थेंब तरळला. मला फार वाईट वाटले. आपण त्यांना चुकून दुखावले काय, ही अपराधीपणाची भावना डोके वर काढू लागली. आधीच हतबल, त्यात पैशासाठी लाचार असलेल्या त्या स्त्रीला आपण हा प्रश्न विचारायला नको होता असे वाटले. लगेच आपल्या पदराने तो टिपून मावशीने बोलायला सुरुवात केली.

'साहेब, मला मुलाची औषध आणायची हाईत.'

मी - 'काय झालंय त्याला ?'

मावशी - 'आत्ता कसं सांगू साहेब, माझा मुलगा ३२ वर्षाचा हाय. परवा कुनाबरबर तर भांडण करून आलाय. त्यात त्येचा पाय लय दुखावलाय. सरकारी दवाखान्यात दाखवलं तर फ्याक्चर का काय ते घातलंय तेला.'

मी - 'तो कुरे कामला जात नाही का मावशी ?'

मावशी - 'कसंच काय साहेब, माह्या घरात फकस्त म्या आणि त्योच असतोय. बाझ्या बानं आम्ही चौघी भनी म्हणून समद्यांची लग्न येईल त्या स्थळाबरोबर लावून दिली बघा. ना घरादाराची चौकशी, ना पोरग्याचा कामधंदा विचारला. त्यात म्या थोरली. मी सोळा वर्षाची असतानाच लगीन झालं. सासरी आल्यावर कळलं की आपला नवरा कुरंतरी गवंड्याच्या हाताखाली कामाला जातुय. पर ते बी महिन्यात ८-१० दिस सुऱ्या काढायचा. तेला आधीपासूनच दारूची सवय व्हती, हे मला कळून आलं. म्या त्याला लई समजून सांगायची. तर मलाच तो ओरडायचा. कधीकधी लय पिऊन आल्यावर मग हात बी उचलायचा. माहेरी सांगितले तर त्यांनी सांगितलं की आता तुजा संसार हाय, तुज तूच बघ. वापीस इकडे मात्र येऊ नगस. मला काय बी सुधरत न्हवत बघा साहेब. मग मी घरची कामं आवरल्यावर आमच्या गल्लीच्या शेवटाला एक देवीचं मंदिर हाय, तिथं बसून राह्याची. नवरा सुधरु दे म्हणून उपासतापास बी केले. पण नवरा काय सुधारला नाही. लग्न झालं तरी लवकर मुलंबाळ होईना मग सासरची लोक फार बोलू लागली. ही वांझुटी हाय अस म्हणू लागली. लई वाईट वाटायचं साहेब. नुसतं रडत बसायची. मग तशीच उपाशी झोपायची, कोणबी न्हवतं संगट. मग लग्नानंतर ११ वर्षांनी मला पोर झालं. सगळे खूश झाले आणि सातव्याच महिन्यात माझा नवरा वारला. मग सासरच्या लोकांनी मला घरातून बाहेर काढलं.'

'माहेरी गेलो तर तिथे ५-६ महिन्यातच लक्षात आलं

की आपण ह्यांना वज्जं झालोय. मग तितनंबी बाहेर पडलो. ह्या गावात आलो. एक खोली मामेभावानं मिळवून दिली. पोराला तर जगवायचं व्हतं. मग मी लोकांची धुणंभांडी करायला सुरुवात केली. ती आजवर करत्या बघा. मग पोराला शाळेत घातलं. शिकून कायतर नोकरी धरलं असं वाटलं पर माझं नशीब फुटकं साहेब. शाळा निम्म्यातनच सोळून गल्लीतल्या टवाळी करणाऱ्या पोरांबराबर हिंडतय नुसता. म्या लाख वेळा सांगितले पर नाही ऐकत. २-४ महिन्यातनं कधीतर हजार रुपये ठेवतो हातावर. कुटून आणतो कुणास ठाव. पर मला खोलीचं भाडं द्यायचं असतंय, राशन भरायच असतंय. मग मला काम करायला पाहिजेच न्हवं? बरं साहेब निघते आत्ता मी. उशीर व्हालाय पुढच्या कामाला. उद्या येते ११ ला.'

हे सारे ऐकून मी सुन्न झालो.

दुर्गामावशी पैसे कमरेला लावून गडबडीनं निघून गेली. माझ्या मनात विचारांचे काहूर माजले. आपल्या आयुष्यात असणारे प्रॉब्लेम हे त्या माऊलीच्या आयुष्यातील संघर्षसिमोर किती क्षुल्लक आहेत हे जाणवले. शास्त्रात सांगितलंय की मुलगी जन्माला आल्यावर लग्नहोईतोवर पित्याने तिचे रक्षण करायचे, लग्नानंतर पतीने आणि वृद्धावस्थेत पुत्राने. पण इथे मावशी मात्र स्वतःच झगडत होती सगळ्या जगाशी. स्वतःच स्वतःचे रक्षण करत होती. अजूनही हा संघर्ष सुरुच आहे. आपण अजून वास्तवाच्या झळीपासून दूर आहेत, सुखवस्तू आहेत हे जाणवले. दुर्गामावशीचे 'दुर्गा' हे नाव ती सार्थ करत आहे. समाजातील विषमता, मुलभूत गरजांची अपूर्ती, पदरी पडलेले दुर्देवाचे दान अशा कैक दैत्यांचा ती सामना करत आहे. समर्थपणे . . .

तिच्या त्या रिकाम्या खुर्चीकडे मी कितीतरी वेळ बघत बसलो.

(वरील कथानक सत्यघटनेवर आधारित आहे.)

श्रीलंकेचे आर्थिक संकट

वैजयंती संजय आलटकर
प्रथम वर्ष अभियांत्रिकी, तुकडी (ई)

क ल्पना करा, जर दिवसातून १३-१३ तास वीजच नसेल, औषधेच नाहीत म्हणून हॉस्पिटलमध्ये सर्जरीच होणे बंद झाल्या तर . . . एवढेच नव्हे तर विद्यार्थ्यांच्या परीक्षासुद्धा पुढे ढकलल्या. कारण सरकारकडे कागदे व पेनाची शाईसुद्धा घ्यायला पैसे नाहीत. असे झाले तर काय होईल? पण हे सत्य आहे. ही गोष्ट आहे आपल्या शेजारच्या देशाची, म्हणजेच श्रीलंकेची.

श्रीलंकेवर आज अशी वेळ का आली? कारण जेवढे पैसे ते कमावतात त्याच्यापेक्षा खूप जास्त पैशाचं त्यांनी कर्ज घेतलं आहे. आज श्रीलंकडेकडे मुलभूत गरज असलेल्या गोष्टीसुद्धा विकत घ्यायला त्यांच्याकडे परकीय चलन नाही. त्यांच्याकडे एकूण \$१.३३ अब्ज परकीय चलन आहे आणि त्यांना \$८.६ दशलक्ष एवढे परकीय चलन यावर्षी देणे बाकी आहे.

आज श्रीलंका घोर संकटात आहे. सगळीकडूनच संकटे आली आहेत. आपल्या जवळच्या मित्रदेशाला या संकटातून आपण बाहेर कसे काढू शकतो, याचा विचार केला पाहिजे. तर चला मग यासाठी आपण श्रीलंकेची अर्थव्यवस्था जाणून घेऊयात. श्रीलंकेची अर्थव्यवस्था मुख्यत: शेती व पर्यटन या दोन गोष्टींवर अवलंबून आहे. शेतीमध्ये कपडे, रबर, नारळ व चहा या गोष्टींचा समावेश आहे. श्रीलंकेच्या भौगोलिक स्थानामुळे जेव्हा श्रीलंका

१९४८ मध्ये स्वतंत्र झाला तेव्हा पूर्ण दुनियेने त्यांच्याकडे आशेने बघितले. मुंबई, दुबई व शांघाई ही शहरे विकसित झाली. कारण ती व्यापारासाठी महत्वाची होती. जास्त व्यापार म्हणजे जास्त पैसा. हिंदी महासागरात श्रीलंका तसा महत्वाचा आहे. कारण हा पश्चिमी देश व पौरात्य देशांना जोडू शकतो. जागतिकदृष्ट्या बंदर बनवणे हे श्रीलंकेला शक्य नव्हते. श्रीमंत देशांनी श्रीलंकेत गुंतवणूक केली नाही. कारण १९८३ मध्ये सिव्हील वॉरची सुरुवात झाली. ज्यामुळे परकीय देशांनी श्रीलंकेत गुंतवणूक करणे असुरक्षित मानले. सिव्हील वॉरमुळे देशाला विकसित कर्तु शकणारा पैसा ते सुरक्षिततेसाठी वापरू लागले. हे सिव्हील वॉर २००९ मध्ये संपले खरे. पण श्रीलंकेने विकासाच्या संधी गमावल्या.

श्रीलंकेने तरी हार न मानता ते हंबनटोटा हा भव्य प्रकल्प घेऊन अमेरिकेकडे गेले. तिथल्या तज्जांनीदेखील हा प्रकल्प नाकारला. श्रीलंका भारताकडेसुद्धा आलेला. पण भारतानेदेखील नाकारले आणि सल्लासुद्धा दिला की हा प्रकल्प पैसे भरून काढू शकणार नाही.

श्रीलंका शेवटी चीनकडे जाऊन एका जाळ्यात अडकला. चीकडून कर्ज घेऊन हा प्रकल्प पूर्ण केला. आधीच भाकित केल्याप्रमाणे हा प्रकल्प अयशस्वी ठरला. असे होणार हे चीनलासुद्धा माहिती होते. चीनच्या कल्पना

अतिभव्य आहेत. चीन विकासनशील देशांना कर्ज देतो आणि जेव्हा त्यांचे प्रकल्प अयशस्वी ठरतात, तेव्हा कमी भावात विकत घेतो. यातून चीन व्याजपण कमावतो, नफापण कमावतो आणि जगात एक स्थान पण कमावतो.

श्रीलंकेत होणाऱ्या ७०% प्रकल्पांना चीनने कर्ज दिले आहे. हंबनटोटा बंदर अयशस्वी ठरल्याने चीनला ते १९ वर्षांच्या करारावर देण्यात आले. या सर्व गोष्टींमुळे श्रीलंकेची अर्थव्यवस्था आधीच जमीनदोस्त झालेली. सर्व श्रीलंकेची अर्थव्यवस्था कर्जावर चालत होती आणि कर्जाची परतफेड कशी करायची याचे कोणतेच उपाय त्यांच्याकडे नव्हते.

पर्यटनाचे अर्थव्यवस्थेत महत्त्वाचे स्थान होते. पण कोविडमुळे आंतरराष्ट्रीय हालचाल स्थगित झाली. जे कारखाने पर्यटनावर चालायचे ते अचानक बंद पडली. कोविडच्या अगोदर श्रीलंका सरकारने (राजपक्षे सरकारने) क्वॅट ९५% ते ८% पर्यंत कमी केले. या विचाराने की तिथले लोक जास्त पैसे खर्च करतील. पण विकत घेण्यासाठी पैसे तरी असायला हवे. टॅक्स कमी केल्याने सरकारचा वार्षिक महसूल कमी झाला. श्रीलंकेत १३% पर्यटक भारतीय असून १६% पर्यटक रशियन होते. रशिया-युक्रेनच्या झालेल्या युद्धामुळे श्रीलंकेचे झालेले पर्यटनाचे नुकसान येणाऱ्या दिवसांत भरून काढणे मुश्किल आहे. पर्यटन आणि निर्यात यातून परकीय महसुलातून डॉलर्स श्रीलंकेत येत होते. कोविड दोन वर्षे चालल्यामुळे आयात वाढली आणि निर्यात कमी झाली. इंधन, तांदूळ व गहू इत्यादी सारख्या गोष्टी आयात करण्यासाठीसुद्धा श्रीलंकेकडे परकीय चलन राहिले नाही.

श्रीलंका आत्मनिर्भर नव्हता. सामान्य गोष्टी आयात करायचा. शेतकऱ्यांनी पिकात विविधता अमलात आणली नाही. या गोष्टी भारतासोबत होऊ नयेत म्हणून भारताने याची दक्षता घेतली पाहिजे. रशिया-युक्रेन युद्धामुळे

युक्रेनमधून येणारे गहू आणि सूर्यफूल तेलाची आयात बंद झाली. यामुळे आपण लालबहादूर शास्त्रींचे आभार मानले पाहिजेत. कारण १९६० मध्ये त्यांनी हरितक्रांती आणली आणि भारत अन्नधान्याच्या बाबतीत समृद्ध झाला.

श्रीलंकेला वर्ल्ड बँकने दक्षिण आशियाची अव्वल दर्जाची अर्थव्यवस्था म्हणून घोषित केलेलं. पण आज श्रीलंका एका आर्थिक संकटात आहे. तिथल्या सरकारच्या भ्रष्टाचाराने व टॅक्स कमी केल्याने हे असे घडून आले. तिथल्या सरकारमध्ये एक-दोन नव्हे तर एकूण ९ सदस्य राजपक्षे या एकाच कुटुंबातले होते. महिंद्रा राजपक्षे २००५ ते २०१५ पर्यंत तिथले पंतप्रधान होते. त्यांच्या राजवटीत चीनकडून श्रीलंकेने खूप सारे फंड्स मिळवले. हंबनटोटा पोर्ट, कोलंबोमधील लोटस टॉवर यासाठी त्यांनी चीनकडून खूप सारे कर्ज घेतले होते. महिंद्रा राजपक्षे यांच्या एका भावाला फायनान्स मिनिस्टर बनवण्यासाठी त्यांनी श्रीलंकेच्या संविधानातसुद्धा बादल केले. त्यांना लोक 'मिस्टर १०%' या नावानेपण ओळखतात. कारण प्रत्येक सुधारणा होणाऱ्या प्रकल्पात ते १०% पैसे स्वतःकडे ठेवतात. आपण जेव्हा याचा खोलवर अभ्यास करतो तेव्हा आपल्याला असे दिसून येते की त्यांनी राजकारणाला एक कौटुंबिक व्यवसाय बनवला होता. आज गोटाबाया राजपक्षे श्रीलंकेचे पंतप्रधान आहेत. त्यांनी पंतप्रधान झाल्यावर त्यांच्या महिंद्रा राजपक्षे या भावाला राष्ट्रपती बनवले. महिंद्रा यांचा मुलगा क्रीडामंत्री आहे आणि याला अगोदर तुरुंगवासपण झाला होता. चमल राजपक्षे पाटबंधारे मंत्री आहेत. श्रीलंकेच्या अर्थव्यवस्थेत चहा, रबर, नारळ इ. महत्त्वाचे आहेत. पाटबंधारेमुळे शेतीवर चांगलाच परिणाम दिसून येतो आणि त्यांचा मुलगा कृषीमंत्री आहे.

भ्रष्टाचार लपवण्यासाठी त्यांनी सत्तेचा गैरफायदा घेतला. श्रीलंकेने २०२० साली त्यांच्या संविधानाची विसावी

सुधारणा केली. हे संविधानातील बदल श्रीलंकेसाठी धोक्याचे आहेत. १) पंतप्रधानांच्या विरोधात कोणतीच कारवाई होऊ शकत नाही. २) पंतप्रधान मंत्र्याचे पद ठरवू शकतो. म्हणजेच त्यांना पदावरून काढू शकतो. राष्ट्रपतींनासुद्धा पदावरून काढू शकतो. असे बदल त्यांनी संविधानात केले. श्रीलंकेला त्यांनी अचानक ऑर्गेनिक बनवले. २०१९ मध्ये गोटाबाया राजपक्षे यांनी जाहीर केले होते येत्या १० वर्षात श्रीलंका संपूर्णतः सेंद्रिय शेती असणारा देश बनेल. एप्रिल २०२१ मध्ये रासायनिक खते आयात करण्यावर बंद घातली. काहीजण बोलतात, ऑर्गेनिक फार्मिंग हा देखावा होता. खरेतर श्रीलंकेकडे रासायनिक खते आयात करण्यासाठीसुद्धा पैसे नव्हते. प्रत्येक वर्षी श्रीलंका \$४०० दशलक्ष एवढे पैसे रासायनिक खते आयात करण्यावर खर्च करतो. श्रीलंकेने चीनकडून \$६९ दशलक्षांची रासायनिक खते आयात केली. पण या रासायनिक खतांमध्ये काही त्रुटी आढळून आल्या. यामुळे पिकांचे मोठ्या प्रमाणात नुकसान झाले असते. हे खराब सेंद्रिय खत चीनला परत करण्यासाठीसुद्धा श्रीलंकेला \$६.९ दशलक्ष एवढा खर्च करावा लागला. पिकांचे खूप नुकसान झाले. चहाचे उत्पादन ५० टक्क्यांनी कमी झाले.

श्रीलंकेच्या आर्थिक संकटात मंतदारसंघात निवडून येण्यासाठी उमेदवारांनी मोफतमध्ये काही गोष्टी ठेवल्यानेदेखील नुकसान झाले. या मोफत गोष्टीमध्ये मोफत शिक्षण, मोफत आरोग्य सुविधा, मोफत अन्न या गोष्टींचा समावेश होता. या गोष्टी लोकांचे राहणीमान सुधारण्यास मदत करतात. पण या मोफत गोष्टींच्या पैशाची कोणाला तरी कुटून ना कुटून परतफेड करावेच लागतात. आजसुद्धा श्रीलंका त्यांच्या एकूण खर्चपैकी १/३ भाग सबसिडीवर खर्च करते. त्यांनी गरिबांचे राहणीमान चांगले करण्यासाठी मोफत वस्तू देऊ केल्या. पण हे गरीब लोक चांगल्या

आर्थिक स्तरावर गेल्यावर त्यांच्या या सबसिडी बंद केल्या नाहीत. त्यांनी या मोफत गोष्टींसाठी देशाकडे एवढा पैसा कोठून येणार, याचा विचार केला नाही. यामुळे श्रीलंकेने आजपर्यंत १६ वेळा बेलआउटची मदत मागितली.

आपण या सर्वातून हे शिकले पाहिजे की,

- १) कोणत्याही एकाच कुटुंबातील राजकीय पार्टी निवडून आली की भ्रष्टाचाराचे प्रमाण वाढते व ते लोकसत्तेला धोकादायक ठरते.
- २) इलेक्शनसाठी मोफत वस्तूंची लालसा दिली नाही पाहिजे.

या सर्व गोष्टी आपल्या भारतासोबत पण होऊ शकतात. भारतातसुद्धा इलेक्शनच्यावेळी माफेत वस्तूंची लालसा दिली जाते.

आपल्या शेजारचा देश अडचणीत आहे म्हणून वैर विसरून आपल्याकडे सुद्धा कमतरता असतानादेखील भारताने श्रीलंकेला मदत केली.

भारताने श्रीलंकेला १ बिलियन पर्यंतची क्रेडिट लाईन वाढवून दिली. फेब्रुवारी २०२२ मध्ये ५०० मिलियनचे शॉर्ट टर्म लोन दिले. Air dropped Fertilizers देऊन तिथल्या शेतकऱ्यांना मदत करण्याचे काम सुरु आहे. Currency Swap चा ऑप्शन देऊ केला. भारताच्या या मदतीमुळे जेव्हा कोणतेच देश मदतीला आले नाहीत म्हणून श्रीलंकेतील क्रिकेटर्स भारताचे आभार व्यक्त करत आहेत.

आपण परस्परावलंबी आहोत. त्यामुळे जगात ज्या गोष्टी होतात त्यांचा परिणाम आपल्या सगळ्यांवर होतो.

हरवलेलं गाव

साक्षी अविनाश पालके

प्रथम वर्ष अभियांत्रिकी, तुकडी (ई)

न

मस्कार, माझं एक सुंदर गाव होतं. पहाटेच्या कोंबड्याच्या बांगेमुळं येणारी जाग, पक्ष्यांचा मन स्तब्ध करणारा किलबिलाट, मस्त असं धुकं पडलेलं वातावरण, मनाला साद घालणारा वारा, बायकांचा घरकाम करताना आणि नळावर चाललेल्या गप्पांचा आवाज, पुरुषमंडळी वैरणीसाठी शेतात गेलेली, अधूनमधून गाव जागवत येणाऱ्या वासुदेवाची स्वारी, मन मुग्ध करून टाकणारा निसर्ग... अशी माझ्या गावाची पहाट व्हायची. अगदी मनाला तृप्त करून टाकणारी! गाव कसं माणसांनी, पक्ष्यांनी, मुक्या प्राण्यांनी भरलेलं असायचं. आणि वाटायचं की, 'जन्म व्हावा तर इथेच, या आनंदान आणि समाधानानं भरलेल्या जमिनीच्या कुशीत!'

असं हे माझं सुंदर गाव होतं, म्हणजे गाव अजूनही आहे. पण सुंदर म्हणता येईल की नाही, यात शंका आहे. मला हा प्रश्न पाडायचं कारण म्हणजे गावातली हरवत चाललेली माणुसकी, रांगडेपणा आणि मुख्य म्हणजे नैसर्गिक सौंदर्य. एकेकाळी ती हिरवळ पाहून वाटायचं की,

'गाव माझं स्वप्नातलं गावं

मन भरून इथेच जगावं

नको घ्यायला त्या शहराकडे धाव!!'

पण का माहीत नाही गेल्या ७-८ वर्षांपासून चित्र

बदलताना दिसतंय. खरंतर मला वाटलं हे असंच होतं दरवर्षी. फक्त मी लहान होते त्यामुळे मला माहीत नव्हतं आणि आता वय कळतं झालंय. त्यामुळे आजूबाजूचं जग समजायला लागलंय. मग एकदा रात्री अंगणात चांदण्या मोजत असताना आजोबा अचानक बोलायला लागले, 'मी पाहतो तो गावं माझा नव्हे. तो याहून वेगळा होता, सुंदर होता. माणसांनी आणि मुख्य म्हणजे माणुसकीनं भरलेला होता.' ते बोलत होते त्या निरभ्र आकाशाकडे बघत आणि मला पटतही होते. मनात अनेक प्रश्न निर्माण होत होते. कुठे गेली ती हिरवळ, तो मनमोहक निसर्ग, कुठे हरवली ती माणुसकी? आणि उत्तरं मात्र मला माझ्या आणि आपल्या सगळ्यांच्या कृतीत दिसत होती. होय मित्रांनो, आपल्या कृतीत!

का माहितीय, कारण आज आपली मानसिकता अशी बनलीय की अपघाताच्या प्रसंगी मदतीचा हात देण्याएवजी आपले हात त्या तमाम गर्दीत मोबाईलच्या स्क्रीनवर फोटो घेत असतात. कोणाचं भांडण चालू असेल तर आपण मजा घेत बसतोय आणि व्हिडिओ बनवतोय. कारण सोशल मीडिया कशासाठी आहे? व्हायरल तर व्हायलाच हवं ना! आज आपण काणतीही अमानुष कृती घडत असली, तर ती बघत बसतो. विचारही येत नाही की मदत करावी, ते थांबवावं. मग त्या जमलेल्या माणसांच्या गर्दीचा उपयोग

काय? म्हणूनच कदाचित मंगोश पाडगावकर म्हणतात,

“कोलाहलात सान्या माणूस शोधतो मी,
गर्दीत माणसांच्या माणूस शोधतो मी!”

आधी हे गाव असं नव्हतं. मग असं का बनलं? कशामुळे बनलं? मोबाईल, सिनेमांच्या आभासी दुनियेमुळे, वाढत्या शहरीकरणामुळे की विज्ञानाच्या अद्भुत अशा अतिप्रगतीमुळे?

खरंतर ‘बदल ही काळाची गरज आहे.’ प्रगती व्हायलाच हवी. शहराप्रमाणे गावाचीही प्रगती व्हायला हवी. पण प्रगती म्हणजे निसर्ग, संस्कृती आणि परंपरा यांची नासधूस नाही.

आज वाढत्या शहरीकरणामुळे आणि औद्योगिक प्रगतीमुळे वृक्षतोड होऊ लागली आहे. रस्ता आणि महामार्ग बनविण्यासाठी डोंगर पोखरु लागलो. आयटी पार्क, मोठमोठ्या इमारती आणि इंडस्ट्री हे सगळं करण्यासाठी आणि शहराचा विस्तार करण्यासाठी आज आपली नजर गावांकडे, खेड्यांकडे जाते. खरंतर यातून आपण गावाचं आर्थिक बजेट वाढवत असलो, कामधंद्याचं माध्यम शोधत असलो, विज्ञानाच्या प्रगतीला हातभार लावत असलो तरी निसर्गाला आणि त्या सुजलाम्, सुफलाम् अशा समृद्ध गावाला नको असलेलं नवेपण देऊन आपली अधोगतीच करत आहोत. औद्योगिकरण व्हायलाच हवं. पण म्हणून त्याच्या आहारी जाऊन नैसर्गिक साधनसंपत्तीचा अतिवापर व नासधूस चुकीचीच आहे.

हजारो वर्षांपासून आपल्या पूर्वजांनी, साधुसंतांनी, राजामहाराजांनी वारसा म्हणून दिलेली संस्कृती, परंपरा, प्रथा आणि प्रतिष्ठा आजवर खेड्यातच जपली जात असे. जसा बदल आणि औद्योगिकरण काळाची गरज आहे तसंच आपल्या हजारो वर्षांपासून चालत आलेल्या संस्कृतीचं

जतन व संवर्धन करणं ही काळाची गरज आहे आणि भारत तर Unity in diversity म्हणून जगात प्रख्यात आहे. मग आपला अभिमान असलेली संस्कृती आपल्यालाच जपायला हवी. अनेक नृत्यप्रकार, चित्रकला, गायन, वादन, लोककला अशा अनेक राज्यांच्या, जातीधर्माच्या, समाजाच्या अगणित अशा कला आहेत. शिवाय आदिवासी माहितीचा ठेवा आहे. या सगळ्यांचे वारस आपणच आहोत आणि याचे जतन व संवर्धन करायचे असेल तर महात्म गांधीजींचा मंत्र पाळायलाच हवा. ‘खेड्याकडे चला. . .!’ हा मंत्र अंमलात आणायलाच हवा. खेड्याकडे चला . . .! पण औद्योगिकरण करण्यासाठी नव्हे तर आपली संस्कृती जपण्यासाठी आणि जगण्यासाठी.

मला आठवतंय, जेव्हा मी लहान होते तेव्हा माझ्या गावात बारा बलुतेदार ही कामकाजाची पद्धत चालायची. म्हणजे ज्याचं काम त्यानं करायचं. सणासुदीमध्ये मूर्त्या बनवणं, मातीची भांडी बनवणं असली कलाकुसर असलेली कामं कुंभार करायचा, अशी प्रत्येकाची कामं ठरलेली असायची. त्यामुळे सगळ्यांनाच काम असायचं आणि प्रत्येकाची आर्थिक परिस्थितीही चांगली असायची. कारण कोणत्याही कामानिमित्त गावातील लोकांना बाहेरगावी जावं लागत नव्हतं. सर्वकाही गावातच उपलब्ध व्हायचं. गावाचा पैसा गावातच रहायचा. पण आजकाल या कामकाजाची, कामाच्या पद्धतीची घडी थोडी विस्कटलेली दिसते. त्यामुळे

कदाचित आपण बेरोजगारीसारख्या गंभीर समस्येला सामोरे जात आहोत. ज्या लोकांचे गावात हे छोटेमोठे उद्योगधंदे होते ते त्यांनी लालच आणि वाढीव पैशाच्या हव्यासापोटी बंद करून नोकरीसाठी शहराचे दार ठोठावले आणि तिथंच बेरोजगारीचं पहिलं पाऊल तयार झालं.

आज गावांचा वरवरचा विकास झालेला दिसतो खरा; पण हरवत चाललेली संस्कृती, परंपरा, नैसर्गिक ठेवा याचं काय करायचं हे एक न सुटणारं कोडंच आहे!

आणि जर हे हरवत चाललेलं गाव शोधायचं असेल तर आपल्यालाच पुढाकार घ्यायला हवा. औद्योगिकरणाचा विस्तार करत असताना कमीतकमी प्रदूषण कसे होईल याचा विचार करायला हवा. माणसातली माणुसकी जपली पाहिजे. संत तुकाराम महाराजांच्या विचारानुसार 'एकमेका सहाय्य करु, अवघे धरु सुपंथ।' या मार्गाचा अवलंब करायला हवा. गुन्हेगारीच्या आणि प्रसारमाध्यमांच्या विश्वातून बाहेर येऊन कधीतरी निसर्गालाही हाक मारायला हवी. कला आणि संस्कृती यात रंगून जाऊन भारताचं उज्ज्वल भविष्य रंगवायला हवं. 'स्मार्ट सिटी' या संकल्पनेबोरोबरच पर्यावरणपूरक 'स्मार्ट क्लिलेज' जेव्हा अस्तित्वात येईल, तेव्हा प्रदूषणाचा मुद्दा आपोआप नाहीसा होईल. निसर्गाशी एकरूप होऊन जेव्हा ऊन, वारा, पाऊस, नदी, पक्षी, प्राणी, डोंगर यांच्याशी संवाद साधायला लागू तेव्हा परत एकदा नव्याने खेडे तयार होईल आणि या सर्व गोष्टी जेव्हा आपण मन लावून करु, आयुष्याला आजूबाजूच्या परिस्थितीशी, वातावरणाशी जुळवून घेऊ तेव्हाच माझ्या गावाचं गावपण परत येईल... आणि राष्ट्राच्या प्रगतीसाठी मला वाटते

'आधी जपा गाव. . . मग होईल भारताचे नाव।'

आयुष्याच्या वाटेवर

आयुष्याच्या वाटेवर असं काहीतरी घडलं
चाललेलं जग हे अचानक थांबलं
छोट्या विषाणूनी शिकवलं जगाला
लॉकडाऊनमध्ये लुकडाऊन करायला
स्वतःच मन हे स्वतःशीच भिडलं
आयुष्याच्या वाटेवर असं काहीतरी घडलं
स्वतःमध्ये पाहिलं तेव्हा असं दिसू लागलं
स्वार्थासाठी जगतेय का असं भासू लागलं
स्वतःचं वागणं हे स्वतःलाच नडलं
आयुष्याच्या वाटेवर असं काहीतरी घडलं
नात्यांची किंमत कळू लागली
माणुसकीने दुनिया बदलू लागली
किंमत कळता नात्यांची मन माझ्यां रडलं
आयुष्याच्या वाटेवर असं काहीतरी घडलं
संकटाच्या काळात शेवटी माणसेच कामी आली
जणू देवाच्या रूपात त्यांनी जनतेची सेवा केली
सेवेच्या ह्या भावनेतून प्रेम त्यांचं कळलं
आयुष्याच्या वाटेवर असं काहीतरी घडलं
जीवनाचा अर्थ खरा तेव्हा कळू लागला
जेव्हा माणसासोबत माणूस आपुलकीने वागला
मानवतेचं हे सुंदर चित्र स्वप्नासम भासलं
आयुष्याच्या वाटेवर असं काहीतरी घडलं
चाललेलं जग हे अचानक थांबलं

- निकीता शंकर यादव
द्वितीय वर्ष, स्थापत्य विभाग

जनतेचा राजा राजर्षी शाहू महाराज

वैजयंती संजय आलटकर
प्रथम वर्ष अभियांत्रिकी, तुकडी (ई)

हृष्ण माळी
प्रथम वर्ष अभियांत्रिकी, तुकडी (ई)

म हापुरुष इतिहास घडवीत असतो. व्यक्तींनी समाज बनतो; पण प्रत्येक व्यक्ती समाज घडवीत नसते. समाजाची जडणघडण करणारी व्यक्ती लाखात, करोडोत एखादीच निर्माण होते. अशी समाज घडविणारी, समाजाच्या प्रवासास विधायक वळण देऊन त्याचे कुशल नेतृत्व करणारी व्यक्तीच पिढ्यान्‌पिढ्या स्मरली जाते. ती अशी स्मरली जाते याचे कारण प्रत्येक पिढीवर तिच्या कार्याचा प्रभाव पडलेला असतो. अश ल्यक्तीच्या कार्याचा वसा आपण घेतला पाहिजे. तो जपून पुढच्या पिढीला दिला पाहिजे, अशी कृतज्ञतेची भावना अशा स्मरणामागे असते. याच व्यक्तीमत्वाचे आपले राजर्षी शाहू महाराज होते.

शाहू महाराजांचे आदर्श शिवाजी महाराज होते. त्यांच्या आयुष्यातील फ्रेझर, राजगुरु सर, सबनीस हे महत्वाचे शिक्षक होते. फ्रेझर म्हणजे मित्र, तत्वज्ञानी आणि मार्गदर्शक. अभ्यासाव्यतिरिक्त कुस्ती, नेमबाजी, अश्वारोहण य खेळांचे त्यांना प्रशिक्षण दिले जात असे. या खेळात त्यांनी प्राविष्यही मिळवले. त्यांना शिकार करण्याची आवड होती. यासाठी त्यांनी राधानगरी अभ्यारण्यही उभारले. शाहू महाराजांकडे दूरदृष्टी होती. त्यांनी त्यांच्याकाळी कळंबा तलाव, राधानगरी धरण हे

पाण्याचे स्रोत बांधून कोल्हापूरला पाणीटंचाईपासून मुक्त केले. त्यांनी कोल्हापुरात पहिली एमआयडीसी, पहिली कापड गिरणी (शाहू मिल) उभारली. शाहू महाराज शेतकऱ्यांना आधुनिक शेतीतंत्र समजावे यासाठी शेती व पशुपक्ष्यांची भव्य प्रदर्शने भरवत असत. त्यांनी शेतीमध्ये अनेक नवीन लागवडीचे प्रयोग केले. याचेच उदाहरण म्हणजे त्या काळातील पन्हाळगडावरील मसाई पठाराच्या कुशीत बहरलेले चहाचे मळे. तसेच वेलदोडे, कोको, इंडियन रबर, ताग, अंबाडी इत्यादी पिकांची लागवड करण्याचे प्रयोग केले. तसेच त्यांनी स्त्रियांचे आयुष्य सोपे व्हावे यासाठी कार्य केले आणि महत्वाचे कायदे केले. स्त्रियांना शिक्षणाच्या संधी उपलब्ध करून दिल्या. दलितांसाठी महत्वाचे कार्य केले. डॉ. आंबेडकरांना त्यांनी शिक्षणासाठी मदत केली. तसेच त्यांनी वसतिगृहे उभारली.

कोल्हापूर संस्थानाच्या बाहेरील शैक्षणिक संस्थांना देखील शाहू महाराजांनी मदत केली. त्यामध्ये पुणे येथेल नूतन मराठी विद्यालय, शिवाजी मराठा हायस्कूल, नाशिक येथील संत सेनाजी नाशिक बोर्डिंग-पाच हजार रुपये, अहमदनगर येथील छत्रपती चौथे शिवाजी मराठा बोर्डिंग हाऊस-तीन हजार पाचशे रुपये आणि एक हजार रुपये वार्षिक अनुदान इत्यादींचा समावेश आहे.

बालपण

कागलचे घाटगे हे आदिलशाही दरबारातील एक नामांकित सरदार घराणे होते. छत्रपतीचे राजघराणे व घाटगे यांचा नातेसंबंध घनिष्ठ होता. आबासाहेब व राधाबाई यांना २६ जून १८७४ रोजी पुत्रप्राप्ती झाली. त्यांचे नाव त्यांनी यशवंतराव ठेवले. ते म्हणजेच आपले लोकराजे राजर्षी शाहू महाराज.

राजाराम महाराजांचा मृत्यू झाल्यावर राजघराण्यातील जवळचे नातेसंबंध आणि वारसदार म्हणून शाहू छत्रपती गादीवर आरुढ झाले. त्यांना शिवाजी महाराजांच्या राणी आनंदीबाई यांनी दत्तक घेतले.

शाहू महाराजांच्या वडिलांचा मृत्यू वयाच्या ३० व्या वर्षी झाला. त्यावेळी शाहू महाराज फक्त १२ वर्षांचे होते. त्यांची आई त्यांच्या वयाच्या तिसऱ्या वर्षी देवाला प्रिय झाली. लहानपणीच त्यांचे आई-वडिलांचे छत्र हरपले. अतिरेकी मद्यसेवनाने आबासाहेबांचा वयाच्या तिसऱ्या वर्षी मृत्यू झाला. याचा परिणाम १२ वर्षांच्या कोवळ्या मनाच्या शाहू महाराजांवर झाला. या आघातातून महाराजांनी धडा घेतला. आयुष्यात त्यांनी दारुच्या थेंबालाही स्पर्श केला नाही. एवढेच नव्हे तर दारुड्या मित्रांच्या सावलीपासूनही ते दूर राहिले.

शाहू महाराजांचे सुरुवातीला शिक्षण इंग्लंडला करण्याचे ठरविले. पण रिजंट आबासाहेब इंग्लंडला जाऊन आले. तेथील परिस्थितीचे अवलोकन करून त्यांनी

त्यांच्या मुलांना इंग्लंडला न पाठवण्याचा निर्णय घेतला. त्यांना नंतर त्यांच्या सोबत्यांसह राजकोटला पाठवले गेले. त्याच कॉलेजमध्ये भावनगरचे राजपुत्र भावसिंहजी यांच्याशी शाहू महाराजांची मैत्री जमली व पुढे ती आजन्म टिकली. आबासाहेबांच्या इच्छेप्रमाणे ब्रिटिश आय.सी.एस. अधिकारी स्टुअर्ट मिट्फोर्ड फ्रेझर यांना शाहू महाराजांचे शिक्षक म्हणून नियुक्त केले. फ्रेझर यांनी राजकुमारांना इंग्लिश, गणित, इतिहास, भूगोल, अर्थशास्त्र इत्यादी अनेक विषय शिकवले. फ्रेझर शाहू महाराजांबद्दल अहवालात म्हणतात, “शाहू महाराज हे स्वभावाने निकोप, सरळ मनाचे, दिलदार व सत्यनिष्ठ आहेत. आपलेच ते खरे असे ते मुळीच म्हणणारे नाहीत. त्यांच्या स्वभावातील निःस्वार्थीपणा आणि विचारांचा सखोलपणा दिसतो. तसेच सुस्वभावी आहेत.”

फ्रेझर यांनी महाराजांना इतिहास व भूगोल या विषयांची खरी जाण व्हावी म्हणून त्यांना भारत भ्रमंतीला पाठविले. त्यांनी उत्तर भारतात बनारस, अलाहाबाद, कलकत्ता, दार्जिलिंग, आग्रा, दिल्ली अशा ठिकाणांना भेट दिली. एकूण पाच हजार मैलांच्या या प्रवासात त्यांच्या ज्ञानात व अनुभवात मोठी भर पडली. दुसऱ्या वर्षी त्यांनी दक्षिण भारतात भ्रमंती केली. यात सिलोन प्रदेशाचा दौरा आयोजित केला. या दौन्यात त्यांनी विजापूर, हैदराबाद, मद्रास, पाँडेचरी, तंजावर अशा अनेक ठिकाणांना भेट

दिली. वयाच्या १४ वर्षी त्यांचे लक्ष्मीबाई यांच्याशी लग्न झाले.

स्त्री सशक्तीकरण

भारतीय संस्कृती ही पुरुषप्रधान आहे. स्त्रीला दुय्यम स्थान होते. ती परावलंबी होती. बालविवाह, पुनर्विवाह प्रतिबंध, केशवपन, शिक्षणबंदी, पडदापद्धती अशा अनेक रुढींनी तिला असहाय्य बनवले होते. शाहू महाराजांनी आपल्या संस्थानात स्त्री शिक्षणास प्रोत्साहन तर दिलेच शिवाय कुटुंबाकडून होणारी पिळवणूक थांबविण्यासाठी अनेक प्रयत्न केले.

विधवा पुनर्विवाह कायदा

मागासलेल्या समाजातील अनेक जातींमध्ये विधवांना पुनर्विवाह करण्याचे स्वातंत्र्य होते. तथापि, सुसंस्कृत समाजातील विधवांना पुनर्विवाह करता येत नव्हताच शिवाय केशवपनासारख्या क्रूर रुढीखाली दुःखमय जीवन जगावे लागत होते. शाहू महाराजांनी आपल्या संस्थानातील विधवांना पुनर्विवाह करण्याची संमती देऊन त्याची कायदेशीर नोंद ठेवण्याचीसुद्धा परवानगी दिली.

घटस्फोटाचा कायदा

शाहू महाराजांनी आपल्या संस्थानातील स्त्रियांसाठी घटस्फोटाचा कायदा आणला. त्यामध्ये स्त्रियांचे संरक्षण, मुलभूत गरजा, तिच्या वैवाहिक संततीच्या शिक्षणाची व पोटगीबद्दलची कलमे तयार केली होती.

आंतरजातीय विवाह

आंतरजातीय विवाह कायद्यानुसार संस्थानातील हिंदू व जैन या दोन मुख्य धर्माच्या लोकांना 'जातिनिर्बंध न पाळता सदरहून दोहोंपैकी आपआपल्या कोणत्याही धर्माच्या मनुष्याशी विवाह करण्याची मुभा दिली.' या कायद्याच्या एका कलमान्वये विवाहकाली पुरुषाचे वय १८ वर्षे व स्त्रीचे वय १४ वर्षे पूर्ण असावे असा होता. त्याकाळी

मुलींना १० वर्षे पूर्ण झाल्यावर विवाह करून देण्याची प्रथा होती. ब्रिटिश सरकारने धाडसाने केलेला कायदा 'संमती वयाचा कायदा' याहून शाहू महाराजांनी केलेला कायदा अधिक पुरोगामी होता.

स्त्री शिक्षण

शाहू महाराजांनी संस्थानी स्त्रीला शिक्षणाचे अधिकार दिले. त्यांनी स्त्री शिक्षणाचे महत्व समजून स्त्रीला प्राथमिक शिक्षण अनिवार्य केले. स्त्रियांच्या त्या काळातील अन्यायाविरुद्ध तोंड देण्यासाठी त्यांना स्त्री शिक्षण महत्वाचे वाटले. त्यांनी दुर्गम भागात जसे सह्याद्रीतील भुदरगड येथे महिला शाळा काढल्या तसेच ४-५ वर्षे वयोगटातील मुला-मुलींना सोबत घेऊन शिक्षण सुरु केले. त्यांनी तरुण मुलींच्या देखील शाळा सुरु केल्या.

त्यांनी महिलांसाठी शिष्यवृत्तीदेखील चालू केली. याचेच उदाहरण म्हणजे कोल्हापुरातील डॉ. कृष्णाबाई केळवकर यांना शिक्षणासाठी शिष्यवृत्ती देऊन परदेशातही पाठवले. त्यांचे इतर कुटुंबही आज डॉक्टरच आहेत व त्यांचे कोल्हापुरात मोठे हॉस्पिटल देखील आहे.

आज शाहू महाराजांच्या स्त्री शिक्षण कायद्यामुळे च महिलांनी खूप प्रगती केली आहे. त्यांनी त्यांच्या अन्यायाला विरोध केला व त्यांचे राहणीमान सुधारून उच्च पदे प्राप्त केली.

कायदे

१) सक्तीच्या प्रथामिक शिक्षणाचा कायदा

शिक्षण ही सर्व सुधारणांची गुरुकिल्ली आहे, हे महाराजांनी आधीपासून हेरले होते. महाराजांना आपल्या सर्व प्रजेला मोफत शिक्षण देण्याचा मानस होता. परंतु याने सरकारी खजिन्यावर मोठा ताण पडणे स्वाभाविक होते. पण त्याची काळजी न करता महाराजांनी १९१७ साली प्राथमिक शिक्षण सक्तीचा कायदा अंमलात आणला.

या कायद्याचे भाग पुढीलप्रमाणे

अ) व्यापकता व कायद्याची परिभाषा

आ) शिक्षण सक्तीचे व मोफत

इ) आई-बाप व मुलांचे रजिस्टर

ई) संबंधित कारवाई, शिक्षा व अधिकार

२९ सप्टेंबर १९१७

२) आंतरजातीय व आंतरधर्मीय विवाहास मान्यता देणारा कायदा

१२ जुलै १९१९

महाराजांच्या काळात आंतरजातीय/आंदरधर्मीय विवाह शास्त्रसंमत नसल्याने बेकायदेशीर ठरवले जात असत. असे विवाह करणाऱ्या लोकांची प्रचंड ससेहोलपट व्हायची. हे असले विवाह कायदेशीर ठरवणारा व धर्मातील रुढींना फाटा देणारा स्वतंत्र कायदा महाराजांनी अंमलात आणला.

या कायद्यास सनातनी लोकांकडून भरपूर विरोध झाला. पण महाराजांनी त्यांना न जुमानता हा कायदा अंमलात आणला.

३) अनौरस संतती व जोगतिणी यांच्याविषयीचा कायदा व सुधारणा

१७ जानेवारी १९२०

महाराज हे समाजातील सर्व स्तराच्या लोकांना आपलेसे करणारे असे थोर राज्यकर्ते होते.

त्या काळी समाजात अनौरस संततीची जी हेटाळणी होत असे ती महाराजांना अमान्य होती. त्यांच्या वडिलांच्या संपत्तीमधील वारसा हक्क मिळवून देण्याचे व लोकांची त्यांच्याबद्दलची वागणूक बदलण्याचे काम महाराजांनी घडवून आणले.

जोगतिणी व देवदासी म्हणजेच देवाला सोडलेल्या स्त्रिया यांना त्यांचे सर्वसाधारण हक्क, घराण्यातील

वारसा हक्क व काही विशिष्ट हक्क मिळवून देण्यासाठी महाराजांनी भरपूर कष्ट घेतले. या स्त्रियांना मिळणारी समाजातील वागणूक सुधारली व या अघोरी प्रथेपासून अनेक स्त्रियांना परावृत्त करण्यात आले.

४) महाराज : एक द्रष्टे ध्येयवादी व्यक्तिमत्व

आज महाराष्ट्रात कोल्हापूर जिल्हा हा शेती, उद्योग, सहकार या तिनही क्षेत्रात अग्रेसर आहे. याचे सर्व श्रेय जाते शाहू महाराजांच्या दूरदृष्टी व नाविन्यपूर्ण विचारांना. त्यांच्या पुरोगामी धोरणांमुळे कोल्हापूर संस्थान व प्रजानन यांनी अज्ञान, दारिद्र्य, भौतिक मागासलेपण व अनेक अस्पानी संकटांना परतवून लावले.

अ) राधानगरी धरण प्रकल्प

१९०२ च्या युरोप दौऱ्यात महाराजांनी तेथील देशस्थिती व समाजस्थितीचे बारकाईने निरीक्षण केले. त्यांनी केलेल्या नैसर्गिक साधनसंपत्तीचा नाविन्यपूर्ण वापर बघून ते प्रभावित झाले व कोल्हापूर संस्थानासाठी राधानगरीच्या ऐतिहासिक धरण प्रकल्पाला १९०९ ला सुरुवात केली. सह्याद्रीमध्ये पडणारा शेकडो इंच पाऊस वाया न जाता वर्षभर पुरावा व दुष्काळासारखे संकट येऊ नये हा या धरणामागचा विचार होता. १९१८ सालपर्यंत त्यावेळचे १४ लाख रुपये खर्चुन ४० फूट बांधकाम पूर्ण झाले. निधीअभावी काम थांबले. जे नंतर १९५७ साली पूर्ण झाले.

आ) पन्हाळा टी नं. ४

आधुनिकतेचा महत्वाचा पैलू म्हणजे प्रयोगशीलता होय. पारंपरिक पिकांबरोबर चहा, कॉफी, कोको यासारख्या नाविन्यपूर्ण पिकांची शेती घेतली तर संस्थानाच्या शेतीचा कायापालट होईल असे महाराजांना वाटे.

महाराजांच्या प्रोत्साहनाने सह्याद्री रांगांच्या उताराच्या जमिनीत चहाचे मळे सुरु करण्यात आले. हे खूपच

यशस्वी झाले. लवकरच चहाचे व्यापारीत्वावर उत्पादन सुरु झाले. Panhala Tea No. 4 या नावाने संस्थानाबाहेर, विशेषत: हिंदुस्थानातील राजेरजवाड्यांमध्ये Panhala Tea No. 4 पाठवला जाऊ लागला.

३) दि शाहू छत्रपती स्पिनिंग अँड विहींग मिल्स १९०६ साली या मिलची स्थापना झाली. महाराजांच्या प्रेरणेने व आश्रयाखाली ५० हजार रुपये (त्यावेळचे) भांडवल व शेजारचे तळे उपलब्ध करून देण्यात आले. कोल्हापूरच्या अनेक लोकांना रोजगार उपलब्ध करून देण्याचे काम महाराजांनी केले. तसेच हिंदुस्थानच्या कापड उद्योगाच्या नकाशावर कोल्हापूर संस्थानचे नाव ठळक केले.

उद्योगाच्या यशस्वितेसाठी पूर्ण सहकार्य व सहाय्य राहील याचे अभिवचन महाराजांनी दिले. कोणत्याही परिस्थितीत हा उद्योग मुंबईतल्या बड्या गिरणी मालक अथवा धनिकांच्या ताब्यात जाणार नाही याची काळजी घेण्यास सांगितले.

४) चित्रपट व महाराज

नाट्यकला या प्राचीन परंपरेचा धागा पकडून मराठी रंगभूमी १९ व्या शतकाच्या उत्तरार्धास उदयास आली. संगीत व नाट्य कलांना राजाश्रय देऊन शाहू महाराजांनी २० व्या शतकातील पूर्वार्धात चित्रपट कलेच्या सुवर्णयुगास आरंभ केला. अभिनय कलेचा आविष्कार असणाऱ्या पण युरोपीय विज्ञान व आधुनिकीकरणाचा वापर करण्यास शाहू महाराजांनी प्रोत्साहन दिले. चित्रपटाची कला बहरली, फुलली ती पंचगंगा तिरावरील कोल्हापूर नगरीत; इतकी की कोल्हापूर नगरी भारतीय चित्रपटसृष्टीचे माहेरघर बनली.

शाहू महाराजांनी जनतेला सुखी करण्यासाठी आपले सर्वस्व पणाला लावले. समाजात समता, बंधुता, एकता, धर्मनिरपेक्षता संपादन करण्यासाठी अथक प्रयत्न केले. आजही महाराष्ट्राची ओळख सांगताना 'शाहू-फुले-आंबडकरांचा महाराष्ट्र' अशी सांगतात. अशा या लोककल्याणकारी राजाचे महानिर्वाण ६ मे १९२२ मध्ये मुंबई येथे झाले. फक्त कोल्हापूर नव्हे तर समस्त भारताच्या जडणघडणीत अतिशय महत्त्वाची भूमिका बजावणाऱ्या या थोर राजाला विनम्र अभिवादन!

आशा

दुःखाच्या महासागरात बुडताना
खुणावणारे एक सुखद स्वप्न
अंधारलेल्या घनदाट जंगलात
पडलेला एक सूर्याचा किरण
म्हणजे असते आशा
सारे काही कोसळल्यावर
मनाला नव्याने उभारी देणारी
सुखात उंच भरारीचं स्वप्न
दाखवणारी
प्रगतीचा मार्ग बनणारी
ती असते आशा
कधीही न मरणारी
जीवन सतत फुलवणारी
मनात कोठेतरी विसावणारी
ती असते आशा

- ऐश्वर्या पावणे

उमेद फौंडेशन

आर्या महेश ठवळे, नंदिनी तुकाराम पाटील
प्रथम वर्ष अभियांत्रिकी, तुकडी (ए)

नमस्कार, सर,

आम्ही केआयटी कॉलेजच्या विद्यार्थिनी आहे. तुमच्या संस्थेची माहिती घेण्यासाठी आलो आहोत. कृपया आम्हाला आपले कार्य सविस्तर सांगावे, ही विनंती.

प्रश्न: सर, तुमची थोडक्यात ओळख करून घ्या.

नमस्कार, माझे नाव प्रकाश कृष्णात गाताडे. मूळ गाव सांगरुळ, ता. करवीर, जि. कोल्हापूर. मी. बी.ए., डी.एड., एम.ए. केले आहे. त्यानंतर पत्रकारिता या विषयात डिप्लोमा केला आहे. केंद्रीय प्रथामिक शाळा, अणुस्कुरा या जिल्हा परिषदेच्या शाळेत शिक्षक म्हणून सध्या रुजू आहे.

प्रश्न: शिक्षक हे मोठे काम असताना परत एवढे मोठे सामाजिक कार्य हे कसं नियोजन करता?

हे सगळं एक टीमवर्क आहे. सगळे मिळून केल्याने हे शक्य होत आहे. तसेच सोशल मीडियाचाही चांगला वापर होतो.

प्रश्न: तुम्ही करिअर म्हणून समाजसेवा का निवडली? याची प्रेरणा कशी मिळाली? सुरुवात केव्हा झाली?

२००५ ते २०१४ साली मी जालना जिल्हा परिषद

शाळेत नोकरीला होतो. आंबड तालुक्यातील एका छोट्या दुष्काळी गावामध्ये. २००५ साली तेथे मोसंबी बागा होत्या. पाणी प्रश्न एवढा जाणवत नव्हता. आम्ही काही मित्र व गावकन्यांच्या मदतीने हरिनाम सप्ताह, प्रौढ साक्षरता वर्ग असे उपक्रम राबवत असू. हा काही आमच्या नोकरीचा भाग नव्हता. पण लोक शिकण्यास उत्सुक आहेत म्हणून आम्ही हौसेने शिकवत होतो.

पण हळूहळू मराठवाड्यामध्ये खूप मोठी दुष्काळी परिस्थिती निर्माण झाली व हळूहळू आम्हाला शाळेच्या गुणवत्तेवरही या दुष्काळाचा परिणाम जाणवायला लागला. त्याची अधिक माहिती घेतली असता असे लक्षात आले की पालक शेतीवर अवलंबून आहेत. शेती पाण्यावर अवलंबून आहे व पाणीप्रश्न आता बिकट होत चालला आहे. शाळेतील बोअरला पण पाणी नव्हते. त्यानंतर आम्ही पाण्यावर काम करायला सुरु केले.

लोकांच्यात जागृती केली की कोल्हापूरमध्ये शाहू महाराजांनी जसे पाणी अडवून मोठा पाणीसाठा तयार केल्यामुळे तो भाग सुजलाम् सुफलाम् आहे त्याच पद्धतीने इथे काम झाले पाहिजे. पण

लोकांना ते लवकर पटायचं नाही. पाणी अडवल तर ते कुणाच्यातरी शेतात जाईल, आमच्या शेताला मिळणार की नाही, माझ्या विहिरीत येणार कशावरून अशा शंका मनात घेत असत. मग आम्ही मुलांच्या मदतीने शाळेजवळ वनराई बंधारा बांधला. जेव्हा थोडा पाऊस पडला. आठ दिवसात शाळेतील मुळे बोअरवर खेळत असताना त्यातून पाणी आले. चमत्कार झाला. असं झालं. मग लोकांच्या लक्षात आलं. ३०-४० फुटांवर बांधलेल्या बंधाऱ्याचा एवढा चांगला फायदा झाला हे दिसून आलं.

त्यानंतर ७ ते ८ हजार रुपये लोकर्वर्गीतून वाढूचा एक बंधारा बांधला. पाऊस नव्हताचं. पण थोडा पाऊस आल्यावर थोडे पाणी त्यात साठेल या आशेवर हा प्रयोग केला. त्या वर्षी पावसाळ्यात अगदी थोडा पाऊस झाला. परत त्या वर्षी पाऊस आलाच नाही. त्यामुळे परत मोठी पाणीटंचाई निर्माण झाली. पण

ज्या नदीत थोडे पाणी अडवून बांध घातला होत त्या नदीच्या आजुबाजूच्या विहिरींना पुढे बराच काळ पाणी राहिले. ही बातमी आजुबाजूच्या गावात पोहोचली की कोल्हापूरचे एक शिक्षक आहेत त्यांनी अशा प्रकारचा प्रयोग केला व त्याचा फायदा गावकच्यांना काही प्रमाणात पाणीटंचाईवर मात करण्यासाठी उपयोगी पडत आहे. ५०० किलोमीटरवरून येऊन एक शिक्षक शाळेव्यतिरिक्त आपल्यासाठी धडपडत आहेत तर आपण आपले योगदान दिले पाहिजे. त्यामुळे लोकसहभागातून जलसंधारणाचे काम बन्याच ठिकाणी सुरु झाले.

त्यानंतर जलयुक्त शिवार ही शासनाची योजनाही सुरु झाली. अधिकाच्यांनी आम्हाला आवश्यक ती मदत केली व आमच्या कामाला वेग आला. आर्थिक मदत वाढली व शासन सहभाग, लोकसहभाग वाढला. त्यामुळे गावातील बहुतांश ओढे, गायरान जागा यात समतल चर पाडले व पाणी साठवले. ओढे मोठे केले. लोकांची गरज होती पाणीसंवर्धनाची. आम्ही निमित्त घडलो व त्यातून खूप चांगले कार्य संपन्न झाले.

२०१४ साली माझी बदली कोल्हापूरला झाली. त्यावेळी व्हॉटसॅप नव्हते. पण मी माझ्या इथल्या पोस्ट फेसबुकवर टाकत असे. माझे काही मित्र त्यांच्या ठिकाणी असेच काही वेगवेगळे सामाजिक काम करत असत.

प्रतिकूल परिस्थितीत मी शिकलो तशीच माझी काही मित्रमंडळी ऊसतोड कामगार, शेतकरी अशा परिवारातून आलेले पण शिक्षणामुळे तीही आपापल्या वेगळ्या क्षेत्रात कार्यरत आहेत. काही डॉक्टर आहेत,

शिक्षक आहेत, काही प्रायव्हेट कंपनीमध्ये कार्यरत आहेत. पण सामाजिक कर्तव्याची जाणीव असणारे. त्यामुळे आम्ही एकत्र येऊन काहीतरी मोठे कार्य करू व एकमेकांच्या कल्पना आचरणात आणता येतील. यातूनच उमेद फौंडेशनची स्थापना २०१४ साली केली.

कुणी उपाशी झोपू नये व शिक्षणापासून वंचित राहू नये या दोन महत्वाच्या मुद्यावर आम्ही सुरुवातीचे कार्य सुरु केले. मूर्ठभर धान्य मोहीम राबवली. अमरावती, मराठवाडमध्ये वह्या, पेन, शालेय शिक्षण साहित्य पोहोचवले, चित्रकला स्पर्धा, किल्ला स्पर्धा, अशासकीय अशा काही संस्था, दानशूर व्यक्ती यांच्या मदतीने आम्ही शैक्षणिक पालकत्व ही संकल्पना राबवली व ५० विद्यार्थ्यांची गरज पूर्ण करण्यापासून सुरुवात केली. आता ६ ते ७ हजार विद्यार्थ्यांना आम्ही शैक्षणिक मदत केली आहे.

त्या दरम्यान बाल न्यायालय ही संकल्पना आली. लहान मुलांमध्ये संविधानिक जबाबदाऱ्या समजाव्यात, यंत्रणा कशी असते, हिंसाचाराला आळा बसावा यासाठी बालसंसद या संकल्पनेचे डी डी नॅशनलवरही प्रसारण झाले.

अनेक ठिकाणी वेगवेगळ्या समस्या समोर येत गेल्या. दिवाळी फराळ वाटताना कोपाडेच्या माळावर स्थलांतरित लोकांच्या समस्या आहेत. त्यांच्या मुलांसाठी ज्ञानांगण ही संकल्पना राबवली. मुलं शाळेत येऊ शकत नाहीत. त्यांना त्यांच्या घरी जाऊन शिकवण्याची मोठी मोहीम राबवली. २०२१ मध्ये या योजनेतील सर्व विद्यार्थ्यांना शाळेत, आश्रमशाळेत प्रवेश दिला व ही मोहीम यशस्वीपणे

संपवली.

प्रश्न: कोरोनाच्या काळात तुम्ही 'शिक्षण आले दारी' ही संकल्पना राबवली.

कोरोनामध्ये ऑनलाईन शिक्षण सुरु झाले. पण मोबाईल, इंटरनेट सुविधा बन्याच ठिकाणी खेडोपाडी उपलब्ध नसल्यामुळे विद्यार्थी शिक्षणापासून दुरावत चालले व त्यांच्यामध्ये नैराश्य येऊ लागले. 'शिक्षण आले दारी' या उपक्रमांतर्गत आम्ही गल्लीतील विद्यार्थ्यांना, धनगरवाड्यातील मुले गोळा करून त्यांना एकत्र शिक्षण दिले. त्यामध्ये उमेद फौंडेशनने शालेय साहित्य पुरवले. शासनाने समूह अध्यापन हे नाव दिले. मीडियाने टाइम्स ऑफ इंडिया, आयबीएन लोकमत, सकाळ, एबीपी माझा यांनी प्रत्यक्ष भेट दिली. यामुळे पालक, विद्यार्थी व शिक्षक यांचा चांगला परिचय झाला.

प्रश्न: उमेद फौंडेशन या मदतीचा आर्थिक भार कसा सांभाळते?

आम्ही सर्वच उपक्रमाला सामाजिक जबाबदारी मानतो. तसेच समाजातील दानशूर व्यक्ती आपले नैतिक कर्तव्य समजून आम्हाला सढळ हाताने मदत करत आले आहेत. अत्यंत तळागाळातील गरजूंपर्यंत पोहोचून त्यांना मदत करताना पाहून आम्हाला मदतीचा ओघ चांगला मिळत आहे. 'उमेद मायेचं घर' यासाठीसुद्धा प्रत्येकाने वेगवेगळी मदत केली आहे.

प्रश्न: उमेद फौंडेशनने आतापर्यंत किती विद्यार्थ्यांचे भवितव्य उज्ज्वल केले आहे?

असा नक्की आकडा सांगता येणार नाही. पण ५,००० हून अधिक मुलांचे आम्ही शैक्षणिक पालकत्व

स्वीकारले आहे. दरवर्षी साधारण २० ते २५ विद्यार्थ्यांना स्कॉलरशिप देतो. १५० हून अधिक विद्यार्थी उच्च शिक्षणासाठी गेले आहेत. त्यातील काही आर्मी, एचआर, पोस्टमन अशा विविध स्तरांवर जाऊन पोहोचले आहेत. ती मुळं परत आपल्या संस्थेला मदत करतात. त्यामुळे अनेक विद्यार्थी शिक्षणापासून वंचित होण्यापासून वाचले आहेत. आमचा साखरशाळा हा उपक्रम 'राजीव गांधी संधी शाळा', 'महात्मा फुले उच्च हमी शिक्षण शाळा' या अंतर्गत शाळा पूर्ण होत असत. पण आता हे उपक्रम बंद झाले. शालेय शिक्षण विभागाशी चर्चा करून आम्ही ३ ते ६ या वेळेत साखरशाळा ६ वर्षांपर्यंतच्या मुलांसाठी हा उपक्रम राबवतो. शाहूवाडीमध्ये कचरावेचक प्रकल्प आहे. गोसावी समाजाची मुळे, मोठी आर्थिक दरी, वीटभट्टी कामगार कुटुंबे, सिंगल पेरेंट मुळे, शिव्या, भांडण, बालविवाह, व्यसनाधीनता यांच्या खूप समस्या आहेत. ज्या बालमनावर खूप लवकर परिणाम करतात. तर अशा मुलांसाठी व्हॉलेंटरी लेव्हलवर पूर्णपणे ६ वर्षे आम्ही हा प्रकल्प राबवला आहे. आम्ही त्या वस्तीला भारत म्हणतो. पलीकडे इंडिया म्हणतो. आतासुद्धा तुम्ही मुद्दाम भेट द्या.

प्रश्न: शिक्षणक्षेत्र सोडून तुम्ही कोणत्या योजना राबवल्या आहेत?

हिरवळ पाहता आहात समोर तर आम्ही प्रत्येक व्यक्तीच्या नावाने झाड लावून त्या झाडाचा वाढदिवस साजरा करणे व झाड व्यवस्थित संगोपन करून वाढवणे हा उपक्रम करून वनराई तयार केली आहे. आरोग्य क्षेत्राशी २० हून अधिक डॉक्टर संलग्न आहेत. आषाढी वारीत दरवर्षी वारकन्यांना मोफत

सेवा देणे, रक्तदान शिबीर घेणे, कोरोना ऑनलाईन हेल्पलाईन सुरु केली. कोरोनाबाबूदित लोकांना धीर देणे, कोरोनाबाबत जनजागृती करणे, कोरोनावर कशी मात करता येईल याची माहिती देणे, मास्क पुरविणे, डी. सी. नरके कॉलेजमध्ये वाचनालय सुरु केले, शेणी संकलन करून स्मशानभूमीस दान केल्या. कोरोना पॉझिटिव रुग्णाला ऑक्सिजन बेड, व्हेंटिलेटर बेड उपलब्ध करून दिले. हे सर्व काम टीमने केले. ज्याच्या घरी कर्ता पुरुष कोरोनाने दगावला तर अशा १५० कुटुंबांसाठी कोरोना पुनर्वसन समिती केली आहे. राज्यभरातील १५० एनजीओ मिळून एकल महिलांसाठी शासनाचे ५०,००० रुपये मिळवून देण्याचे काम, बालसंगोपन योजना, २१०० रु. संजय गांधी निराधार योजना, त्यांच्या मुलांच्या शिक्षणासाठी काम करतो. शिलाई मशिन मिळवून देणे. त्या महिला आता स्वयंपूर्ण झाल्या आहेत. त्यातून काही मुळे अगदीच निराधार आहेत ती मुळे उमेद मायेचे घर येथे येतात. ८ हजारहून अधिक लोकांना कोरोनामध्ये ज्यांनी आपली सेवा बजावली त्यांना आम्ही कोरोना योद्धा म्हणून सन्मानित केले. आशा वर्कर यांचा सन्मान केला. त्यामुळे या सर्व लोकांना प्रेरणा व उत्साह मिळाला.

प्रश्न: सामाजिक क्षेत्रातील निराशाजनक किंवा आनंदाची घटना कशी हाताळता?

बरेच वेळा कटू गोड अनुभव येतात. आम्ही आमचं कर्तव्य समजून काम करतो. पुन्हा कोणाकडून कसलीही अपेक्षा करत नाही. त्यामुळे फार त्रास होत नाही.

प्रश्न: एक यशस्वी समाजसेवक बनण्यासाठी काय

आवश्यक आहे?

संघटन असण महत्त्वाचं आहे. कोण एकटी व्यक्ती सामाजिक कार्य करू शकत नाही. काम करताना संघटना एकत्रपणे काम करणे महत्त्वाचे आहे. निस्वार्थी भावनेने काम केलं पाहिजे. हाताचे पाच बोटं एकत्र काम करणं महत्त्वाचं आहे.

प्रश्न: तुम्ही जेव्हा आयुष्याकडे मागे वळून बघता तेव्हा तुम्हाला कोणत्या कर्तृत्वाचा सर्वात जास्त अभिमान वाटतो?

माझे मित्र, कुटुंबीय माझ्या सोबत आहेत याचा मला जास्त आनंद होतो. आम्ही सगळे सोबत आहोत हाच आनंद खूप मोठा आहे. प्रत्येकाच्या सुखदुःखाला पण आम्ही एकत्र आहे. आमच्याकडे आकस्मिक विभाग आहे.

प्रश्न: तुमच्या या कामाला घरातून कसा प्रतिसाद आला? विरोध झाला का?

घरी असं काही सांगितलं नव्हतं. घरची परिस्थिती बेताची असल्यामुळे शिक्षणानंतर पहिली नोकरी मिळवणे ही महत्त्वाची बाब होती. जालना येथे शिक्षणक्षेत्रात रुजू झालो. तिथं शिक्षणाबरोबर हळूहळू सामाजिक काम सुरु झालं व ते वाढतच गेलं. (सरांच्या मित्राने सांगितले की, जेव्हा सरांनी हे संन्यासी रूप घेतले, लग्न न करण्याचा निर्णय घेतला तेव्हा आईन विरोध केला. पण नंतर आईने माघार घेतली.) मला पुढं आध्यात्मिक काम करायचं आहे आणि हा माझा निर्णय आहे. हा विचार मला दुसऱ्या कुणावर लादायचा नाही.

प्रश्न: तुमची समाजाकडून काय अपेक्षा आहे? समाजात दानशूर लोक आहेत का?

आम्ही समाजाकडून जेव्हा काही मागितलं तेव्हा समाजानं आम्हाला भरभरून दिलं. लोक दानशूर आहेत. चांगलं काम करणाऱ्यांच्या पाठीशी उभे राहणाऱ्या लोकांची संख्या नव्हीच वाढत आहे. आम्ही लोकांना सांगतो की तुम्ही ओंजळ भरून नव्हीची ध्या. पण ओंजळ भरून सांडण्याआधी वाटायला शिका. तुमचा हेतू शुद्ध असल्यास लोक नव्हीची मदत करतात. तुमचं चांगलं काम सोशल मीडिया नव्हीची पसरवते.

प्रश्न: शासनाकडून तुमची काय अपेक्षा आहे?

शासनाने सर्व योजना प्रामाणिकपणे राबवल्या तरी आमच्यासारख्या संस्थांची गरज भासणार नाही. पेन्शन योजना, बालसंगोपन योजना, वात्सल्य योजना अशा ३५ याजना आहेत. पण त्या सामान्य लोकांपर्यंत पोहोचत नाहीत. प्रशासनाचे अधिकारी संवेदनशील असले पाहिजेत.

प्रश्न: संवेदनशील अधिकारी बनण्यासाठी काय करावे?

या सगळ्या गोष्टी शिक्षणावर अवलंबून आहेत. आपल्या शैक्षणिक धोरणात बदल केले पाहिजेत. मुलभूत शिक्षण सक्तीचे झाले पाहिजे. शिक्षण महाग झाल्यामुळे पुढे शिक्षणासाठी घातलेला पैसा काढण्यासाठी लोक परत भरमसाठ फी वाढवतात व हे चक्र आता आवाक्याबाहेर चालले आहे. भांडवलशाही आटोक्यात आणली पाहिजे. खासगीकरण थांबवले पाहिजे व शासनामार्फत सुविधा वाढवल्या पाहिजेत. शाहू महाराजांनी वसतिगृहे काढली. आजही काढावी लागतात. शासनाने मूल्यशिक्षणावर भर दिला पाहिजे. वृद्धाश्रमामध्ये शिकलेल्या घरातील पालक आहेत.

सुशिक्षित नाहीत तर ते शिकलेले आहेत. त्यांनी मुलांना कष्टाने शिकवले व परदेशी पाठवले. पण माणुसकी हरवत चालली आहे. मुलं अनुकरणप्रिय असतात. त्यामुळे त्यांना योग्यवेळी चांगले संस्कार देणे ही सर्वांची जबाबदारी आहे. आता आश्रमशाळा, वृद्धाश्रम हे वाढण्याची कारणे शोधली पाहिजेत. त्यावर काम केले पाहिजे. तत्त्वज्ञान शिकवण्यापेक्षा स्वतः जोपासले पाहिजे.

प्रश्न: तुमचे पुढचे व्हिजन काय आहे?

आता सुरु असलेला आमचा हा प्रकल्प विविध कौशल्याचा एक भाग असणार आहे. एकल पालकत्व मुळे, प्रतिकूल आर्थिक परिस्थिती, अंथरुणावर खिळलेले आईवडील, दुर्गम भागातील मुळे, पालकांशिवाय असणारी पाचवीपासून पुढील मुळे शिक्षणापासून वंचित राहू नयेत यासाठी आमच्याकडे येतील त्यांचे शिक्षण, संगोपन होईल. ती आजुबाजूच्या शाळेत शिकतील. त्यांना आम्ही कौशल्य विकास शिकवू. शेती, छोटे-मोठे व्यवसाय शिकवू. आर्थिक साक्षर होऊन चांगला नागरिक घडवून व ते पुन्हा पुढे सामाजिक कार्य करीत राहतील.

वुमन डेव्हलपमेंट सेंटर उभा करतोय. ज्यामध्ये विधवा महिलांना धान्यस्वरूपात मदत करतो. त्यांना स्वावलंबी करण्याचा प्रयत्न करू. आमची स्वतःची काही उत्पादने सुरु करून संस्थेचे स्वतःचे भांडवल तयार होईल. उमेद विक्रीतून उत्पन्न बनेल. स्कील डेव्हलपमेंट, वुमन डेव्हलपमेंट सेंटर, डिजिटल एज्युकेशन, लायब्ररी, संगणक विभाग, पुढच्या पाच वर्षात ५० विद्यार्थ्यांचे वसतिगृह बनेल. महिला

व्यवसाय वाढेल. युथला कनेक्ट करण्यासाठी युवा उमेद शिबिराच्या माध्यमातून विचारांची देवाणघेवाण करणे हे उपक्रम पुढे चालू राहतील.

या आमच्या कामामुळे खूप वेगवेगळे लोक भेटतात. त्यांचा विश्वास जपणे हे महत्त्वाचं आहे. माझ्या संपूर्ण संघटनेवर पण ही जबाबदारी आहे. आयटीमधील लोक, प्रत्यक्ष फिल्डवर काम करतात. मार्केटिंगमधील मित्र थोडावेळ मिळाला तरी उमेदसाठी काम करतात. आम्ही कोकणात जात नाही. पण तिथले आमचे कार्यकर्ते खूप चांगले काम करतात.

२०१८ मध्ये अणुस्कुरामध्ये आम्ही सुरु केलेला प्रकल्प बंद नाही झाला. तिथले आमचे कार्यकर्ते त्यांचे परिवाराचे सदस्य यांचे खूप योगदान आहे. घरचे कार्यक्रम सोडून लोक मदत करतात. आता व्याप वाढत आहे. लोक सहभागी होतात व मदत करतात हे खूप महत्त्वाचं आहे. वाढदिवस करतात. उमेदला काहीतरी द्यायचे हे आता लोकांच्या डोक्यात बसत आहे. दुःखातही येतात. आम्ही दृष्टी देण्याचा प्रयत्न करतो. उमेदचे कार्यक्षेत्र वाढवून जास्तीतजास्त लोकांपर्यंत पोहोचणे व आर्थिक स्वावलंबी बनवणे यासाठी आम्ही कटिबद्ध आहोत. केआयटीच्या मुलांसोबत शाळेबाहेरील जग पाहणे हे देखील आमच्या मुलाना खूप चांगला अनुभव असतो. तसं काही करता येतं का पाहू. आता तुम्हाला प्रत्यक्ष वीटभट्टीवरील मुळे दाखवतो, चला . . .

खूप खूप धन्यवाद सर! तुमच्या सर्व कार्याला शुभेच्छा!

पंढरीची वारी, आषाढी वारी

प्रणाली जमदाडे

प्रथम वर्ष अभियांत्रिकी, तुकडी (ए)

पं ढरीची वारी ही महाराष्ट्राच्या समृद्ध संस्कृतीचा एक अविभाज्य घटक आहे. ही पंढरपूरची वारी हा वारकरी संप्रदायाचा एक भक्तम असा आधार आहे. आज लाखो लोक शेकडो दिंड्यांतून चालत पंढरीच्या आषाढी यात्रेला येतात. ही पायी वारीची परंपरा हजारो वर्षांपेक्षा जुनी आहे.

आधी रचिली पंढरी। मग वैकुंठ नगरी॥
जेव्हा नव्हते चराचर। तेव्हा होते पंढरपूर॥

असे पंढरीचे समृद्ध असे वर्णन संत नामदेव यांनी करून ठेवले आहे. आषाढ महिन्यातील शुद्ध एकादशीस ही यात्रा भरते. या एकादशीस देवशयनी एकादशी असेही म्हणतात. संत ज्ञानेश्वरांची पालखी ही आळंदीहून निघते आणि पुणे-सासवड-जेजुरी-लोणांद-तरडगाव-फलटण- नातेपुते-माळशिरस-वेळापूर-शेगाव-वाखरी असा प्रवास करत पंढरपूरला पोहोचते. तर संत तुकारामांची पालखी देहून निघते आणि पुढे आकुर्डी-लोणी

काळभोर-यावत-वरवंड-बारामती-इंदापूर-अकलूज-वाखरी असा प्रवास करत पंढरपूरला पोहोचते. लाखोंच्या संख्येने भक्तगण या पायी वारीमध्ये सहभागी होतात आणि चालत २१ दिवसांचा प्रवास करत पंढरपूरच्या विडुलाला येऊन भेटतात.

पंढरीचा वारकरी। वारी चुको न दे हरी॥

या पंढरीच्या वारीमध्ये प्रत्येकजण हा संताप्रमाणे समजून, प्रत्येकाला विडुलाचे रूप समजून सर्व वारकरी मोठ्या भक्तिभावाने हा प्रवास 'ग्यानबा तुकाराम'च्या जयघोषात पूर्ण करतात. खरे तर या परंपरेची सुरुवात भानुदास व एकनाथ या संतांनी केली. भानुदासांनी तर विजयनगरला नेलेली मूर्ती परत आणली व वारीची परंपरा खंडित होऊ दिली नाही. संत एकनाथ महाराजही पायी पंढरीची वारी करीत होते. त्यांनी अभंगात म्हटले आहे,
धन्य धन्य पंढरपूर। वाहे भीवरा समोर।
म्हणोनि नेमे वारकरी। करती वारी

अहर्निशी॥

असे म्हणतात की, संत तुकाराम महाराज संत ज्ञानेश्वर महाराजांच्या पादुका गळ्यात घालून पंढरीची वारी करत होते. नंतर संत तुकाराम महाराजांची परंपरा संत बहिणाबाई, त्यांचे वंशज, चौदा टाळकरी, रामश्वर भट्ट अशा अनेक लोकांनी पुढे चालविली. पण ती चालविणाऱ्यांमध्ये साक्षात्कारी संत होते. संत ज्ञानेश्वर महाराजांनंतर नामदेव, संत गोरा कुंभार, नरहरी सोनार, भानुदास, एकनाथ, तुकाराम यांनी पंढरीची वारी वाढवत नेली.

आषाढ शुद्ध दशमीला महाराष्ट्राच्या कानाकोपन्यातून येणाऱ्या या असंख्य पालख्या आणि दिंड्या एकमेकांना भेटतात. इथून हळूहळू पंढरीच्या दिशेने आषाढ शुद्ध दशमीला सकाळी सर्व पालख्या प्रस्थान करतात. आषाढी एकादशीला सर्व वारकरी पवित्र चंद्रभागेत स्नान करतात.

कोरोनामुळे सन २०२०-२१ साली वारी झालीच नाही. तर बाबा महाराज सातारकरांना कोणीतरी विचारले, बाबा महाराज, तुम्ही ८६ वर्षांचे आहात आणि ८५ वर्षे वारी केलीय. त्यावर ते म्हणाले, कसे काय, पहिल्या वर्षीची माझी वारी माझ्या आईच्या पोटातून झालीय. हे ऐकल्यावर मला खूप गलबलून आलं. मग त्यांना विचारण्यात आलं की, तुम्हाला वाईट नाही वाटत की यंदा वारी चुकली. तर ते म्हणाले नाही. ८६ वर्षे पांडुरंगाची होत होती. ती त्याची चुकली, माझी नाही. हे ऐकल्यानंतर मला खूप ढवळून आलं मनामध्ये. आणि मग त्या भावनेने लिहिलं आणि जर त्या हक्काने वारकरी पांडुरंगाशी बोलू लागला तर तो काय बोलेल की,

पंढरीच्या विठूराया, कसं काय रे, बराय का?

यंदा वारी नाही म्हणे, आ! खरंय का?

म्हणजे आम्ही यंदा रखुमाई आणि पांडुरंगाला भेटायचं नाही. अरे लेकरांनी कसे आपल्या आई-बापाकडे यायचं नाही. नाही नाही आम्हाला काय अडचण नाही.

आम्ही डोळे झाकून घेतो.

नुसंत श्रीहरी म्हणेल की, तुझा चेहरा येतो.

पण विचार कर रे बाबा, तुला खरंच जमेल का?

पंढरी गजबजली नाही, तर तुझा जीव रमल का? पण पंढरीच्या विठूराया वारी नाही हे वाईटच झालं. पण खरं सांगू, यंदा तुझं दर्शन गावोगावी झालं.

अरे तू होतास की त्या दवाखान्यात

तसाच उभा ठाकलेला

चंदनाचा लेप नाही

पण पीपीई कीट घातलेला

तू बंदोबस्तालाही होतास देवा, खाकी वस्त्र घालून

कचरा उचललास की, खाली मान घालून

पंढरीच्या विठूराया किती धडपडलास रे

एवढं सगळं करून पुन्हा सीमेवर पण लढलास

इतकं करतोस की देवा तुझं नाही चुकत रे

युं अड्वाचीस उभा आहे, पाय नाही का दुखत रे

नाही येत बग यंदा देवा, तुला आराम देतो

पण पुढल्या वर्षी तुला भेटायला

वारी करून येतो

पण तेव्हा मग गर्दाच्या भरात

कसली भीती आणू नको

आणि तुझ्या भक्तीशिवाय

दुसरा कुठला संसर्गच ठेवू नको
संसर्ग भक्तीचा आणि स्वच्छता
त्या चंद्रभागेच्या स्नानाची
आणि या सगळ्यावर मग एकच लस
'ग्यानबा तुकाराम नामाची'
पंढरीच्या विठूराया पुढल्या वर्षी येतो मग
तोवर तुझ्या भक्ताकडे असा लक्ष ठेव बग
राम कृष्ण हरी

कोठे गेल्यानेच वारी घडते असे काय
नाही. देव माणसांमध्ये आहे. स्वतःच्या आई-
वडिलांमध्ये आहे. नाहीच कुरं जाता आलं
तर घरात थकलेली आई आणि किलकिल्या
डोळ्याचा बाप यांना पांडुरंग आणि रखुमाई म्हणून
नमस्कार करावा. पंढरीच्या वारीचेच परमभाग्य
त्यांना प्राप्त होईल.

पंढरपूर हे मातृपितृ सेवाधाम आहे.

म्हणजे पुंडलिकाच्या मातृपितृ सेवेच्या प्रित्यर्थच
परमात्मा भूवैकुंठ पंढरीमध्ये आला आणि विटेवरती
विराजमान झाला.

पंढरीत अजून एक कायदा आहे. अनेक धर्मातले,
अनेक कुळातले, अनेक प्रांतातले, अनेक पंथातले,
अनेक भाषेतले भिन्न भिन्न स्वरूपाचे लोक समूहाने एकत्र
येतात. तारखा देऊन, निमंत्रण देऊन भेटी होत नाहीत. ते

योगायोगाने आळंदी पंढरीला लीलया अलिंगन देतात आणि
पायाला हात लावून म्हणतात, किती वर्षे झाली. भेट झाली
नाही. पण आज समाधान वाटलं, आनंद वाटला.

पंढरीच्या दिंडीमध्ये पडणारे प्रत्येक पाऊल हे
तीर्थक्षेत्राला गेल्याचे पुण्य मिळवून देते. हा अपूर्व सोहळा
जगात एकमेवाद्वितीय आहे आणि आयुष्यात एकदा तरी
अनुभवलाच पाहिजे.

॥ जय हरी विठूल ॥

लता मंगेशकर

प्रा. मंदार सोनटवके
परमाणु दूरसंचार विभाग

आ पणास जर असे विचारले की, जगातील आठवे आश्चर्य कोणते? किंवा संगीतातील आठवा स्वर कोणता? किंवा कोणत्याही क्षणी जगात एक आवाज कायम एका ठिकाणाहून दुसऱ्या ठिकाणी जात असतो, तो आवाज कोणाचा? किंवा आकाशात जोपर्यंत सूर्य, चंद्र, तारे आहेत तोपर्यंत कोणती गोष्ट कायम राहणार आहे?

या वरील सर्व प्रश्नांचे उत्तर एकच आहे. ते म्हणजे 'लता मंगेशकर'.

ज्यांच्या नावामध्येच लय व ताल आहे आणि ज्यांना साक्षात मंगेशीचा आशीर्वाद लाभलेला आहे अशा लता मंगेशकर. यांना आपण सर्वजण गानकोकिळा या नावाने संबोधतो. आनंदघन या नावानेही त्यांनी काही गाण्यांना संगीत दिले आहे.

लता मंगेशकर यांचा जन्म २८ सप्टेंबर १९२९ साली इंदूर, मध्यप्रदेश येथे झाला. पं. दीनानाथ मंगेशकर यांची लता ही ज्येष्ठ कन्या. आशा, उषा, मीना आणि हृदयनाथ ही त्यांची लहान भावंडे. संगीताचे प्राथमिक धडे हे लतादीर्दींना त्यांच्या वडिलांकडून मिळाले. लतादीर्दींनी प्रथम गायिका व अभिनेत्री म्हणून कामाला प्रारंभ केला. पण त्यांचे मन

जास्त रमले गाण्यामध्ये. त्यांनी शास्त्रीय संगीताचे धडे उस्ताद अमानत अली खाँ यांच्याकडून घेतले. उस्ताद बडे गुलाम अली खान यांचे शिष्य पंडित तुलसीदास शर्माकडूनही लतादीर्दींना गाण्याची तालीम मिळाली. संगीतकार गुलाम हैदर यांनीही काहीकाळ लतादीर्दींना मार्गदर्शन केले.

१९५० च्या दशकात लतादीर्दींनी ज्या संगीत दिग्दर्शकांनी स्वरबद्ध केलेली गाणी गायिली ते नामांकित संगीतकार असे – अनिल विश्वास, शंकर जयकिशन, नौशाद, सचिनदेव बर्मन, सी रामचंद्र, हेमंतकुमार, सलील चौधरी, खय्याम, रवी, रोशन, मदनमोहन, कल्याणजी आनंदजी, मास्टर कृष्णराव, वसंत देसाई, सुधीर फडके आणि उषा खन्ना. अशा असंख्य चित्रपटांची नावे आहेत ज्यामुळे

लतादीर्दींचा आवाज जगभर पोहोचला. उदाहरणादाखल बैजू बावरा, मुगल-ए-आझम, कोहिनूर, आग, आह, श्री ४२०, चोरी चोरी.

२७ जून १९६३ मध्ये भारत-चीन युद्धानंतर एका कार्यक्रमात लतादीर्दींनी कवी प्रदीप यांनी लिहिलेले आणि सी. रामचंद्र यांनी संगीतबद्ध केलेले 'ए मेरे वतन के लोगो' हे देशभक्तीपर गीत भारताचे पंतप्रधान पंडित जवाहरलाल

नेहरु यांच्या उपस्थितीत गायले. तेव्हा लताच्या सुमधुर कंठातून युद्धात देशासाठी प्राण देणाऱ्या जवानांना श्रद्धांजली वाहणारे हे गीत ऐकून पंडितजींच्या डोळ्यात अश्रू उभे राहिले.

१९७० च्या दशकात लतादीदींनी अनेक गीत गायली जी लक्ष्मीकांत-प्यारेलाल आणि राहुल देव बर्मन यांनी संगीतबद्ध केली होती.

१९८० च्या दशकात रविंद्र जैन, १९९० ज्या दशकात आनंद-मिलिंद, नदीम-श्रवण, जतीन-ललित, अन्नू मलिक आणि ए. आर. ऐहमान या संगीत दिग्दर्शकांबरोबर काम केले. थोडक्यात लतादीदींनी ज्येष्ठ संगीतकारांप्रमाणेच तरुण संगीत दिग्दर्शकांबरोबर पण तितक्याच आत्मियतेने काम केले.

मराठीमध्ये त्यांनी आनंदघन या टोपणनावाने मराठी चित्रपाना संगीत दिले. उदा. मराठा तितुकावा मेळवावा, साधी माणसं, मोहित्यांची मंजुळा इ. या सर्वात महत्त्वाची गोष्ट म्हणजे दोन भारतरत्न म्हणजेच लतादीदी व पं. भीमसेन जोशी या दोघांनी मिळून केलेला अल्बम 'राम श्याम गुनगान' जो आजही लोकप्रिय आहे. अशा या गानकोकिळा यांना बरेच पुरस्कार मिळाले. उदा. पद्मभूषण, दादासाहेब फाळके पुरस्कार, पद्मविभूषण, भारतरत्न आणि इतरही अनेक. लता मंगेशकर यांच्या जीवनावर आणि त्यांच्या कार्यावर बरीच पुस्तके प्रकाशित झाली. उदा. लता : संगीतक्षेत्रातील चंद्रमा, लता, लता मंगेशकर : गंधार स्वरयात्रा, हे रत्न भारताचे, मोगरा फुलला इ. लतादीदी जवळजवळ ३६ भारतीय भाषांमध्ये गायिल्या आहेत.

अशी ही गानकोकिळा आपल्यातून ६ फेब्रुवारी २०२२

या दिवशी कायमची निघून गेली. पु. ल. देशपांडे म्हणाले त्याप्रमाणे 'जोपर्यंत आकाशात सूर्य, चंद्र आहेत तोपर्यंत लतादीदींचा आवाज, त्यांचा स्वर राहणार आहे. या स्वरयात्रीला भावपूर्ण श्रद्धांजली.

विज्ञानाने हे सिद्ध केले आहे की, आवाज, ध्वनी कधीही लोप पावत नाही. तो कायम वातावरणात राहतो. त्याप्रमाणे लतादीदींचे स्वर हे सदैव वातावरणात असतील, हे नक्की

...

अशाच यात्या आठवणी....

अशाच याव्या साच्या मधुर रात्री

घेऊन शब्द, माया आणि प्रिती

गुंतत जावी ही अधुरी मैत्री

विरुन जावी सर्व मनातली भीती

असेच पडावे हे मुक्त चांदणे

अतृत्प भावनेचे नक्षत्र देखणे

निःशब्द ओठांचे गुप्त बोलणे

आणि उत्सुक मनांचे नाजूक लाजणे

असेच यावे रोज मेघ दाटुनी

उसळून याव्या साच्या धुंद आठवणी

उजळून याव्या साच्या स्मृती आतुनी

ओघळून यावे नयन पाणी साचुनी

असाच राहावा हा गोड गारवा

अव्यक्त प्रीतीचा मुथ गोडवा

अलिप्त धाग्यातील सुप्त भोवरा

आणि लुप्त हृदयातील अंकुर कोवळा

- औंकार धेंडे, संगणक विभाग

पंचायतराज आणि गांधी

प्रथम मोहन पाटील

तृतीय वर्ष अभियांत्रिकी, संगणक विभाग

दे शाचे जनक महात्मा गांधी यांनी अनेकदा यावर जोर दिला की भारत गावोगावी राहतो. स्वातंत्र्याच्या वेळी भारतातील सुमारे ७२.७ टक्के लोक खेड्यांमध्ये राहत होते आणि जर खेड्यांचे पुनरुज्जीवन केले नाही तर देश प्रगती करू शकत नाही. या कल्पना आणि भारतीय राज्यघटनेच्या कलम ४० मध्ये असे घोषित केले गेले आहे की, 'राज्य सरकार ग्रामपंचायतींचे आयोजन करण्यासाठी आणि त्यांना अशा प्रकारच्या शक्ती व अधिकार देण्यास आवश्यक आहे जे त्यांना स्वराज्य संस्थांचे कार्य करण्यासाठी सक्षम करण्यासाठी बांधील आहे.' 'पंचायती राज' म्हणजे 'लोकशाही विकेंद्रीकरण' ही योजना भारतात आणण्याचा मार्ग मोकळा झाला.

भारतात पंचायत यंत्रणेचा इतिहास खूप मोठा असून याची रचना वेळोवेळी बदलत राहिली. खेड्यातील भारतात 'पंच परमेश्वर' ही संकल्पना खूप जुनी आहे आणि अतिशय प्रख्यात आहे. प्राचीन आणि मध्ययुगीन साहित्यातही ग्रामपंचायतींचा संदर्भ सापडतो. 'पंचायत राज' म्हणले की महात्मा गांधीर्जींची आठवण नेहमी केले जाते. कारण ते म्हणाले होते की, पंचायतींकडे सर्व अधिकार असणे आवश्यक आहे. ऋग्वेदाच्या (इ.स.पूर्व १७००) काळात 'सभा' नावाच्या स्वराज्यीय ग्रामीण संस्था अस्तित्वात होत्या. काळाच्या ओघात या संस्था पंचायत

(पाच व्यक्तींची परिषद) बनल्या. पंचायत जवळजवळ प्रत्येक गावात तळागाळातील कारभाराची संस्था होती. ग्रामपंचायत किंवा निवळून आलेल्या परिषदेकडे कार्यकारी आणि न्यायालयीन दोन्हीकडे बरीच शक्ती होती. या पंचायतीने जमीन वाटप केले. यातून उत्पन्नातील कर वसूल केला जात असे व शासनाला वाटा गावाच्या वतीने देण्यात आला. यापैकी अनेक गावात देखरेखीसाठी व आवश्यक असल्यास हस्तक्षेप करण्यासाठी एक मोठी पंचायत किंवा परिषद होती. मध्ययुगीन काळात मुघल राजवटीत जातीवाद आणि सरंजामशाही शासन व्यवस्थेमुळे हळूहळू खेड्यांमधील स्वराज्य सरकारचे नुकसान झाले. शासन आणि लोक यांच्यात सामंत प्रमुख आणि महसूल जमा करणारे (जमीनदार) यांचा एक नवीन वर्ग उदयास आला. आणि म्हणूनच खेड्यांमध्ये स्वराज्याची घसरण सुरु होऊन ठप्प झाली. अशाप्रकारे पंचायत राज प्रक्रियेत बदल होत गेले. तसेच पाच वर्षांच्या योजनांचा प्रारंभ म्हणून सुरु करण्यात आलेल्या ग्रामीण विकासातील कर्नल प्रोग्राम - सामुदायिक विकास प्रकल्पांच्या (सीडीपी) अपयशी ठरला. दोन्ही सलग योजना केवळ इच्छित परिणाम मिळविण्यास अपयशी ठरल्या. परंतु लोकांमध्ये खरा उत्साह निर्माण करण्यासदेखील अयशस्वी ठरल्या. योग्य प्रशासनाअभावी सीडीपीची योजना अपयशी ठरली.

या कारभाराच्या संकटाच्या संदर्भात (अकार्यक्षमता, भ्रष्टाचार, उत्तरदायित्वाची कमतरता, नागरिकांचा अविश्वास, सरकारी संस्था आणि अधिकारांकडे ओतप्रोत मोकळेपणा) सरकारी कार्यक्रमांमधील आत्मविश्वास वाढविण्यासाठी आणि लोकांचा विश्वास पुन्हा जागृत करण्यासाठी विकेंद्रीकरण एक शक्तीशाली साधन म्हणून व्यापकपणे स्वीकारले गेले. सत्ता संरचनेची पुनर्रचना करून लोकशाही नूतनीकरण केल्यास सरकार लोकांच्या जवळ येईल. लोकशाही सशक्त करणे, कारभाराला जबाबदार व उत्तरदायी बनवण्याचे साधन म्हणून पाहिले गेले. हे केवळ सार्वजनिक धोरणाची आणि सेवा वितरणाची कार्यक्षमता वाढवत नाही तर नागरिकांना अधिकाधिक आवाज देईल. या पाश्वर्भूमीवर 'लोकशाही विकेंद्रीकरण' ही कल्पना उभी राहिली, जी गांधींच्या 'स्वराज्य' या गावांच्या कल्पित दृष्टीवर आधारित होती. ही शक्ती हस्तांतरण झाली आणि खेड्यांच्या सामाजिक आणि आर्थिक विकासासाठी पुढाकार घेतला गेला होता. सीडीपीचा आढावा घेण्यासाठी आणि बदल सुचविण्यासाठी तत्कालीन सरकारने बलवंतराय मेहता यांच्या अध्यक्षतेगाली एक समिती स्थापन केली. अशा प्रकारे पंचायती राज अस्तित्वात आला.

खरंच, संपूर्ण देशाची समृद्धी खेड्यांच्या समृद्धी आत्मनिर्भरतेवर अवलंबून असते. पंचायती राज व्यवस्था ग्रामीण प्रशासनाला खन्या अर्थाने स्वतंत्र आणि जनतेच्या इच्छेचे खरे प्रतिनिधी बनण्याची आणि खेड्यातील लोकांना त्यांच्या कारभारावर थेट जबाबदारी सोपवण्याची खूप पूर्वीची गरज भागवते.

गेल्या सहा-सात दशकात जग किती वेगाने बदलले आहे. पण महात्मा गांधींच्या नावाचा करिश्मा भारतात काश्मीरपासून कन्याकुमारीपर्यंत आजही कायम आहे. आणि विशेष म्हणजे सुशिक्षित, सधन वर्गापेक्षा गांधींनिं

पाठिंबा होता तो निरक्षर, अडाणी, गरीब, अर्धपोटी सामान्य लोकांचा. ज्या गावात रस्ते, बस वा कोणतेही वाहतुकीचे साधन पोहोचले नाही, अशा दुर्गम खेड्यांमध्येही गांधींनिंचे हे महात्म्य कसे पोहोचले? यासाठी त्यांच्याकडे संघटनाही नव्हती किंवा त्यांनी या विचारासाठी एखादा ग्रंथ लिहिला असेही नाही. अथावा ते उत्तम वक्ते होते असे काही नाही. तरीही त्यांच्यातला महात्मा खेड्यापर्यंत पोहोचला. याचे कारण 'भारतातील पंचायत राज व्यवस्थेत' आहे असे म्हणता येईल.

१४ ऑगस्ट १९४७ च्या मध्यरात्री नियतीचा करार म्हणून प्रसिद्ध असलेल्या भाषणात नेहरु म्हणाले, आपल्याला स्वतंत्र भारताचा एक उत्तुंग असा प्रासाद उभा करावयचा आहे. दारिद्र्य, अज्ञान आणि विषमता यांचा अंत करायचा आहे. 'देशाची सेवा म्हणजे गरीब माणसाची सेवा' हे या युगातील सर्वश्रेष्ठ माणसाचे म्हणजे महात्मा गांधींचे स्वप्न आपल्याला भूतलावर आणायचे आहे. प्रत्येक नेत्रातला अशू आपल्याला पुसून टाकायचा आहे. या नियतीच्या कराराबरोबरच गांधींनिंचे स्वप्न पूर्ण करण्याचे आवाहन त्यांनी लोकांना केले. ते आवाहन म्हणजे पंचायत राज होय. भारतात स्थानिक स्वराज्य संस्था या प्राचीन काळापासून अस्तित्वात आहेत. त्या काळात खेडे एक सामाजिक जीवनाचे केंद्रस्थान होते. याबाबत मेटकाल्फ यांचे विचार महत्वाचे वाटतात. त्यांच्या मते खेडे हा ग्रामीण समुदाय एखाद्या लहान प्रजासत्ताकाप्रमाणे स्वयंपूर्ण होता. परकीयांच्या संबंधांपासूनही वेगळा होता. वैदिक काळात ग्रामप्रमुखाला ग्रामीणी म्हटले जाई. शुक्रनितीसारमध्ये ग्रामरचना व कार्य यांचा स्पष्ट उल्लेख आहे. मनुस्मृती व नारदस्मृती मध्येही गावपंचायतीचा संदर्भ आहे. बुद्धकाळातील जातककथा, कौटिल्याच्या अर्थशास्त्रात ग्रामपंचायतीचा उल्लेख आलेला आहे. पुढे मुघल काळातही सत्तेचे विकेंद्रीकरण गावघटकापर्यंत होते. मुकादम,

पटवारी, चौधरी गावाचा कारभार पहात. सामाजिक व राजकीय कुवतीचे केंद्र असलेले गाव खेडे या काळात होते. पुढे ब्रिटिश काळात गावाएवजी जिल्हा प्रशासनाचा घटक मानला गेला. कारण ईस्ट इंडिया कंपनीला अमर्याद महसूल जमा करणे एवढीच चिंता होती. शेतकऱ्यांनी शेतसारा ग्रामपंचायतीमार्फत दिला तर कमी प्राप्ती होईल. म्हणून त्यांनी ग्रामसंस्थाच बाजूला सारल्या. रमेशचंद्र दत्त म्हणतात, 'हिंदुस्थानात ब्रिटिश राजवट सुरु झाल्यापासून जे काही अनिष्ट परिणाम झाले त्यातला सर्वात शोचनीय परिणाम म्हणजे ज्या ग्रामपंचायती या देशात जगातील सर्व राष्ट्रांच्या आधी निर्माण झाल्या, विकास पावल्या आणि शतकानुशतके टिकल्या त्या संस्थांचे उच्चाटन केले गेले.' हिंदुस्थानातील ग्रामसंस्था निर्जीव नव्हत्या, जिवंत होत्या असे श्री. हॅनी माईन लिहितात. तसेच आशियातील राज्ये सतत बदलत गेली. पण भारतातील समाजाचे स्थैर्य मात्र टिकून राहिले. विरोधाचा हा विलक्षण नमुनाच आहे, असे मार्क्स आपल्या 'कॅपिटल' या ग्रंथात म्हणतो तो या संस्थांना अनुसरूनच. महात्मा गांधीजींच्या शब्दात मांडावयाचे म्हणजे उत्पादन, उपयोग, विभाजन या क्रिया जवळजवळ समयान्वयेच्छेने करूनच चालतात आणि द्रव्याभिलाषी अर्थकारणामुळे एक दुष्ट परंपरा ओढवते. एखाद्या वस्तूला पुढे चांगला भाव येईल, त्या वस्तूचे उत्पादन न करता तत्कालीन आवश्यक गरजा भागविल्या जाव्यात याच उद्देशाने शेती केली जात होती. उद्योगधंडे विकेंद्रित आणि कलापूर्ण होते. उत्पादन सहकारी तत्वावर उभारलेले होते. अशाच ग्रामसंस्थांचे पुनरुज्जीवन झाले पाहिजे, असे गांधीजींना वाटायचे.

गांधीजी आपल्या 'व्हिलेज स्वराज' या पुस्तकात म्हणतात, आधुनिक संस्कृतीत वावरणाऱ्या लोकांनी शरीरसुख हेच जीवनाचे उद्दिष्ट समजण्यात धन्यता मानली आहे. आपल्या गरजा वाढवून घेतल्या तसे साधनेही आहे. आपल्या गरजा वाढवून घेतल्या तसे साधनेही

शोधली.यामुळे जगाला आपले उद्दिष्ट साध्य करता आले नाही. ही पिसाट वृत्ती आहे. याचा आपण त्याग केला पाहिजे. भौतिक सुखाच्या मागे लागल्यामुळे शोषण, साम्राज्यवाद आणि रक्तपात जगाला भेडसावत आहे. हा स्वार्थ कमी होऊन भुकेली अर्धपोटी जनता आणि धानिक वर्ग यांच्यातील दरी कमी झाली पाहिजे. श्रीमंताने स्वतःला आपल्या संपत्तीचे विश्वस्त समजावे, असे माझे मत आहे. या बाबीची आज थळा होत असली तरी भारतासाठी अशाच प्रकारचे ग्रामस्वराज्य खेड्यातील माणसाच्या जीवनामध्ये सुख आणि समाधान आणेल. याला प्रत्यक्षात उत्तरविण्यासाठी भारतीय संविधानाच्या प्रकरण ४ मधील कलम ३६ ते ५१ मध्ये निहीत ४० व्या कलमाला अनुसरून गांधीजींच्या विचारातील ग्रामस्वराज्य निर्माण करण्याचा प्रयत्न केला आहे. पण तसे स्वराज्य पंचायत राज पूर्णांशाने अस्तित्वात आले नाही. यासाठी ग्रामपंचायत कारभाराबरोबरच घरगुती धंद्याची जोड शेतीला देणे आवश्यक आहे. ज्यामुळे ग्रामीण समाजाचे स्वरूप स्थिर राहील व स्वयंपूर्ण ग्रामसंस्था निर्माण होईल. पंचायती राजमार्गील मुख्य उद्दिष्ट म्हणजे गावातील लोकांनी स्वतःच्या कारभाराची जबाबदारी स्वीकारली पाहिजे. यासाठी जनसंपर्क यंत्रणेची काही उद्दिष्टेदेखील मांडण्यात आली. 'पंचायती राज हे वास्तविक लोकशाही राजकीय उपकरणे म्हणून दावा केला जात आहे. जे ग्रामीण भागातील बहुतेक दुर्बल व गरीब लोकांकडून जनतेला सक्रिय राजकीय नियंत्रणात आणेल.' तसेच 'खेड्यातील लोकांनी कृषी, सिंचन, पशुसंवर्धन, सार्वजनिक आरोग्य, शिक्षण इ. संबंधित विकासकार्यात सक्रियपणे भाग घ्यावा. थोडक्यात या योजनेची संपूर्ण कल्पना ग्रामीण भागातील लोकांसाठी असून हे स्वमदतीवर आधारित आहे.' जसे एक जुनी म्हण आहे की, 'जे स्वतःला मदत करतात त्यांना देव मदत करतो.' ग्रामीण विकासाची ही योजना ग्रामीण भागातील लोकांना विकासकामांबाबत निर्णय घेण्याची शक्ती देते.

यामुळे भारताच्या ग्रामीण भागातील सामाजिक, आर्थिक आणि सांस्कृतिक जीवनात या व्यवस्थेला खूप महत्त्वाची भूमिका प्राप्त झाली आहे.

या पंचायत राज व्यवस्थेचे भारताला अनेक फायदे आहेत. जसे -

रस्ते दुरुस्त करणे, टेरेस (छत) बांधणे, शेताचे बंधारे बांधणे, नाले खोदणे, ताजे पिण्याचे पाणी इ. उत्तेजन कार्यक्रम पंचायती उत्तम प्रकारे राबवू शकतात.

सामाजिक उन्नतीसाठी आणि आर्थिक उन्नतीसाठी ऐच्छिक कार्यक्रमांचे आयोजन पंचायत करते.

पंचायत ही सर्वात उत्तम संस्था आहे जी राजकीय प्रतिभेदा पुरवठा करू शकते. ग्रामीण जनतेसाठी राजकीय प्रशिक्षण देण्याची ही संभाव्य शाळा आहे.

ते समाजसेवा, आरोग्य सेवा, लोकप्रिय शिक्षण आणि सामाजिक प्रगती या शाळा म्हणूनही काम करू शकतात.

पंचायतींमळे ग्रामपंचायतींना स्वस्त खटला, जलद आणि भरीव न्याय मिळू शकेल.

ग्रामपंचायतींचे प्रतिनिधी व प्रवक्ते होण्यासाठी पंचायत उत्तमप्रकारे परिपूर्ण आहे.

अशा या पंचायती राज (पीआर)ची रचना राज्यात वेगवेगळी असते. काही राज्यांमध्ये त्रिस्तरीय रचना (ग्रामस्तरावर ग्रामपंचायत, गटस्तरीय पंचायत समिती आणि जिल्हा स्तरावर जिल्हा परिषद) आहेत. तर काहींमध्ये द्विस्तरीय रचना आहे. (ग्रामस्तरावर ग्रामपंचायत आणि गटस्तरावर पंचायत समिती) काही राज्यांमध्ये फक्त गाव पातळीवर एकस्तरीय रचना आहे. ग्रामपंचायत ही पंचायती राज (पीआर) प्रणालीचा पाया किंवा तळ आहे. एखाद्या गावात किंवा खेड्यांच्या गटावर कार्यक्षेत्र घेणारे

हे पहिले कार्यकारी स्तर आहे. ग्रामपंचायतींची मुख्य कामे खालीलप्रमाणे असतात -

कायदा व सुव्यवस्था राखणे

विहिरी, तलाव, सार्वजनिक रस्ते, सार्वजनिक शैचालये बांधणे आणि रस्त्यांची देखभाल

दुष्काळ व पूर मदतकार्य, अपंग आणि दुर्बल घटकांसाठी कल्याणकारी कार्यक्रम घेणे

निधी संकलन, जन्म व मृत्यूची नोंद घेणे इ.

सामुदायिक बागा, चरण्याचे मैदान इत्यादींचे पर्यवेक्षण करणे

कृषी सिंचन, सहकारी संस्था आणि लघुउद्योगांच्या संवर्धनासाठी योजना तयार करणे व अंमलबजावणी करणे

तसेच पंचायत समिती ही ग्रामपंचायत व जिल्हा परिषद यांच्यातील पीआर प्रणालीचे मध्यम स्तर आहे. पंचायत समितीच्या अध्यक्षांना 'प्रधान' म्हणतात. ते पंचायत समिती सदस्यांद्वारे निवडले जातात.

पंचायत समितीची मुख्य कार्ये -

शेतीच्या विकासाच्या योजना तयार करणे, वृक्षारोपण करणे आणि मातीसंवर्धन करणे.

पशुसंवर्धन

आरोग्य आणि स्वच्छता

प्राथमिक शाळा चालविणे

आंतरपंचायत रस्ते बांधकाम व देखभाल

सहकारी संस्था प्रोत्साहन

कुटिर आणि लघुउद्योगांचा विकास करणे

संकीर्ण कामे इ.

आणि जिल्हा परिषद ही जिल्हा पातळीवर स्थित पीआर प्रणालीची सर्वोच्च संस्था आहे. मुख्यत्वे जिल्हा परिषद ही त्यांच्या हड्डीतील पंचायत समितीचे अध्यक्ष, खासदार, आमदार आणि क्षेत्रातील एमएलसी, सहकारी संस्था, त्या भागातील नगरपालिकेचे प्रतिनिधी आणि प्रशासन यापासून बनते. जिल्हा परिषदेचे निवडलेले प्रमुख जिल्हाप्रमुख (अध्यक्ष) म्हणून ओळखले जातात. ते जिल्हा परिषद सदस्यांमधून प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्षपणे निवडले जातात. जिल्हा परिषदांच्या उत्पन्नाचे मुख्य स्रोत म्हणजे राज्य सरकारकडून देण्यात येणारी अनुदाने, जमीन महसूल यासारख्या इतर करांचा वाटा आहे. अशा प्रकारे पंचायती राज (पीआर) प्रणालीच्या अंतर्गत योग्य रितीने कार्ये केली जातात.

आज महात्मा गांधी यांच्या जन्माचे १५३ वर्षे पूर्ण होताना गांधीजी त्यांचे आयुष्य, त्यांचे विचार, त्यांनी तयार केलेल्या वेगवेगळ्या पद्धती आजही भारतासाठी नाही तर जगासाठी सुसंगत, दिशादर्शक, अर्थपूर्ण आहेत. गांधीजींनी जगासाठी सोडलेला सर्वात महत्त्वाचा वारसा कोणता असेल तर तो म्हणजे सत्याग्रहाची संकल्पना आहे. तर भारतासाठी त्यांनी दिलेला राजकीय वारसा व अमूल्य ठेवा काय तर 'ग्रामस्वराज्य' अर्थातच 'पंचायत राज' हा आहे. जर चांगल्या पद्धतीने हा प्रयोग या देशात यशस्वी झाला तर एक उत्तम व आदर्श अशी शासन व्यवस्था खेड्यापर्यंत पोहोचेल व लोकशाहीच्या अधिमान्यतेचा पाया अधिकच रुंद होईल.

बंध

इवल्याशा नयनी तिच्या
स्वप्न होते साठलेले
दुःख होते मनात तरीही
पाणी मात्र आटलेले
गहिवरल्या मनात त्याच्या
प्रेम होते दाटलेले
शब्द होते ओठांवर तरीही
ओठ मात्र मिटलेले
रागावल्या शब्दात तिच्या
माया होती झाकलेली
कबूल होते तिला तरीही
नजर मात्र झुकलेली
झाकलेल्या मुठीत त्याच्या
गुलाब होते तुटलेले
जाणीव होती त्याला तरीही
काटे मात्र रुतलेले
धडधडत्या हृदयात तिच्या
प्रिती होती पेटलेली
उणीव होती तिला तरीही
रुधिरा मात्र गोठलेली
निरागस नात्यात त्यांच्या
एक धागा उसलेला
गाठ होती घट्ट तरीही
बंध मात्र सुटलेला

- ओंकार थेंडे
संगणक विभाग

आठवणी . . .

संध्या कळंत्रे

द्वितीय वर्ष, स्थापत्य व पर्यावरण

पाखरे जर दिवस असते
आभाळी मी सोडले नसते
फिरुनी त्यांना हृदयात मी
कोंडून ठेविले असते
ते पाखरु मागे न वळले
मन का बोलाविते पुन्हा त्या दिवसांना
जे परतून कधी ना आले . . .

छो टीसी एक दुनिया होती आणि गच्चीवरची यारी
ती होती. रुमाल वापरायची सवय नव्हती,
नाकातून गळणारी ती सर्दी होती, डोऱ्यातून
पाणी येतंय का नाही ते माहीत नव्हतं. पण तरीही आम्ही
रडत होतो. का माहीत नाही. पण आम्ही सगळ्यांवरच
रुसत होतो.

त्याला आता किंमत नाही तो एक रुपयाचा बंदा
मिळाला की, 'मला एक रुपया दिलाय, नी नी नी . . .'
आणि गावाला चाललो की, 'मी गावाला निघालोय नी नी
नी . . .' अशा चालीची गाणी नकळत ओठांवर येऊन
जायची. भिशी आणल्यावर रोज एक रुपया टाकला की
हलवून बघायचो. गाडीवरुन पप्पा चालले की 'मी बी येणार
. . .' म्हणून रडणारे कधीकाळी आम्हीच होतो.

काहीतरी बालीशपणा केला की लाटण्यानं मार
खायचो. त्यात आणि आईच्या बांगड्या फुटल्या म्हणून

डबलचा मार . . . रस्त्यावर ट्रॅक्टर, जेसीबी दिसला की
ओरडत पळायचो, आकाशात विमान दिसलं की नजरा
आकाशाला जाऊन मिळायच्या. समोर बकरी दिसली
की त्यांच्या मागून धावायचो. अजून काय काय करायचो.
गल्लीत 'डबा डबा एक्सप्रेस' खेळायचो. आमची मोठी गँग
जमायची आणि मग कोण कुठं लपलंय सांगायला अग्रेसर
असायची.

गोट्यांच्या डावातील एकलम खाजे, दुबीक राजेचा
डाव मस्त रंगायचा आणि ती लगोरी जोडायला जाताना
कधीकधी जोरात पाठीत बॉल लागायचा... दर आठ
दिवसाला कोपर, गुडधे फोडून घ्यायचं हे ठरलेलं असायचं.
आणि ती चारचाकाची सायकल चालवायला आली की
आम्ही नाचायला लागायचो. कधी मोबाईलची रिंग ऐकू
आली की, 'हेलो पप्पा' याशिवाय दुसरे शब्द नसायचे . . .
गल्लीतून त्या गाडीच्या टायर फिरवत नुसत्या गिरक्या
घालायचो.

आठवा ते दिवस . . . बालपणीचे . . . आणि बघा
आताच्या मुलांचे बालपण . . . कुठे हरवलेले . . . आपल्या
त्या बालपणीच्या आठवणींना कधीतरी उजाळा द्या . . .
जेणेकरून पळत चाललेल्या आपल्या जीवनाला कधीतरी
ब्रेक लागून विसावा मिळेल . . .

कवनाई पठार

प्रा. संदीप सदाशिव राबाडे
संगणक विभाग

क वनाईचं निसर्गरम्य पठार पाहण्यासाठी आमच्या ट्रेकर्स फॅमिलीच्या सदस्यांनी योजना आखली.

कवनाईचं पठार नक्की कुठे आहे? तिथे कसे पोहोचता येईल? तिथे गेल्यावर कोणकोणत्या गोष्टींची गरज पडेल? सामान किती आणि कशाप्रकारे नेता येईल? अशा कित्येक प्रश्नांची उत्तरे शोधून झाल्यानंतर आम्ही कवनाईला जाण्याचा दिवस ठरवला. हे ठिकाण आमच्यासाठी फारच नवीन होतं. त्या पठारावर तिथल्या आजुबाजूच्या परिसरातील नागरिकपण कधी गेले नव्हते. त्यामुळे तिथे कसं पोचता येईल, हे सांगणारे कोणच नव्हते.

साधारणत: कोल्हापूरपासून ५० कि.मी. अंतरावर असणाऱ्या वाशी गावानजीक वसलेलं अतिशय दुर्गम असं कवनाई पठार. कवनाईच्या पायथ्याला पोहोचण्यासाठी एकतर तुम्ही वाशी गावापर्यंत थेट पाटपन्हाळा पूल ओलांडून जाऊ शकता नाहीतर तुम्हाला बाजार भोगावपासून पुढे २० कि.मी. अंतरावर असणाऱ्या पडसाळीपर्यंत जावे लागते. पडसाळीपासून परत तुम्हाला डोंगरपायथा पार करत वाशी गावापर्यंत कमी वेळात पोहोचता येते. पण तो रस्ता पूर्ण दगडधोऱ्याचा असल्याने दुचाकीवरून जाताना बरीच कसरत करावी लागते. चोहोबाजूंनी अतिशय घनदाट जंगलाने वेढलेले, जिथे गेल्या २० वर्षात एकदाही वृक्षतोड

झालेली नाही अशा आरक्षित हिरव्यागार जंगलात अतिशय उंचावर असणारं कवनाईचं पठार.

कवनाईला जाण्यासाठीचा मार्ग अतिशय खडतर, शारीरिक क्षमतेची परीक्षा घेणारा आहे. तसं पाहिलं तर बन्याच दुर्गम किल्ल्यांना, ऐतिहासिक ठिकाणांना एक विशिष्ट अशी वाट असते. पण कवनाईच्या पठारापर्यंत पोहोचण्यासाठी आपणाला वाट शोधावी लागते. बरेच ओढे-नाले, डोंगर-दन्या पार करत जिथे सूर्याची किरणेदेखील जमिनीवर पोहोचू शकत नाहीत अशा दाटीवाटीच्या, प्रचंड झाडावेलींच्या जंगलातून मार्ग करत जावं लागतं. कवनाईच्या पायथ्यापासून पठारापर्यंत जाण्यासाठी आपणाला ३०-४० फूट उंच अशा दगडाच्या शिळा सर कराव्या लागतात. तुम्ही तुमच्यासोबत जर दोरी नेली असेल तर तुम्हाला तुमच्या पाठीवरील सामान दोरीच्या साहाय्याने पठारावर सहजगत्या चढवता येते.

पठारावर पोहोचताच पठाराचं विस्तीर्ण रूप पाहून मन भारावून जाते. प्रचंड वेगाने वाहणारे वारे, पठाराच्या चोहोबाजूंनी असणारी घनदाट दरी, पठाराच्या उजव्या बाजूला दूर दिसणारे पडसाळी धरण तसेच डाव्या बाजूला असणारे लांबचलांब पसरलेले विस्तीर्ण सडा पठार पाहून मन थक्क होऊन जातं. सडा पठाराचं वैशिष्ट्य म्हणजे

ते पठार इतके विस्तीर्ण आणि भव्य आहे की आपणाला पन्हाळ्यालगत असणारे मसाई पठारदेखील लहान वाटेल. सडा पठाराच्या शिळांमध्ये तुम्हाला घोरपड हा प्राणी नवकी पहायला मिळेल. रात्रीच्यावेळी तर पौर्णिमेच्या चंद्राच्या प्रकाशात कवनाई पठाराचं रूप आणखीनच खुलून दिसतं. हे दृश्य पाहण्यासाठी आम्ही मुद्दामच पौर्णिमेचा दिवस निवडला होता.

पठारावर फिरताना तुम्हाला बन्याच ठिकाणी बिबट्या, रानटी मांजर, गवे, कोळहे अशा बन्याच जंगली प्राण्यांच्या पाऊलखुणा दिसतील. त्यांच्यापासून बचाव करण्यासाठी आम्ही पठारावरील एका वीज पडून वाळलेल्या झाडाच्या लाकडांचा उपयोग करून आग पेटविली. पठाराच्या परिसरात विविध प्रकारची झाडेपण दिसतील. त्यात जास्तीतजास्त तमालपत्री आणि कडीपत्थ्याची संख्या जास्त प्रमाणात दिसते.

पठारावरून पूर्वेकडच्या बाजूला सूर्योदय होत असताना निसर्गाचं खुलून येणारं बहारदार रूप पाहताना आपण स्वतःलाच विसरून जातो. सकाळच्या वातावरणात

वाहणाऱ्या थंड वाच्याच्या लाटा अधिकच उत्साहात भर टाकतात. सूर्य आणखीन उंच आल्यावर पठारावरून दिसणारं भव्य असं हिरवगार जंगल पाहून मन प्रफुल्लीत होऊन जातं.

परतीच्या मार्गावर तुम्हाला अधिक सावधगतीने पठार उत्तराव लागतं. कारण पठार फार उंचावर असल्याने तुम्हाला ते उत्तरताना तुमचा बन्याचवेळा तोल जाण्याची शक्यता असते. अनेक झाडावेलींचा आधार घेत कासवाच्या गतीने हळ्ळवारपणे पावले टाकत पठार उत्तरत यावे लागते. ज्या पद्धतीने पठार चढताना परिश्रम घ्यावे लागतात त्याच्याहीपेक्षा अधिक परिश्रम हे पठाराच्या पायथ्यापर्यंत पोहोचताना घ्यावे लागतात. ओढे-नाले उत्तरून दन्या पार करायला लागतात. एक डोंगर संपला रे संपला म्हणत लगेच दुसरा डोंगर सर करावा लागतो. पण हे सगळे करत असताना एक वेगळ्याच प्रकारचा उत्साह, आनंद अंगातून सळसळत असतो. काहीतरी अशक्य असं साहस केल्याचा अनुभव येतो. असं हे कवनाईचं पठार. ज्यांना नवनवीन ठिकाणी जायची आवड आहे तसेच धाडसी जंगल सफारी करायला आवडते अशा ट्रेकर्सना हे ठिकाण नवकीच आवडेल.

पठाराची अधिक माहिती तुम्हाला खाली दिलेल्या यूट्यूब लिंकवर मिळेल.

<https://www.youtube.com/watch?v=7ikc1cmQgAw>

Hello KITians!!

अनुष्का प्रलहाद भोय
द्वितीय वर्ष, संगणक विभाग

मी अनुष्का प्रलहाद भोय. तुमच्यसारखीच केआयटीची एक विद्यार्थिनी. माझे मूळ गाव रायगड जिल्ह्यात, माथेरानच्या पायथ्याशी वसलेले नेरळ गाव. एवढ्या लांब कोल्हापुरात येऊन राहणे हा माझा खूप धाडसी निर्णय होता. माझा हा अनुभव मला तुमच्यासोबत शेअर करायला आवडेल.

मला आठवतंय मी सगळ्यात पहिल्यांदा कोल्हापुरात आपल्या कॉलेजमध्ये अँडमिशन घ्यायला आले होते. त्याआधी मी कोल्हापूरबद्दल फक्त ऐकलं होतं. कोल्हापूरचा तांबडा-पांढरा रस्सा, महालक्ष्मी मंदिर, रंकाळा तलाव, न्यू पॅलेस, पन्हाळा आणि या सगळ्यांची शोभा वाढवणारी कोल्हापूरची प्रेमळ आणि रुबाबदार माणसं. या दोन वर्षात मला बहुतेक लोकांनी विचारलं आहे, 'तू मुंबईची असून कोल्हापुरात का अँडमिशन घेतलंस?' अहो, सर्वांना सांगून सांगून दमले आहे आता. पण मला वाटतं की मी योग्यच निवड केली आहे.

ऑफलाईन कॉलेज सुरु झाल्यावर जेव्हा पहिल्यांदा हॉस्टेलला रहायला येणार होते, तेव्हा रस्ता संपता संपेना. उत्सुकता तर होतीच. पण मनात एक वेगळीच चिंता होती. घरापासून एवढ्या लांब अँडमिशन घेतलंय खरं, पण आई-बाबा आणि घर सोडून रहायचं कसं? त्यावेळी समजले की

चेहन्यावर हसू आणि स्वभावात थोडी अँडजेस्टमेंट असेल तर कुरेही निभावून नेता येते.

हॉस्टेलमध्ये राहण्याचासुद्धा पहिलाच अनुभव बरं का. सगळ्यांप्रमाणे मला सुद्धा प्रश्न पडल, माझे रुममेट्स कसे असतील? माझं त्यांच्याशी जुळेल का? पण मग शुक्रादीदी आणि साक्षीसारख्या जीव लावणाऱ्या रुममेट्स भेटल्या आणि मग सारी चिंताच मिटली. माझीही आणि आई-बाबांचीही.

पुढचा टप्पा होता मैत्री. इकडची भाषा, लोकांचं राहणीमान सगळंच वेगळ. पहिले वर्ष ऑनलाईन मोडमध्ये झाल्यामुळे काही ऑनलाईन ओळखी झाल्या होत्या. पण ऑफलाईन नात्यामध्ये जो गोडवा आणि आपुलकी असते ती मात्र नव्हती. त्यात माझी Ambivert personality असल्याने सहज कोणाशीही जाऊन बोलणे मला जमणार नव्हते. नेमकं काय बोलावे आणि कसे बोलावे हे कळेना. पण काही लोकं भेटली ज्यांनी मला आपलंसं करून घेतले. Enclave च्या कळ्यापासून ते Rits पर्यंत आणि assignments शेअर करण्यापासून ते मुंबईच्या वडापावपर्यंत चर्चा करणारी माणसं भेटली.

'इकडे तुझे तीन bodyguards आहेत. अजिबात

घाबरायचं नाही' व 'काही लागलं तर सांग, आम्ही चांगले senior आहोत' असं म्हणणारे भेटल. आता मी जर कोल्हापूरबद्दल काही तक्रार केली की मला बोलतात, 'कोल्हापूरबद्दल काही वाईट बोलायचं नाही. आता तू पण कोल्हापूरची आहेस.' खरंच, पुढच्या दोन वर्षात मी कोल्हापुरी बोलायला लागणार बहुतेक.

बरं ते काहीही असो, पण एक गोष्ट नवकी आहे. कोल्हापूरची कितीही रुती केली तरी घरची ओढ मात्र कायम राहील. कारण 'मुंबईचा वडापाव is the best, period!!'

जगण

आनंद आणि दुःख आहेत एका नाण्याच्या दोन बाजू
एक असेल रजेवर तर दुसरी लगेच होते कामावर रुजू
झाडांच्या बहरीप्रमाणे आनंदाचे क्षण बहरावे
पानगळीप्रमाणे सर्व दुःख अगदी गळून पडावे
दुःखाचे क्षण आपल्याला बरंच काही शिकवून जातात
चुकांची पुनरावृत्ती न करण्याचे सर्वात मोठे सामर्थ्य देतात
आनंदाचे क्षण म्हणजे जणू काही अळवावरचं पाणी
ज्याची सुरुवात होताच संपते कहाणी
दुःखाच्या प्रसंगी डोऱ्यातून येते अशू
आनंदी क्षणीही येते डोऱ्यातून आनंदाशू
दोन्हीप्रसंगी डोऱ्यातून वाहते तेच पाणी
पण का बरे असेल त्यांची वेगवेगळी कहाणी
- विशाखा शंकर निकम
तृतीय वर्ष, स्थापत्य विभाग

शांत बसायला पाहिजे

शांततेशी मैत्री करणे,
शिकायला पाहिजे
कधीतरी आपणही शांत बसायला पाहिजे
बोलून बोलून शब्द झिजले,
अर्थ काय कुठे हरवले,
हरवलेले अर्थ शोधायला पाहिजे
शब्दाची किंमत करायला पाहिजे
कधीतरी आपणही
शांत बसायला पाहिजे...
दरवेळेस बोलून दाखवून
होत नसते काही
काही गोष्टी जन्मोजन्मी
जशास तशा राही
हवे हवे तर हवेच आहे
नको नकोही झेलायला पाहिजे....
कधीतरी आपणही शांत बसायला पाहिजे
समजून घेतल्यावर सगळे सोपे होते
थंड डोके नि शांत मन
सर्वच सावरून घेते
एकट्यात जरा वेळ घालवून
व्यक्त झाले पाहिजे
कधीतरी आपणही शांत बसायला पाहिजे
स्वतःशी मैत्री करून
मोकळा श्वास घेतला पाहिजे
स्वभावाला औषध नाही
कळायला पाहिजे
कळणाच्या गोष्टी
सोङून द्यायला पाहिजे
कधीतरी आपणही
शांत बसायला पाहिजे
- शरयू महादेव कांबळे,
प्रथम वर्ष अभियांत्रिकी तुकडी (जी)

मौर्य सम्राट : पुस्तक परिचय

सृष्टी पंडित

तृतीय वर्ष, पर्यावरण विभाग

पुस्तकाचे नाव : मौर्य सम्राट

लेखक : राजेंद्र मोहन भटनागर

अनुवाद : गो. द. पहिनकर

प्रकाशक : रिया पब्लिकेशन्स

चंद्रगुप्त मौर्य – चाणक्य यांच्या जीवनावर आधारित अशी ही एक ऐतिहासिक काढबरी. इ.स.पूर्व ३४ च्या इतिहासाचे सचित्र दर्शन घडवणारी ‘मौर्य सम्राट’ ही काढबरी येणाऱ्या उद्याचाही विचार करते.

सम्राट महापद्मनन्दाच्या वंशाचा शेवटचा राजाधनानंद. हा धनसंपदा, साम्राज्य आणि सैन्यशक्ती अशा सर्व बाजूनी श्रेष्ठ होता आणि त्यामुळे सिकंदर ज्या विशाल मगध सामाज्याकडे दृष्टीही फिरवू शकला नाही त्या महान आणि अतुलनीय देशाचा नाश चंद्रगुप्त मौर्य आणि चाणक्य या दोघांनी मिळून केला. पण का?, कशा प्रकारे? या आणि अशा अनेक प्रश्नांची उत्तरे आपल्याला या पुस्तकात सापडतील.

या काढबरीचे लेखन अतिशय सुरेख आहे. लेखकांनी कोणत्याही पात्रावर अन्याय होऊ दिला नाही. आपण ज्याला लोभी, आळशी, भोगविलासी अशा अनेक दुर्गुणी

असलेल्या नंद राजाला ओळखतो त्यालादेखील त्यांनी न्याय दिला आहे. त्याची व परिणामी त्याच्या राज्याची अशी परिस्थिती का झाली याचे सखोल वर्णन लेखकाने केले आहे.

चंद्रगुप्ताच्या विजयी प्रवासामध्ये चंद्रगुप्ताच्या कष्टाचे, शौर्याचे आणि चाणक्याचे अमूल्य मार्गदर्शन व सोबत याचे योगदान तर आपण जाणतोच. परंतु या व्यतिरिक्त अशी अनेक महान मंडळी आहेत, ज्यांचं या यशोगाथेमध्ये अमूल्य योगदान आहे. त्या व्यक्तिमत्वांना भेटून आपण भारावून जातो.

यामधीलच एक महत्त्वाची व्यक्ती म्हणजे ‘अलका’. अलका ही तक्षशिलेची राजकुमारी. जी अत्यंत गुणी, हुशार, पराक्रमी आणि सुंदर होती. सत्याचा मार्ग कितीही खडतर आणि कठीण असला तरी मार्गक्रमण योग्य दिशेने करणारी, उत्तम राज्यप्रशासक, चाणक्यांची उत्तम शिष्या आणि कर्तव्य व प्रेम यामध्ये कर्तव्याची निवड करणारी रणरागिणी अलका अतिशय आदर्श आणि आदरणीय आहे. तसेच चाणक्यांचा आणखी एक महान शिष्य व चंद्रगुप्ताचा सहविद्यार्थी (मित्र) ‘सिंघरण’ हादेखील या यशोगाथेचा एक अविभाज्य भाग आहे.

चाणक्यांची नीति व त्यांचे वेगवेगळे गुण आपल्याला थकक करतात. त्यांची अचूक निर्णयक्षमता व दूरदृष्टी हे तर एक आश्चर्यच आहे. जगातले सर्वांनी मोठे आणि कठीण काम म्हणजे दुसऱ्या माणसाचे मनपरिवर्तन करणे आणि चाणक्यांना ही कलादेखील अवगत होती.

एकेदिवशी चाणक्यांनी नेहमीप्रमाणे चंद्रगुप्ताला मार्गदर्शन दिले व आज्ञा केली. चंद्रगुप्त लगेच म्हणाला आपली आज्ञा शिरोधार्य. परंतु चाणक्य म्हणाले, 'सावधान! युवक विद्या-अध्ययनात, प्रशिक्षणात कुणीही दिलेली आज्ञा विचार न करता पाळण्यात तत्परता दाखवणे शुभ लक्षण नसते. प्रत्येक आज्ञेचा स्वतःच्या बुद्धीवर तोलून बघितल्यावर नीट विचार करूनच शिरोधार्य मानायला हवे.' अशी ही महान गुरु-शिष्यांची जोडी!

त्यानंतर सिकंदराचा प्रतिनिधी सेल्युक्स याने त्याची मुलगी कार्नेलिया हिचा विवाह चंद्रगुप्ताशी का लावून दिला? तक्षशिलेचा राजा अंभिक याला स्वतःच्या राज्यापासून का वंचित रहावे लागले? त्याची बहिण अलका ही तक्षशिलेची साम्राज्ञी कशी झाली? दाण्डायन क्रषींनी सप्राट सिकंदराला आशीर्वाद का दिला नाही? अशी अनेक रहस्ये ही काढंबरी उलगडत जाते.

पूर्वापार चालत असणाऱ्या विचारसरणीला भेदत जाणारी बुद्धिमत्ता, भविष्यातल्या घडामोर्डींचा सारासार विचार करून अंमलबजावणी करणारा दूरदृष्टीपणा, मार्गात येणाऱ्या प्रत्येक संकटाचं आणि अडथळ्यांचं संधीत रूपांतर करण्याचं कसब आपण चाणक्य यांच्या व्यक्तिमत्वात पाहू शकतो.

चाणक्य म्हणतात, एखादा निर्णय घेतल्यावर त्याच्या परिणामाची जबाबदारी स्वीकारण्यापासून वाचण्याचा प्रयत्न करणे योग्य नाही. जेव्हा शिष्यांकळून काही चुका व्हायच्या तेव्हा ते शिक्षा देण्याची अजिबात घाई करत नसत. कौटिल्य म्हणतात, 'दण्डो ही विज्ञाने प्रणीयते।' अर्थात शिक्षेचा प्रयोग करावा, पण विचारपूर्वक. आपल्या शिष्यांना ते बहुविध अंगांनी शिकवण द्यायचे. चंद्रगुप्त मौर्याना एकदा मार्गदर्शन करताना ते म्हणाले, 'तापलल्या लोखंडाला थंड लोखंडानेच कापता येते. धैर्य कायम ठेव. दृष्टी स्थिर असेल तर दिशा स्वतःच मार्गदर्शन करत असते.' असे हे विलक्षण बुद्धिमत्ता असणारे चाणक्य.

जसे गुरु तसेच शिष्य! शिस्त, निष्ठा, तीव्र इच्छाशक्ती आणि समर्पण चाणक्यांच्या शिष्यांच्या प्रत्येकाच्या मनात ओतप्रोत भरलेले हे शब्द. ह्या शब्दांची वृत्ती होते आणि ह्या वृत्तीशी एकरूप झालेला प्रत्येक शिष्य हा मानवनिर्मित अथवा निसर्गनिर्मित अशा कुठल्याही प्रतिकूल परिस्थितीला विवेकाने सामोरा जातो. अशाच काही निवडक शिष्यांमधील एक नाव म्हणजे चंद्रगुप्त मौर्य!

चंद्रगुप्त मौर्य हे भारताच्या इतिहासातील एक महत्त्वाचे आणि बहुआयामी व्यक्तिमत्व होते. ज्यांनी भारतातील बहुतांश भाग एकत्र करणाऱ्या पहिल्या राज्याची पायाभरणी केली. चाणक्यांच्या अधिपत्याखाली राज्यकलेच्या तत्वांवर आधारित एक नवीन साम्राज्य निर्माण केले. एक मोठे सैन्य तयार केले आणि त्यांच्या शेवटच्या वर्षामध्ये संन्यासी जीवनाचा त्याग होईपर्यंत त्यांच्या साम्राज्याचा विस्तार करत राहिले.

खळाळत्या प्रवाहाविरुद्ध जाऊन कार्य करणे म्हणजे काय, हे आपण जाणतोच. जुनी पद्धती मोडीत काढून पूर्णपणे नवीन यंत्रणा बसवणे यासाठी उत्कृष्ट नियोजनाबोरोबर भगिरथ प्रयत्नांची पराकाष्ठा करावी लागले. नेहमीची आरामदायी दिनचर्या सोडून, निश्चित केलेले लक्ष्य गाठण्यासाठी आणि ध्येयप्राप्तीसाठी सतत ज्वलंत असलेल्या कर्मकुऱ्डात झोकून घावे लागते. काळ कोणताही असो, इतिहास घडविण्यासाठी याच गोष्टी आवश्यक असतात. हेच आपल्याला या पुस्तकातील पात्रे जसे की चंद्रगुप्त मौर्य, सिंघरण, अलका आणि चाणक्य सांगतात.

'मौर्य सप्राट' या पुस्तकाची भाषाशैली अतिशय सुंदर आहे. माझ्या मते एक पुस्तक लेखनकृतीचा उत्तम नमुना होण्यासाठी दोन गोष्टी अतिशय महत्त्वाच्या असतात. त्या म्हणजे १) प्रभावी लेखनशैली आणि २) अकृत्रिम वातावरणनिर्मिती. आणि ही दोन्हीही वैशिष्ट्ये आपल्याला या पुस्तकात दिसून येतात. पुस्तकातले शब्द आणि आपली कल्पनाशक्ती जेव्हा एकत्र येतात तेव्हा तर अगदी चमत्कार झाल्याची जाणीव होते.

इतिहासातील या आदरणीय आणि वंदनीय व्यक्तींची चरित्रे वाचून आपल्याला बन्याच गोष्टी शिकायला मिळतात. भावनांचं प्रकटीकरण कुरें, कधी आणि कसं करावं, अनिश्चिततेच्या काळातदेखील संयम कसा बाळगावा आणि झालेल्या चुकांचा अभ्यास करून त्याची पुनरावृत्ती होऊ न देता कशी प्रगती साधायला हवी, याचं उदाहरणासह स्पष्टीकरण मिळतं.

मनाचा ठाव घेणारी, शक्तीला बळ देणारी आणि बुद्धिला चालना देणारी ही काढंबरी नक्कीच वाचनीय आहे.

अंतराचा दुरावा

आज मनी माझ्याच गं
काहर उठले आहे
मन माझे इवलुशे होऊनी
तुझ्या कुशीत शिरते आहे
अबोला जरी नसला
तरी आहे हा अंतराचा दुरावा
मागते आहे आनंद
जो आयुष्यासाठी पुरावा
असेन मी आई
दोन दिवसांची पाहुणी
अशू पुसत आहे
मन जरा थांबवूनी
असेन मी नेहमी
दूरच तुझ्यापासुनी
सांग ना गं आई काळास
जरा थांब म्हणूनी
जाणार मी आई
भर्कन उडूनी
उंच उंच भरारी मारून
पाहीन मागे गोड हासुनी
ठेवते आहे साठवूनी
दोन-दोन हसणारे क्षण मज मनी
जे पुरेल आठवण येईल त्या क्षणी
- मयुरी बब्बर चौगुले
द्वितीय वर्ष, विद्युत विभाग

‘मैदान’ एका उत्तराचा भाग होण्याचा अनुभव

वैष्णवी पाटील,
तृतीय वर्ष, परमाणू दूरसंचार

सध्या लहान मोठ्या विद्यार्थ्यांच्यामध्ये मोबाईल गेमचे वाढते आकर्षण एक चिंतेची बाब बनलेली आहे. सध्याच्या काळात पाल्याला घाम येणे, दम लागणे या गोष्टीला पालक अत्यंत नकारात्मक व अतिगंभीरतेने घेतात. आपल्या पाल्याच्या शारीरिक व मानसिक वृद्धीसाठी हजारो कोर्स, लाखो रुपये उधळणारे पालक आपल्या पाल्याला मनसोकृत मैदानावर खेळायला मात्र पाठवत नाहीत किंवा परवानगीही देत नाही. अजुन एक मोठे दुखणे असे आहे की करिअरच्या नावाखाली विद्यार्थ्याला स्वतःच्या शारीरिक विकासाकडे, क्षमतेकडे लक्ष द्यायला वेळ मिळत नाही. दुर्देवाने खेळ बघणारे लाखो आहेत पण मैदानावर ते खेळ खेळणारे मात्र अगदीच मोजके आहेत. सर्व पॅथीच्या दवाखान्यांमध्ये सध्या विद्यार्थ्यांच्या कमी झालेल्या शारीरिक क्षमता, रोगप्रतिकारक शक्ती व संबंधित अन्य समस्यांचे रुण वाढत आहेत.

केआयटी राष्ट्रीय सेवा योजना युनिटच्यावतीने या गंभीर परिस्थितीवरती सकारात्मक उत्तर देण्यासाठी शालेय विद्यार्थ्यांमध्ये भारतीय पारंपारिक खेळ खेळले जावेत या हेतूने सोमवार दि. ११ मे २०२२ रोजी ‘मैदान’ या उपक्रमाचे आयोजन केले होते. मी उपक्रमाच्या आयोजक

समितीमध्ये पहिल्यांदाच नाव नोंदवले. पहिल्यांदाच एका नवीन अनुभवाला मी सामोरी जात होते. रासेयोचे कार्यक्रम अधिकारी प्रा. अमित वैद्य यांनी सद्य परिस्थिती आम्हाला योग्य शब्दात सांगितली. सुरुवातीला सरांनी आयोजकांची मीटिंग घेतली. एखाद्या कार्यक्रमाच्या आयोजनात किती बारीकसारीक गोष्टींचा विचार करावा लागतो याची कल्पना मला पहिल्यांदा आली.

मी ज्या शाळेमध्ये शिकले महात्मा फुले विद्यालय, फुलेवाडी त्या शाळेची निवड मी या कार्यक्रमासाठी केली. या उपक्रमाची सर्व माहिती मुख्याध्यापकांना दिल्यानंतर त्यांनी या उपक्रमाचे स्वागत केले व मला हा कार्यक्रम घेण्यास परवानगी दिली. या कार्यक्रमासाठी आयोजक टीममधील स्वयंसेवकांनी कोल्हापूर व कोल्हापूर शहराच्या परिसरातील अकरा शाळांची निवड केली. लोकांशी कसे बोलावे, आपण कॉलेजला रीप्रेझेंट करत असताना काय काळजी घ्यावी लागते याची जाणीव झाली. आदल्या दिवशी आमच्या सर्व रासेयो युनिटला सरांनी सहा ते सात मैदानी वेगवेगळे खेळ शिकवले. खेळात जोश कसा आणायचा हे ही आम्हाला सरांनी सुचवले. आदल्या दिवशी खेळ मी स्वतः बघितल्यामुळे मनातील भीती कमी झाली.

मी फार उत्सुक होते माझ्या टीममध्ये कोणकोण विद्यार्थी-विद्यार्थिनी येतात. जेव्हा यादी घोषित केली तेव्हा अनेकजण माझ्या ओळखीचे नव्हते. तरीही त्यांना फोन करून शाळेचा पत्ता सांगून या ठिकाणी जमण्याची मी विनंती केली. माझ्या मनामध्ये त्याचेळीही असाच विचार येत होता की लहान मुलांचे खेळ घेणे फार सोपे आहे, पण त्याचवेळी सरांनी सांगितलेला या कार्यक्रमाच्या मागील आरोग्य हेतू मुख्यत्वे मनाला पटून गेला. मी या गटाची प्रमुख असल्याने हा उपक्रम अधिक चांगल्या प्रकारे माझ्या शाळेत करण्याचा निश्चय करूनच मी सकाळी आठ वाजता महात्मा फुले विद्यालय, फुलेवाडी येथे पोहोचले. पुढील १०-१५ मिनिटात माझे सर्व सहकारी त्याठिकाणी पोहोचले. आमची एकमेकांशी तशी ओळख त्याचवेळी झाली. शिक्षकांनी शालेय विद्यार्थ्यांना आमच्या समवेत जोडून मैदानावर आणले. प्रत्येक लहान विद्यार्थ्यांच्या, विद्यार्थिनींच्या डोळ्यांमध्ये एक कुतुहल होते की हे दादा व ताई आज नेमकं काय करणार आहेत सुरुवातीच्या काही मिनिटातच आम्ही सर्व विद्यार्थ्यांना, 'आम्ही का आलेले आहोत' याबाबत कल्पना दिली व त्यांच्या खेळाला सुरुवात केली.

सावर काठी, कडी तोड, मार उडी, नाग गोळी, वाचव गाव या विविध प्रकारचे खेळ आम्ही आधीच शिकल्यामुळे

केआयटी रासेयोच्या 'मैदान' या उपक्रमांतर्गत पारंपारिक खेळात रमलेली मुळे. आनंद, प्रोत्साहन, जोश यांचा एकत्रित संगम म्हणजे 'मैदान'.

आम्ही सुद्धा या विद्यार्थ्यांचे व्यवस्थित व यशस्वी खेळ घेऊ शकलो. पूर्व योजना-पूर्ण योजना या व्यवस्थापन कौशल्याचे उदाहरण म्हणजे 'मैदान' हा उपक्रम. हे सर्व खेळ शालेय विद्यार्थ्यांना नवीन होते. खेळताना मुळे पडत होती, रडत होती, परत उत्साहाने उटून खेळात भाग घेत होती. त्याचवेळी मुर्लीचाही उत्साह कमी नव्हता. उलट या खेळात त्यांचा उत्साह मुलांपेक्षा अधिकच होता. लिंगभेद समानता मैदानावर प्रत्यक्षात दिसली. हे खेळ घेताना आम चेही लहानपण आमच्या डोळ्यांसमोर तरळून गेले. अशाच प्रकारे आम्ही खेळत होतो, अशा प्रकारे आम्ही धडपडत होतो, अशाच प्रकारे आम्हाला आमचे शिक्षक प्रोत्साहन देत होते. मनाला फार आनंद वाटत होता की या लहान मुलांसाठी मी स्वतः काही ना काही योगदान देऊ शकले. काही खेळ वैयक्तिक होते तर काही सामुहिक होते. जिंकल्यानंतर जोरदार घोषणाबाजी होत होती. भारत माता की जय घोषणांनी वातावरणात एक वेगळेच चैतन्य निर्माण

झाले. हरणे जिंकणे हे होत असते, पण या लहान मुलांनी आम्हाला काही क्षणात जीवनाचे सार सांगितले. दंगामस्ती तर चालू होती पण या सगळ्या नियोजनात एकमेकांबरोबरचा समन्वय व्यवस्थित ठेवायचा होता. जर तो असेल तर एखादी योजना पूर्णत्वाला जाते हा अनुभवही मला यातून मिळाला.

मुलांबरोबर खेळताना आम्ही थोडे फार थकलो. आपली शारीरिक क्षमता कमी होत असल्याची जाणीव प्रत्येक आयोजक विद्यार्थ्याला झाली. कारण आम्ही जसे मोठे होत गेलो तसे तसे या आम्ही मैदानापासून लांब होत गेलो. कित्येक वर्षापासून आम्ही मैदानापासून पुर्णपणे दूर गेलो होतो. या कार्यक्रमाच्यानिमित्ताने पुन्हा एकदा आम्हाला मैदानावर येण्याची, अंगाला माती लागण्याची प्रक्रिया सुरु झाली. स्वतः कधी नेतृत्व, लीडरशिप केली नव्हती. स्वतःच्या क्षम तांना कधी आव्हान दिले नव्हते. या निमित्ताने अगदी छोट्या प्रकाणात का होईना माझ्याकडून हे करण्याच्या प्रयत्न नक्कीच झाला. माझ्या टीममध्ये आलेले सर्व सहकारी एक दिलाने अत्यंत सहज पद्धतीने लहान विद्यार्थ्यांच्यात मिसळून गेले व माझ्याप्रमाणेच स्वतःसाठी सुद्धा अनुभवाची छोटी शिदोरी घेऊन निघाले. रासेयो केआयटीने हा जो मैदानी अनुभव आम्हाला दिला आहे तो नक्कीच आम्हा सर्व स्वयंसेवकांच्या स्मरणात राहील. प्रश्नांची चर्चा तर सगळेच करतात पण उत्तराचा भाग होणे हे रासेयोने आम्हाला उपक्रमातून शिकवले एवढेच. धन्यवाद

मन

मन आळवावरलं पाणी

मन पतंगच जणू

सुखात घेई उंच भरारी

दुःख त्याची दोर कापी

मन लाखो विचारांचे घर

मन सुविचार-कुविचारांचे घर

मन फुलासारखं कोवळं

कधी कठोर तर कधी हळवं

मन कस्तुरीसारखं

न माहीत रंग, रूप

ना कोणा दिसले

तरीही मन भासते

तरीही मन असते

- ऐश्वर्या पावणे

नातं

गरज म्हणून नातं कधी जोडू नकोस
सोय म्हणून सहज असं तोडू नकोस.....
रक्ताचं नाही म्हणून कवडीमोल हरवू नकोस
भावनांचं मोल जाण मोठेपणात हरवू नकोस.....
आयुष्याच्या प्रत्येक वळणावर नवं नातं जुळत असतं
जन्मभर पुरेल इतकं भरून प्रेम मिळत असतं.....
तुझी ओंजळ पुढे कर, कमीपणा मानू नकोस
व्यवहारातलं देणंघेणं फक्त मध्ये आणू नकोस.....
मिळेल तितका घेत रहा, जमेल तितका देत रहा
दिलं घेतलं संपेल जेव्हा, पुन्हा मागून घेत रहा....
नातं म्हणजे ओङां नाही, मनापासून उमजून घे
समाधानात तडजोड असते, फक्त जरा समजून घे.....
विश्वासाचे चार शब्द दुसरं काही देऊ नकोस
जाणीवपूर्वक नातं जप, मध्येच माघार घेऊ नकोस.....

- अतुल रहंगडाळे,
द्वितीय वर्ष, संगणक विभाग

स्पर्धा

स्पर्धेचं हे जग आहे
बरोबरच आहे तुमचं
पण स्पर्धा नक्की कोणाशी
कळतच नाही काही तंत्र।
मोठे म्हणतात स्पर्धा
शेजारच्या मुलाशी
शिक्षक म्हणतात स्पर्धा
मागच्या बाकावरच्यांशी।
मंत्री म्हणतात करू दोन हात
गरिबी अन भ्रष्टाचाराशी,
प्रधानमंत्री म्हणतात
भय नाही काळ्यापैसेवाल्यांशी।
सगळेच म्हणतात काय काय
अन् कोणाविषयी,
पण कोणीच बोलत नाही
इथे स्वतःविषयी।
पण कोणीच बोलत नाही
इथे स्वतःविषयी।
कोणीच लढत नाही
स्वतःतल्या राक्षसाशी
कळत कसे नाही त्यांना
आपली स्पर्धा ही आपल्याशीची
स्पर्धा शोधायची
आपल्यात लपलेल्या माणुसकीशी
कालपेक्षा आज,
चांगला माणूस होण्यासाठीची
- विद्या शरद बंगाळे,
द्वितीय वर्ष, संगणक विभाग

मैत्री

मित्रांचे कट्टे आजकाल ओसच पडतात
कुणी insta वर तर कुणी whatsapp वर जमतात
प्रत्यक्ष भेटीत काय बोलायचं विसरून जातात
कारण सगळे विषय chat वर संपलेले असतात

Don't call, Whatsapp only

यावर सगळ्यांचं status तरंगतात...

आपल्याच मित्रांपासून कधीकधी online लपवावं लागत...
ताप आल्याचं आईच्या आधी whatsap च्या status ला झळकतं....

आणि बाकी औषधांपेक्षा सगळ्यांच्या take care ने तापाला पळायला होतं....

मनातलं सगळं whatsapp ला टाकायची मैत्रीत गरज का असावी?

नात्यांना धरून ठेवायला Net ची जाळी का लावावी?
कधीतरी वाटतं, पुन्हा कट्ट्यावर जमावं,
chat ला 'गप्पांनी' आणि smile ला 'हास्यांनी' replace करावं....

शब्दापेक्षा सोबतीचं सामर्थ्य जास्त अतं,
मैत्रींचं खरं समाधान खांद्यांवरच्या हातात असतं....

चला तर मग पूर्वीचे दिवस पुन्हा अनुभवूया....

आपल्या मैत्रीला online friendship होण्यापासून वाचवूया
-संध्या कळंत्रे

द्वितीय वर्ष, संगणक विभाग

अस्तित्व चैतन्याचे

दूर कुठेतरी दूर असेल का कोणी
जो पाहत असेल ही माणसांची टोळी
झाडावरच्या माकडाने खाललेली केळी
आणि आईने आता केलेली गरमागरम पोळी
दूर कुठेतरी दूर असेल का कोणी
जो पाहत असेल हे निळशार पाणी
सूर्यकिरण अंगावर पडताच सजणारी धरणी
आणि पक्ष्यांची ही निर्मळ मंजुळ गाणी
दूर कुठेतरी दूर असेल का कोणी
जो पाहत असेल ही शेतातली पेरणी
मातीचा सुगंध घेऊन जन्मणारी मातीची खेळणी
आणि शेतकऱ्याने आता आणलेली ही धान्याची गोणी
दूर कुठेतरी असेल का कोणी
जो ऐकत असेल आपली श्रेष्ठ संतवाणी
खेळात मग्न असताना दिलेली दिलखुलास टाळी
आणि नुकतीच सुचलेली गाणी जी झाली असतील
आता शिळी

दूर कुठेतरी दूर खरंच असेल का कोणी
जो अनुभवत असेल ही जगावेगळी दुनिया सगळी
अरे, असा का भास होतोय,
की ही कविता वाचतंय आणखी कोणी
कोण म्हणतोय तो दूर आहे?
कोण म्हणतोय तो जवळ आहे?
आणि अजूनही काही विचारताहेत की खरंच तो
आहे? ? ?

- सृष्टी पंडित
तृतीय वर्ष, पर्यावरण विभाग

आईलाही हवं असेल का माहेरपण ?

आईलाही द्यावं कधी माहेरपण
 कबूल आहे तिचंच असतं घर
 पण आईलाही द्यावं कधी माहेरपण....
 उठू दे तिला कधी सर्वात शेवटी
 पाण्याची वेळ असे वा बाईची सुट्टी
 नको तिला छोट्या छोट्या गोटींचं दडपण
 पण आईलाही द्यावं कधी माहेरपण....
 कर म्हणावं आज तुझ्या आवडीची भाजी
 फार नाही, पुरेल तिला मदत जराशी
 लक्षात ठेवून तिची आवड
 आणि नावड पण
 पण आईलाही द्यावं कधी माहेरपण....
 द्यावा कधी चहा तिला सकाळी उठून
 सांगावं मनातलं काही जवळ बसून
 ऐकावं तिचंही होऊन मोठं आपण
 पण आईलाही द्यावं कधी माहेरपण....
 आई राहून सासरी लेकीला माहेरपण देते
 पण लेकीच्या हे लक्षात कधी येते ?
 जेव्हा ओसरतात तिचेही नवलाईचे क्षण
 मग आईला कुठलं माहेरपण ?
 तिला ओळखणारं तिचंच अंगण
 समजूतदारपणावर
 विश्वासलेलं मोकळेपण
 शरीर-मनाला विसाव्याचे क्षण
 आईलाही हवं असेल का माहेरपण ?
 आईलाही हवं असेल का माहेरपण ?

- शरयू महादेव कांबळे

प्रथम वर्ष अभियांत्रिकी, तुकडी (जी)

आयुष्य

आयुष्य नुसतं जगायचं नसतं मित्रा
 आयुष्यात बरंच काही करायचं असतं
 कोणासाठी तरी हसायचं असतं
 कोणावर तरी चिडायचं असतं
 कधीतरी रडायचं असतं
 कोणावर तरी रुसायचं असतं
 या साच्या प्रक्रिया खूप मजेशीर असतात मित्रा
 आयुष्य नुसतं जगायचं नसतं
 स्वतःमधील इच्छाशक्ती ओळखून
 कशासाठी तरी जिद्ध ठेवून
 जिंकण्याची पक्की तयारी करून
 लढायचं असतं मित्रा
 आयुष्य नुसतं जगायचं नसतं
 हारण्यात समाधान मानून
 जिंकण्याचे इरादे बुलंद बनवायचे असतात
 एकदा हारलोय म्हणून
 मनाचे दरवाजे बंद करायचे नसतात
 संकटांना सामोरं जात
 कसंबसं सावरायचं असतं मित्रा
 आयुष्य नुसतं जगायचं असतं
 धनश्री डी. पोळ
 प्रथम वर्ष अभियांत्रिकी, तुकडी (डी)

हास्य

चेहऱ्यामागेही असावी
फक्त आपली नाही तर
परकी दिसताच
खुलून यावी
आनंदात पहिला मान तुझाच
पण दुःखात साथ द्यावी
जीवनात कितीही अडचणी असो
त्यांच्या पुढे-मागे तूच दिसावी
एकामागून एक सदैव निखळ
निरागस टिकून रहावीस
लोकांच्या मनात घर करेल
अशी तुझी छाया असावी
छोटशी, मनाला भावेल अशी
प्रत्येकाच्या हृदयात तूच दिसावी
धनश्री डी. पोळ
प्रथम वर्ष अभियांत्रिकी,
तुकडी (डी)

ती

मोगन्याच्या फुलाप्रमाणे ती
तिच्या प्रेमाचा सुगंध मनी पसरला
असे गुलाबच जणू ती
तिच्या सौंदर्यानेच तो बहरला
आकाशाच्या भव्यतेसारखी ती
तिच्यासोबतचं नातं दूरवर पसरलेलं
समुद्राच्या अर्थांगतेसारखी ती
तिच्यासोबतचं असणं नजरेला भिडलेलं
नयनरम्य अशी परी ती
तिने प्रत्येक भावनांना आपले केले
मुक्त मनाची युवराज्ञी ती
तिने प्रत्येक श्वासावर राज्य केले
नाजूक अशी मैत्रीण ती
तिचं हसणं माझा श्वास
सदैव आहे सोबती ती
तिची निखळ मैत्री हाच माझा विश्वास
मनमोहक अशी सुंदर ती
तिने चंद्रालाही क्षणात लाजवले
प्रांजल असे स्वरूप तिचे
तिने हृदयालाही प्रेमाने सजवले
स्वरूप रणदिवे
चतुर्थ वर्ष, स्थापत्य विभाग

हिन्दी
विभाग

लम्हे

लम्हे लम्हे भी अजीब सितम करते हैं ना...
जिंदगी हसीन भी लम्हों से ही बनती है और
बरबाद भी इन्ही लम्हों से होती है...
इन्सान जब खुश हो, जब जिंदगी उसका
साथ देती है तो
हर खुशनसीब इन्सान उन्ही लम्हों को
याद कर अपनी खुशी जाहीर करता है
उन्ही लम्हों से जीता है उन्ही पलों में
खुश रहता है....
और वही इन्सान, जब जिंदगी उसका
साथ छोड़ देती है तो जिंदगी उसे
बहोत सारे ऐसे लम्हे दे जाती जिन्हे
वो पल पल याद कर तड़पता है....
उन्ही लम्हों की वजह से उसके जिंदगी
जिने की उम्मीद तक वो खो देता....
आकांक्षा टोणगे, तृतीय वर्ष संगणक विभाग

हा! जिंदगी

जिन्दगी की किताब को पढ़ना जिन्दगी सिखाती है।
ये जिन्दगी सबको पढ़ाने का हुनर कहाँसे लाती है।
कितनी इम्तिहान और कितने संघर्षोंकी सौगात लिए है।
हर परीक्षा की घड़ी में इतना कड़ा रख क्यूँ अपनाती है।
बड़ा मशरुफ होकर पढ़ता है आदमी तेरा हर्फ दर हर्फ और 'तू' है।
कि हर बाक एक नया पन्ना पलट जाती है।
है तेरी हकीकित-ए-तल्ख से वाकहिफ हर कोई यहाँ मगरु है।
थोड़ी इतनी आसानी से कहाँ समझ आती है।
सबके कर्मों का लेखाजोखा रखना बड़ा अजीब है तेरा सिखाती है।
जीना और अंत में मुकर्रर मौत कर जाती है।
मत कर अफसोस ए बन्दे ये बदलिया भी जाएंगी 'रुचि'।
एक रोज खुशिया सबके हिस्से में जरुर आती है।
रुचिका सतीश सणगर, द्वितीय वर्ष स्थापत्य विभाग

जिंदगी इम्तिहान लेती है...

कभी आँसुओं की धार
तो कभी हसी की फुहार
कभी हार का वो दर्द
तो कभी जीत की वो खुशी बन
जाती है

कभी भीड़ की वो आदत
तो कभी तनहाई का एहसास
कभी जुदाई की वो चुभन
तो कभी मिलने की वो महक
बन जाती है

कभी दिलोंकी वो गहरी धड़कन
तो कभी मीठासा सुकून
कभी बुराई का वो अजीब साया
तो कभी अच्छाई की चमक बन
जाती है

तुम बस प्यार से जीना सीख लो
ये जिन्दगी है मेरे दोस्त
जिंदगी इम्तिहान लेती है...
- सिमरन जमादार
प्रथम वर्ष अभियांत्रिकी तुकड़ी (एफ)

जरुरी था क्या . . . ?

तुमसे मिलना जरुरी था क्या?
मिले तो मिले
फिर बिछड़ना भी जरुरी था क्या?
पहले तो थे हम अजनबी से
अपना बनाना जरुरी था क्या?
और अपना बनाके
फिरसे पराया करना
जरुरी था क्या . . . ?
बातों बातों मे बडे दूर जाया करते ते हम
पहले ही बताया होता
दूर जाके अकेले छोड़ देना
जरुरी था क्या . . . ?
खोया रहता था मैं
तुम्हारे ख्यालों मे
ख्वाँब दिखाकर
ख्वाँब ही तोड़ देना
जरुरी था क्या . . . ?
पहले तुम नहीं थे ऐसे
हा
वक्त के साथ बदलते हैं लोग
पर अचानक इतना बदल जाना
जरुरी था क्या . . . ?
हमारा मिलना जरुरी था क्या . . . ?
वैभव चौधरी, द्वितीय वर्ष अभियांत्रिकी

घर से दूर . . .

घर से दूर हम

कोई सपनों के पीछे भागते हुए तो कोई जिम्मेदारियों के बोझ उठाए फिर रहें।
याद आती है घर की कभी तब आंखे नम हो जाती है।
दूर है फिर भी पास होने का एहसास माँ कॉल पर दिलाती है।
हा सब कुछ चल तो रहा है बढ़िया।
नए दोस्त, नया कॉलेज, नए अंदाज भी पर फिर भी पुरानी बातें,
अपने लोगों की यादें वापर बुलाती है।
आगे बढ़ने के चक्कर में सब कुछ पीछे छूट रहा है माँ।
जब डर जाता हूँ तो तुमसे बात करना चाहता हूँ,
सारा दिल तेरे पास हल्का करना चाहता हूँ।
पर जब तू कॉलपे Hello कहती है तब सब कुछ भूल जाता हूँ
'सब कुछ बढ़िया है।'
बहुत कुछ पाने की चाहत है, सपने भी तो पूरे करने हैं ना हमारे,
पर डर जाता हूँ कभी कभी
'कर तो पाऊंगा ना मै?' की चिंता सताती है।
पापा आपसे गले मिलकर फूट-फूट कर रोना चाहता हूँ।
पर जब भी घर आता हूँ मैं ये नहीं कर पाता हूँ।
'मेरा बच्चा हॉस्टेल से कितने दिनों बाद घर आया है।'
'दुबला पतला हो गया है।'
'बोल बेटा क्या क्या खायेगा ?'

'अरे माँ बस बस बस पेट भर गया है मेरा।'

हाँ हाँ दोस्तों के लिए भी खाना पैक किया है।

चार दिन की छुटिया चार मिनट में खत्म हो जाती है।

वापस जाने का दिल नहीं करता माँ काश समय रुक जाता।

जाना चाहता तो नहीं पर जाना तो पड़ेगा ही ना!!!

रोना आ जाता है जब उन भीगी आँखोंसे तुम पुछती हो

'वापस कब आओगे ??'

पल्लवी हणमंत जाधव, द्वितीय वर्ष स्थापत्य विभाग

Departmental Activities

Technique 2022

Civil & Mechanical Engineering

One day workshop on water supply system

Valedictory Function - FDP on Recent advances in Strategic Civil Infrastructure

VB	SB	PS	SS	1D
Vinit Bilita	Sunil Bhavat	Prof Varun sheetal	Suraj Shah	112_Haripriya Desai
GIS across Engineering Disciplines <ul style="list-style-type: none"> Civil Engineering/Utility <ul style="list-style-type: none"> Locating underground facilities Designing alignment for freeways, transit Coordination of infrastructure maintenance Mining Engineering <ul style="list-style-type: none"> Target mineral exploration. Evaluate mining conditions. Model mine construction. Display geochemical and hydrology data. Computer Science <ul style="list-style-type: none"> AI/ML Location Analytics Big Data IOT / Sensor Integration GIS based Mobile / Web Application development Mechanical Engineering <ul style="list-style-type: none"> Product Development. Designing and testing. 				
<ul style="list-style-type: none"> Architecture Engineering <ul style="list-style-type: none"> Planning Designing Building Operation Atmospheric Science <ul style="list-style-type: none"> Weather Monitoring Climate change Pollution monitoring Environmental particle mapping Water resource Engineering <ul style="list-style-type: none"> Master plan Preparation Water availability analysis Drainage analysis Flood Plain Analysis Electrical Engineering <ul style="list-style-type: none"> Designing and mapping the utility networks Real world modeling Visualization and analytics for creating solutions Integrated BIM, CAD designs with GIS for smart facilities data 				

GIS- Online workshop

Inauguration CADVENGERS (Engineering Drawing Knowledge and Skill based Competition) "A National Level Technical Event"

Valedictory function CADVENGERS (Engineering Drawing Knowledge and Skill based Competition) "A National Level Technical Event"

Sarvankash Swasthya

Departmental Activities

Technique 2022

Computer Science & Engineering

Eduskills visit

Inauguration of ARVR Lab

ATAL FDP on immersive virtual reality

MOU with Laurel Technologies

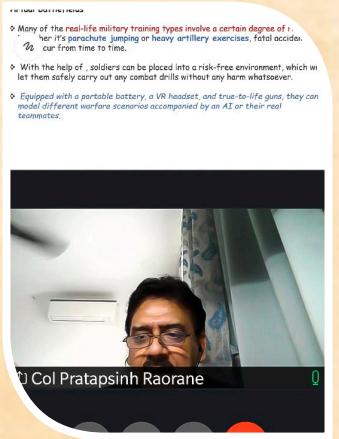
MOU with RAMETI

MOU with Veloce insights

Techzest under CSI

Departmental Activities

Technique 2022

E cell

Prakalp 2021-22 Project Presentation Competition

Electronics & Telecommunication

Workshop on PCB-Design

Electrical Engineering

BoS meeting

Hands on Workshop on Andriod based automation

HB checkup Camp organized by Girls hostel

Departmental Activities

Technique 2022

NSS & Sports

Blood Donation Camp

Vaccination Programme

Shramsanskarsh Vibhavir

Arya Dhavale Rhythmic Gymnastics All India Inter University	Viraj Rokade All India Inter University Shooting competition held at MANAV RACHNA University, Faridabad	Vishwa Tambe West Zone Table Tennis Player	Madhura Walavekar West Zone Table Tennis Player	Shahu Mane Gold medal in shooting ISSF WORLD CUP	K. J. Somaiya College Of Engineering Presents Skream 2022 A group of students and staff posing together.	Shivaji University women Kayaking team secured Silver Medal k - 4 Event Rajnandini Patil TY Electrical
--	---	--	---	---	--	--

Walk With World (WWW)

Technique 2022

Abhigyan & Kitmum

Prelaunch Abhigyan- Prashant Damle, Actor

Dr. Anil Lamba,
Chartered Accountant

Sarang Sathye,
Writer, Actor

Dr. Apurva Joshi,
Quick Heal technologies

KITMUN

Inauguration of KITMUN

KITMUN

Class Toppers

Technique 2022

Amit Chougule
Final year Biotechnology

Snehal Farakate
T.Y. B.Tech. Biotechnology

Guruprasad Kulkarni
S.Y. B.Tech.Biotechnology

Mayuri Gaikwad
Final year B.Tech. Civil

Heramb Chougule
T.Y. B.Tech. Civil

Omkar Desai
S.Y. B.Tech. Civil

Shraddha Bhilatiya
Final year B.Tech. CEN

Tanmay Gojamgunde
T.Y. B.Tech. CEN

Srushti Pandit
S.Y. B.Tech. CEN

Vageshwar Yadav
Final year B.Tech. CSE

Divya Tawade
T.Y. B.Tech. CSE

Rushikesh Sali
S.Y. B.Tech. CSE

Bhagayashri Deshmukh
Final year B.Tech. Elect.

Ashlesha Patil
Final year B.Tech. Elect.

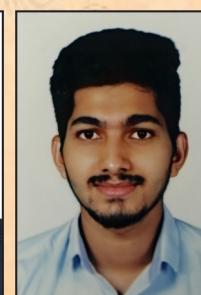
Shweta Sawant
T.Y. B.Tech. Elect.

Prathamesh Vidhate
S.Y. B.Tech. Elect.

Vinayak Ganachari
Final year B.Tech. ETC

Omkar Bamane
T.Y.B.Tech. ETC

Siddesh Khot
S.Y.B.Tech. ETC

Gayatri Jirage
Final year B.Tech. ELN

Shamita Karvekar
Final year B.Tech. Mech

Mohsin Mullani
T.Y. B.Tech. Mech

Faisal Shaikh
S.Y. B.Tech. Mech

Shreyas Shelar
1st Rank F. Y. B.Tech

Chaitrali Chate
2nd Rank F. Y. B.Tech

Soham Page
3rd Rank F. Y. B.Tech

English

Section

Index

<i>Data Science And AI/ML In Civil Engineering</i>	Nihalahamad Pinjari
<i>Financial Literacy</i>	Vivek Jadhav
<i>That scoop of Icecream</i>	Shreya Desai
<i>Journey of Life</i>	Yash Kurunkar
<i>The Perfect Storm In Srilanka</i>	Eesha Choudhary
<i>Interaction with Dr. Prakash Gune</i>	Priyanka Shahane
<i>Effect's Of Divorce On Children</i>	Yash Kurunkar
<i>Automation and Robotics in Construction Technology</i>	Prithviraj Patil
<i>Won't Cry Won't Tell</i>	Rama Rajguru
<i>I may sit in my sorrow</i>	Saira Sanadi
<i>The Night Fairy</i>	Sanjana Yalgandalwar
<i>The Light in 'You'</i>	Harshal Patil
<i>Poem for Positivity</i>	Pranali Jamdade
<i>The Fault in My Star</i>	Aryan Dubey

Data Science And AI/ML In Civil Engineering:

Nihalahamad Isak Pinjari

T. Y. B. Tech., Civil Department

The planet is overloaded with information. Data is completely taking over virtually each and every field, including the ones that you might not straight away associate details to. It leads to continuous development in technology. The construction sector continues to be prey to inadequate planning, management, budgeting. It has many flaws, cost overruns, minimal return on building assets, goof-ups in proportions. Along with inadequate methods for the construction, data science is called upon to facilitate development in all of its phases. The construction firms take advantage of the statistics to enhance construction places and take care of the development procedure.

Data analytics and prediction has a vital role to play in the field of civil engineering. It is used for the analysis of data from survey forecasting how long concrete would last and much more. The expressions, rules and terms that are mentioned in the guidelines in IS codes are very complex for implementation in all those activities where a lot of data with many variables, source from site investigations and laboratory tests are involved. In order to keep pace with the world and other engineering domains the construction industry is using Machine Learning and other interdisciplinary technologies for data management purposes.

Artificial Intelligence and Machine Learning tools assist civil engineers and construction managers

in improving project performance. AI and Machine Learning techniques reduce environmental impact, delivery times and also reduce the cost to the company. These data science technologies use huge amounts of data stored on the cloud to analyze and optimize performance. Data Science in civil engineers and construction managers can use this information provided by AI and ML tools to identify project shortcomings that can make a huge difference in the success or failure of a project. Following are some techniques used in civil engineering to take advantages of these new technologies

• Running Simulations

Data Science in civil engineering provides a game-changing technique for the construction industry that is simulators. This simulator software offers a realistic imitation of the building process of a construction site. It is very crucial process to understand the underlying behaviors under different conditions. Simulations play a vital role in developing a futuristic vision of projects for planning and management,

• Construction Planning and Manageability

Prediction makes it possible for civil engineers to prevent problems that may arises during the process of operation and erection on the construction sites. developing huge architectural structures

and complexes requires a considerable degree of computations and blended calculations.

• Project Risk Analysis

Analyzing risks involved in the process construction is key to successful operations. Risk assessment aims at an evaluation of the upcoming assets, results and repercussions that could create issues. With the help of various modern data science tools and techniques civil engineers can easily plan, identify, classify, analyze, monitor, and respond to the issues that arise during the construction process. Construction projects are often very complex because of the various parameters involved in them. Data science tools follow a probabilistic approach to solve these problems.

• Optimizing Processes

Time and money is very crucial resource for any construction business. Business executives want to get the maximum output from every penny they spend. Data science tools and technologies empower civil engineers to optimize several aspects of the construction process with a systematic approach. As a result, profits can be maximized which is beneficial for the organization,

• Automation

Artificial Intelligence or AI-driven applications, tools and smart robots are making the development task far more productive and rapid. Automation has proven to be really beneficial for construction companies as the help of automated printing robots and autonomous machines makes the building process highly efficient. It helps civil engineers in overcoming the construction complexities and makes the designing and building process more productive

WON'T CRY WON'T TELL

The heart is soaked.
Won't cry Won't tell
Maybe if I just ignore,
Things might fall in place,
Or be shattered somewhere else
Maybe as long as I don't know,
I might be safe.
It burns sometimes,
Aches too.
But the coldness doesn't lose.
I am calm and crazy,
Just one dive into the thoughts,
Not too deep,
'Cause that'll make me weep,
Won't sleep.
Until far away,
will walk in my dreams.
Wake up to tear on the pillow,
And those dried round the eyes.

Don't remember,
Will never know
This is how it goes,
That's what happens,
When I feel all alone.

Rama Yogesh Rajguru

T. Y. B. Tech.,
Environment Department

FINANCIAL LITERACY

Vivek Sunil Jadhav

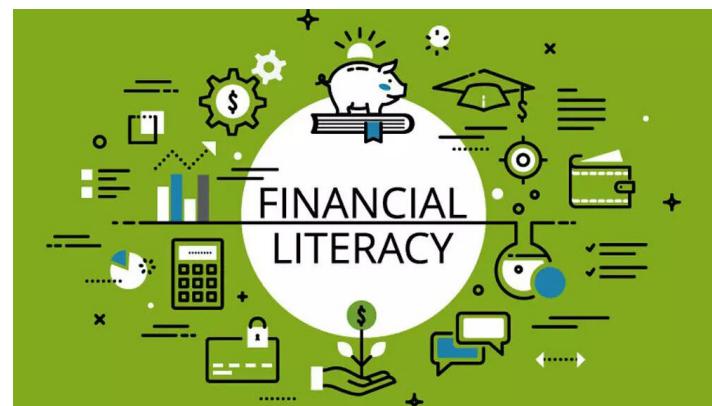
S.Y. B. Tech., Computer Science & Engineering Department

"We are not taught Financial Literacy in school it takes a lot of work and time to change your thinking and to become financially literate."

This is very famous quote given by the author of the book 'Rich Dad Poor Dad'. Robert T. Kiyosaki, This quote has very deep meaning within itself. As we all go to the school from the age of 6-7, school teaches us all fundamental things such as mathematics, science, language but, it does not teach us the most important thing that is financial literacy. The traditional way of teaching does not include much part of finance, that is why we learn how to earn the money but we don't know how to manage it. Therefore it is said that "School/College are the places where employees are produced rather than entrepreneur." There are lots of examples where peoples are earning good but at the end of the month they don't have money to survive. This is just because of poor financial planning.

Why there is need for financial literacy? We humans do not do a single thing in life without benefits, so if we come across the benefits of financial literacy then we won't avoid this subject in our entire life, so here are some of the benefits mentioned below.

- Financial Literacy makes you able to take better financial decisions.
- Effective management of money and debt.

- Greater equipped to reach financial goals.
- Reduction of expenses through better regulation.
- Less financial stress and anxiety.
- Increase in ethical decision-making while selecting insurance, loans, investments, and using a credit card.
- Effective creation of a structured budget.

We understood the benefits of financial literacy but, what does the financial literacy means?

"Financial literacy is the cognitive understanding of financial components and skills such as budgeting, investing, borrowing, taxation, and personal financial management. The absence of such skills is referred to as being financially illiterate."

Very difficult to understand? Don't worry we will simplify it. You just have to manage your money properly. Knowing your needs and having better

investment plans, that's it. The best way to define financial literacy is "You are able to understand financial issues everybody deals with like saving money, paying bills, debt management, investing, etc."

You don't need to do some extra-ordinary things to become financially literate, you just need to do some things such as

- ◆ Budgeting to manage your money
- ◆ Setting financial goals
- ◆ Most importantly Paying bills and saving money
- ◆ Learn Basics of loans (personal, debt, mortgages, etc)
- ◆ Manage Credit cards and credit scores properly.

We are living in India, where women are important pillar in our society. We talk about men-women equality, we talk about women empowerment but no one talks about financial literacy of women. They have in born talent of financial management, they know how to manage the home within the budget without any special financial knowledge if they will get some proper guidance and knowledge they will lead the country in different manner that we won't think of. So, financial literacy is very much important for women as well.

"Beware of little expenses, a small leak will sink a great ship."

Financial literacy is only way to track that expenses.

In the today's world where everyone is in the rat-race of earning money, if you are financially literate then you have an edge otherwise, you will also stuck in this rat-race. The main and major difference between financially literate and illiterate person is "***Financially illiterate person works for money while money works for financially literate person.***"

I may sit in my sorrow

But i won't come across weak
Or be someone to shower sympathy on
I'll go around,
With confidence to go ahead in life
To chase my dreams
To make things happen
To grow,
Continuously
Even with uncertainties and risks
To find opportunities
And to move out of my comfort zone
To try new things
To meet great minds
Fall in love with their idea of life
And move ahead
To just keep going
Even when I'm at one place
To just keep growing
To work,
To fall deeply in love with my work
To reach the point when
I go to flow state every time work
To cherish every moment
I have given with amazing people,
Surroundings and learnings around me.

Saira Sanadi,
B. Tech., C.S.E. Department

That scoop of Icecream

Shreya Desai,

T. Y. B. Tech., Computer Science & Engineering Department

I was sitting in a chair in front of the camp fire. It was the badakhana, which marks the end of a camp. What a Shahi dinner party! The Pune group had served us with chicken, roti, gulaabjamun, rice and whatnot! Yet, my mind kept wandering to the last stall in the buffet. They had three different flavors of ice cream. Bravo! I haven't had the chance to even look at this delicacy for 3 months. I wanted to eat it so badly.

But, there was a turmoil in my head. As I held that one scoop of ice cream, I wasn't sure if I should actually eat it.

I looked around myself and saw everyone enjoying and entertaining themselves. I couldn't help but worry about the next camp. Will I get selected? If yes, then I probably shouldn't eat this ice cream because it will spoil my performance if I get sick. But what if I don't? Then I don't have anything to lose. Then why not? I subconsciously drifted into the sideshow of memories of these past 3 months.

Yes, three months is a very long time. I remember the day we received the camp notification for RDC 2022. We were 5 cadets that were segregated from our college and sent to our battalion for selection. Few of us were shortlisted and had to undergo practice

and training for a while. We were 30 cadets from 6 Maharashtra girls battalion. With each passing day, cadets were shortlisted. We had to practice every day. I remember it began from the 1st of August.

Slowly slowly with each passing day, the number of cadets came down to 11.

The day of the camp arrived and 11 cadets from 6 Mahgirls battalion were selected for the group selections. During the course of this whole camp, the competition was very tough. 80 cadets from the districts of Kolhapur, Sangli, Satara, Ratnagiri etc. could be seen at the premises of the NCC Bhavan, Kolhapur.

Drill was the bedrock of this selection process. There also were other events like cultural, guard of honour, best cadet, flag area etc.

Each day, we had to give our best to get selected. We went through rigorous training sessions and PTs. We were provided with adequate food and necessary eatables and drinks. Belonging from a Kolhapuri background, we used to get very excited when they would serve us with chicken every alternate day.

The camp ended and some of our buddies had to leave. The selected cadets were informed to join the next camp which was supposed to be held three days later. This camp would be the game changer, because

it would decide who would stay back and who would move forward to represent Kolhapur group at the directorate level.

We followed the same routine throughout the next camp as well. We got up early at 5, PT at 5:30, breakfast at 8, lunch at 12, tea-time at 4 and dinner at 7.

I was to represent the Kolhapur group in the best cadet category so I had to undergo all sorts of rifle training, musketry exercises, study sessions, group discussions, interviews etc.

We had started to grow a bond together with our buddies. Even though we wanted to get selected very desperately, we had the fear that what if my buddy doesn't make it? What's the point of doing it alone?

Soon the day of the selection arrived and we were left with 22 cadets who now will be called the Kolhapur group.

We had been asked to report at Pune Group headquarters on the 25 of October. We left early at 3:00 AM and reached at 7:00 AM at Pune. Cadets from all over the state had come there with a common dream to represent Maharashtra directorate at Delhi

Everyone had the same enthusiasm, the same zeal the same passion to get selected, no matter what.

Over the span of next 10 days, there were group competitions conducted by Pune group which consisted of Rajpath drill competition, Guard of honor competition, cultural event, selection of the BCs, line area, and the flag area.

We made a lot of friends there which belonged to different cultures and beliefs.

I genuinely missed the food from Kolhapur. That day, I learned a lesson to never take anything for granted. Cadets gave their best during the selections. A panel of 11 officers from all over Maharashtra were to judge us.

The competition was so tough that the selection was usually followed by a mandatory tussle on whom to select and whom not to. I was pretty nervous after my performance everytime. What if I don't make it? Choosing to be a part of this camp came with it's own sacrifices. It was a calculated risk. I had neglected my academics totally. What if I'm not able to make it now?

At this stage, it'll be a nightmare.

I was still holding that one scoop of ice cream in my hand wondering if my name will be in the selected list or not. Should I eat it? What are the pros and cons? I probably shouldn't eat this ice cream because it will spoil my performance if I get sick. But what if I don't get selected? Then I don't have anything to lose. Then why not? I'm in a great dilemma right now. Maybe I should wait and find out. Just like that, stared into the camp fire and enjoyed the chilly November evening.

Fast forward to 18th of December, 2022. I was boarding the flight to Delhi. You know what that means right? I was one of the 57 cadets who were the part of the Maharashtra contingent to represent our state at the Republic Day Camp 2022, held at New Delhi. I was on the 7th cloud. We arrived in Delhi and everyone knew that Maharashtra is here and is going to take back the Prime Minister's trophy back home. So was our energy and enthusiasm.

Many people think that RDC means when cadets of

the NCC walk the Rajpath, which is so not true. Rajpath parade is merely just one of the events in the RDC camp. Apart from that we have the Guard of Honor, the Prime Minister's rally, line area competition, flag area competition, the best cadet competition, the central master of ceremonies, ushering and many more. Our only aim was to take back the PM's trophy back home. Since 6 years, Maharashtra had not won the PM's banner. But this year were prepared and weren't going to give anything less than our 100 percent.

I'm super proud to tell you, that this year, the Maharashtra directorate contingent brought home the PM's Banner after 7 long years.

I was the lead singer in the cultural and a part of the PMs rally. I was also initially involved in the hall of fame briefing and the central master of ceremonies.

I was promoted to the rank of Senior Under Officer due to my exemplary work and efforts during the camp. I also had the privilege to be a part of the Special National Integration camp 2021, held at Mumbai.

For my outstanding acts and performance during the duration of the RD camp, I was conferred with the DG commendation card, the highest award a cadet of the National Cadet Corps can receive.

On the 30th of January, we landed in Mumbai. The first thing I did was I found a stall on the airport and I bought a packed ice cream pot. When I was about to eat the first scoop, there were tears in my eyes. Suddenly every moment from the past 5 months started playing in front of me. We all had made it. I had made it. I can now finally say that this scoop of ice cream was worth waiting for!

Jai Hind ...

The Night Fairy

In this dark night sky
Stars are shining like firefly,
I am watching them from far away,
keeping my head on my thigh.
Everything is so silent, like a mart
with only me pulling the cart
a cart full of snacks,
watching the sky while doing my part
Is this even a poem ?
It's sounding very lame !
But, whatever it is, doesn't matter
It's the beat, doing the chatter.
It's looking gorgeous in the moonlight
Like a silver sun turned things white.
I am wondering like a kid
will a fairy come tonight?
If I see her I will ask,
where she lives and from where she comes
What is she is of made,
Why doesn't she live with me instead?
Oh! I see a falling star!
So I wish to see her
when she comes and touches my head,
I can get out of bed.
With my feverish red eyes
I see someone flies
It's the fairy of the night.
She comes closer and holds me tight
She kisses me on my forehead.
I fall asleep on my bed
I hear her sweet voice in my ear,
"sweet dreams, dear"
Fairy of the night sky!"
"Good night Fairy of the night sky!"
I Whisper
Sanjana YalgaNDalwar

Journey of Life

Yash Kurunkar

F.Y.B.Tech, Civil Department

'Life is a journey' is a cliche we are all are living,

Life is a car, plane, cycle or whatever your favorite mode of travel is. I like to run so life for me is a run to complete a memorable life. According to me, enjoying journey of life is more important than the destination. The landing place is same for all. How we reach the landing place is what matters. Life becomes more meaningful when you realize the fact that you'll never get the same moment twice. We can choose to live every moment or we can choose to dwell in the past or overthink about future. The destination too is calm place if we keep right outlook. Death can also be beautiful. To lie in the soft brown earth, with the grasses waving above one's head, and to listen to silence. To have no yesterday and to have no tomorrow, to forget time.

However, life isn't always, a smooth journey. Life is full of surprises. Not all these surprises are pleasant, so you need to be ready for what life brings you. It knocks the wind out of us and leaves us grasping for breath. As we struggle to catch our breath, we also struggle to get back up on our feet. There are a number of thoughts running in our mind but we should remember that it's okay if you fall down because sometimes there's something down there that you are supposed to find but make sure that when you get back up, you rise as the phoenix, from the ashes of failure, shining so brightly that whole world will see.

Destinations are Service stations

I've learned that destinations are service stations on the journey of life. Marker points on this ongoing unravelling mystery which are life stories.

I love this quote, "Life can be only understood backwards, but it must be lived forward."

From my experience especially the last two years, I know he is right.

I can look back 2 years and barely recognize who I was. I went from a timid, bullied and depressed kid whose parents split up to a completely new person whom I can barely recognize.

The level of growth in my inner self, above all in how I believe, how I look at the world, and how I manage myself has been meteoric and I'm glad for that process.

This has largely been an inner journey, but my outward circumstances have also changed dramatically in the last two years.

But I do know that the journey, I've been on in the last two years. Both inwardly and outwardly will have a direct bearing on how I manage and interact with the destination, whatever it is, and whatever it looks like. Why? Because without the journey, I wouldn't have grown.

The Only Way Out Is Through

The point of life is the journey.

The point is living a great story, Embracing conflicts and challenges, making the difficult choices.

Life is about choices. Some we regret, some we're proud of. Some will haunt us forever. We are what we chose to be. These choices made me who I am now, and I wouldn't trade that for anything.

The only way out of darkness is through it. You can't go around it, you can't avoid the darkness of your own story. Even the day's last silver of light must submit to darkness. But it also holds the fierce will of the sun to rise once more. I know there are challenges and conflicts ahead, I choose to embrace that, and own my own story, And in that sense, I get to somehow control the destination, even though I don't know what it is yet.

Experiences are what make up our journey, the stories we tell. The unknown, the yet to come.

It is often the people who stay for only a short time that end up making a lasting impression not only in our lives, but in our hearts as well.

Although we may not realize it at the time, they will make a difference and change our lives in a way we never could imagine. To think that one person can have such a profound effect on your life forever is truly a blessing. It is because of these encounters that we

learn some of life's best lessons and sometimes we even learn a little bit about ourselves.

People will come and go into our lives quickly, but sometimes we are lucky to meet that one special person that will stay in our hearts forever no matter what.

Even though we may not always end up being with that person and they may not always stay in our life for as long as we like, the lessons that we have learned from them and the experiences that we have gained from meeting that person, will stay with us forever.

Memories are priceless treasures that we can cherish forever in our hearts. They also enable us to continue on with our journey for whatever life has in store for us. Sometimes all it takes is one special person to help us look inside ourselves and find a whole different person that we never knew existed. Our eyes are suddenly opened to a world we never knew existed - a world where time is so precious and moments never seem to last long enough.

SO ALWAYS FOLLOW YOUR HEART, AND MOST IMPORTANTLY NEVER HAVE ANY REGRETS. DON'T HOLD ANYTHING BACK. SAY WHAT YOU WANT TO SAY, AND DO WHAT YOU WANT TO DO, BECAUSE SOMETIMES WE DON'T GET A SECOND CHANCE TO SAY OR DO WHAT WE SHOULD HAVE THE FIRST TIME AROUND.

The Perfect Storm In Srilanka . . .

Eesha R. Choudhary

S.Y. B.Tech

This is a story of Srilanka. Let's get introduced to the biggest financial crisis!!! Imagine what if Hospitals stop conducting treatments & surgeries because in the entire country. There is no medicine. For 13 hrs a day there is no electricity. Even exams get cancelled because there is no money to purchase a paper. Whatever can go wrong from all the sides is all going wrong for Srilanka! Right now let us understand this problem & let's see new India is helping our southern neighbor.

First of all we should know how one political family destroyed the whole nation & sink the economy! Here we introduce "Rajpaks" family. Out of Srilanka's total budget 75% comes under this family's control! Around 9 family members are in Srilanka's cabinet. Even they have changed their constitution to make "Basil Rajpaks", one of family member a finance minister. Politics of family business has become dangerous for democracy. Even in 2020 they have changed constitution in which the President has whole authority without questioning his any decision.

Now because Srilanka have borrowed much more than what's they have earn; today Srilanka do not have money to even buy essentials. Connecting dots to present here we conclude the reasons of economical crisis (i) One political family, (ii) Their corruption (iii) Economics of free (iv) Mismanagement.

After Srilanka got independence in 1948 the world

looked at the newly independent state with optimism, the reason behind that was its geographical location. Srilankan economy primarily dependent on two things (i) Tourism & (ii) Agricultural exports, which includes garments, rubber, tea & coconut. Srilanka is strategically important in Indian Ocean because it could connect ways west to east using trade. But Srilanka didn't have money to develop ports!

Now the question is, why didn't rich countries invest in Srilanka? There was biggest reason behind this. In 1983 there was a civil war in Srilanka due to this foreign investors assumed that Srilanka is unstable. Whatever money was available that could have been spent for a development was instead spent for national security. This civil war ended in year 2009. But maybe it was too late; by then Srilanka had already missed the development bus. Still with a high hopes Srilanka wanted to work on "Hambantota Port" & they took this project for funding to USA. Analyst in USA found this project very unviable & rejected. When Srilanka asked India to invest as well, India did not take up the investment opportunity & Indian advisor advised Srilanka against building port as this project will not be sustainable! Then Srilanka finally went to China & it took loan from a China to complete the port. As projected by the USA & India, project failed! China knew about this as well.

China's strategy was mind blowing! China invests

money in developing countries, Chinese companies construct those projects, Chinese bank lends money for the project & when there is a pressure on economy. China watches those projects fall, then China buy those projects on discounted rate. China earns interest, profit & strength in international position as well. China has funded 70% of Srilanka development projects. Hambantota Port which could have made southern Srilanka a trade hub (flunking taken as political corruption) did not live up to it's potential & with no choice left, Srilanka leased the port to China for 99 years.

As Srilanka is agricultural nation to meet the demand for organic fertilizers Srilanka ordered \$ 6.9 million from China; but on organism was found in organic fertilizer which could cause massive crop loss. To return this quality fertilizer back to the China Srilanka spent again \$ 6.9 million. This decision caused a lot of crop loss & economic loss

Because of these factors Srilanka's economy was held on the shaky grounds. Most of development was because of loans or debt. There was no firm plan to repay these loans! Economy majority ran on tourism. Here enters COVID!!! Covid completely halted

international travel. Industries dependent on tourism stopped operating. Just before Covid in December 2019 Rajpaksa Govt. reduced VAT from 15% to 8% intention was to get people to spend more. But to spend you need to have money! Hence lower tax slashed the government revenues too.

On the tourists visiting Srilanka, 13% are from India & 16% are from Russia. The reason behind drop in tourist was firstly Covid then Russia-Ukrain war!!! Which will not recover for coming time. In Srilanka the export is less & import is greater. In a result Srilanka did not have foreign exchange to buy essentials items. This is the bottom line.

What can India learn from the crisis of Srilanka? So Srilanka could not be self sufficient; it was important! Even the most basic stuff the farmers did not diversify, after the Ukraine crisis. The supply of wheat & sunflower oil stopped. This situation remind us in 1960's Lal Bahadur Shastri undertook a reform called 'Green Revolution' which was revolutionary for India which made it self sufficient when it comes to food. It reminds us how important this policy reform was.

We stay in connected world. Things happenings at global level also impact us. Srilanka will have impacts on India as well. Srilankan refugees will come to India & we will accept them on humanitarian ground. India has also offered 1 billion credit line to Sri Lanka to help them purchase for daily essentials in February. India give \$500 million on short term for fuel. We have dropped fertilizers to help their farmers, we are giving them currencies swap option. Where China snatches developing countries, India steps ahead to help!

Interaction with Dr. Prakash Gune

Priyanka L. Shahane

Final year B. tech E & TC Department

(Urologist at Nirmal Nursing Home, Kop.) for his generous contribution of about Rs 1 Crore to AFBCWF (Armed Forces Battle Casualties Welfare Funds)

An abridgment of a Doctor's virtuous deeds

Recently, on 13th August 2021 a family who belonged to Kolhapur, whose roots originate from the city named Gadchinglaj made a generous contribution of about Rs 1 Cr. to Armed Forces Battle Casualties Welfare Funds (AFBCWF). Interesting fact was, that the funds were totally donated from the whole and sole savings of the family which means that they did not launch any special campaign or website for donors to donate lump-sum amount.

Our platform named SHOURYA got this information, and we bagged ourselves to have a small interaction with Sr. Dr. Prakash Gune (Urologist). On the date of 14th September 2021 we met with a golden opportunity to meet such an ambitious person. Ambitious! Well he is, and has a firm believe over our Indian Defense System. Tremendous respect and gratitude towards our respected jawans

But there should be a purpose, a motive behind his noble deeds! Well, he replied by saying that our soldiers perform a huge sacrifice while saving every inch of our country land. Eventually some become immortals. We thank those martyrs for their supreme and endless sacrifice. But a part of society which remains unfolded are those families of that soldier, who are left along and are neglected by the majority of the society. Thus to aid them financially the government launched a scheme named AFBCWF- Armed Forces Battle Casualties Welfare Funds, where people can donate any figured amount for rehabilitation of his (soldier) family members.

But, for donating such a huge amount it requires a strong backend decision. This decision was put forth by his wife Mrs Anuradha Gune who had a desperate wish of donating funds to our Defense field. Later on they had a survey over the field which requires constant funds and support from people. And thus AFBCWF was finalized.

While amidst the interaction, we curiously asked him about his moment and interaction with the Hon. Defense Minister of

India Mr. Rajnath Singh. He describes the scenario very enthusiastically. He said, he along with his family were coordinated by a Senior Doctor named Dr Amit Shah whose name surprisingly coincides with our Ex Defense Minister of India Mr Amit Shah. Dr Amit Shah seeked an appointment with Hon. Rajnath Singh on behalf of Dr Gune and family. Thus on 13th August 2021 at 1pm they received the news of meeting Hon. Minister at 1pm in Defense Minister's office. It was about a half an hour talk with the Defense Minister in which both of them were equally pleased to meet each other especially the Minister who was overwhelmed by the contribution made by the family.

But Doctor could also donate those funds to any welfare organizations or NGO's whose aim is to support and enhance the nutritional values of children or for those organizations who work solely for Defense personnel's or for rehabilitation of martyr's family! Doctor answers it with a firm voice that he has a strong faith in our defense forces. If those soldiers can leave their lavish life and serve tirelessly for the security of our nation, then why can't we spend some amount of savings just for some minute support for our soldier's family? Also he was very determined to donate his amount only for the sake of rehabilitation of defense personnel's and thus wished to go formally and also to simultaneously help those schemes launched by our government.

About Doctor, Dr Gune is a renowned person known for his good and honest works. His fourth generation of his family is serving in the Medical field. Also he holds the title of being the first Urologist in Kolhapur. His father Dr Anant Gune was also a Doctor. His family strives to keep their work and donation away from limelight. They do not believe in publicizing their work, as it's the one amongst primitive responsibility

of an ideal citizen to help and support the systems working for betterment of society and reconstruct an ideal society for all the beings. But such noble deeds cannot be hidden and is applauded by many people who are ambitious in contributing towards the amelioration of the society. Even our Hon. Defense Minister Mr Rajnath Singh himself took out his Twitter handle and tweeted about his generous and valuable contribution and congratulated Gune family.

As Doctor was a bit less communicative towards his work because he dislikes disclosing his works. But still answered all our questions with short, crisp and with clear concise. Being in a civilian profession like a Doctor who is not directly a part of a serviceman in Defense System, taught us how to serve our motherland indirectly by possessing honest means with pure and selfless approach. Every person who knows or have heard about Dr. Gune and his entire family are forever thankful for their endless dedication towards their Medical field as well as for their bountiful and munificent contributions towards the society. Lastly his message and motivation for budding aspirants was to aim high and serve in the prestigious organization named "The Indian Armed Forces".

Effect's Of Divorce On Children

Yash Kurunkar

F.Y.B.Tech, Civil Department

Divorce can be a difficult time for a family. Not only are the parents realizing new ways of relating to each other, but they are learning new ways to parent their children. When parents' divorce, the effects of divorce on children can vary. Some children react to divorce in a natural and understanding way, while other children may struggle with the transition.

Children are resilient and with assistance the divorce transition can be experienced as an adjustment rather than a crisis. Since the children in a divorce vary (different temperaments, different ages), the effects of divorce on children vary, too. Family means understands this and approaches a divorce by understanding what the effects are on children of all dispositions.

With this in mind, here are some of the most commonly seen effects divorce has on children Family Means can help parents manage:

Poor Performance in Academics

Divorce is difficult for all members of the family. For children, trying to understand the changing dynamics of the family may leave them distracted and confused. This interruption in their daily focus can mean one of the effects of divorce on children would be seen in their academic performance. The more distracted children are, the more likely they are to not be able to focus on their school work.

Loss of Interest in Social Activity

Research has suggested divorce can affect children socially, as well. Children whose family is going through divorce may have a harder time relating to others, and tend to have fewer social contacts. Sometimes children feel insecure and wonder if their family is the only family that has gotten divorced.

Difficulty Adapting to Change

Through divorce, children can be affected by having to learn to adapt to change more often and more frequently. New family dynamics, new house or living situation, schools, friends, and more, may all have an effect.

Emotionally Sensitive

Divorce can bring several types of emotions to the forefront for a family, and the children involved are no different. Feelings of loss, anger, confusion, anxiety, and many others, all may come from this transition. Divorce can leave children feeling overwhelmed and emotionally sensitive. Children need an outlet for their emotions – someone to talk to, someone who will listen, etc. – children may feel effects of divorce through how they process their emotions.

Anger/Irritability

In some cases, where children feel overwhelmed and do not know how to respond to the affects they feel during divorce, they may become angry or irritable. Their anger may be directed at a wide range of perceived causes. Children processing divorce may

display anger at their parents, themselves, their friends, and others. While for many children this anger dissipates after several weeks, if it persists, it is important to be aware that this may be a lingering effect of the divorce on children.

Feelings of Guilt

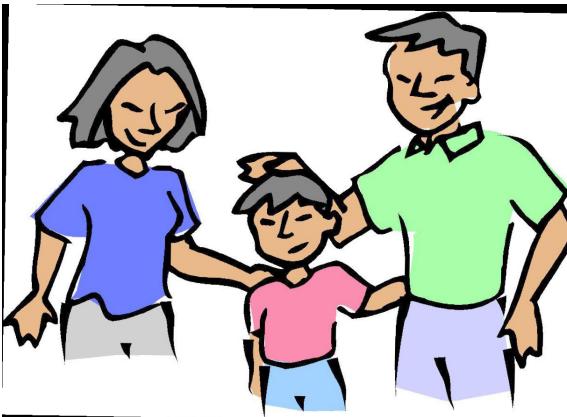
Children often wonder why a divorce is happening in their family. They will look for reasons, wondering if their parents no longer love each other, or if they have done something wrong. These feelings of guilt are a very common effect of divorce on children, but also one which can lead to many other issues. Guilt increases pressure, can lead to depression, stress, and other health problems. Providing context and counseling for a child to understand their role in a divorce can help reduce these feelings of guilt.

Introduction of Destructive Behavior

While children go through a divorce, unresolved conflict may lead to future unexpected risks. Research has shown children who have experienced divorce in the previous 20 years were more likely to participate in crimes, rebelling through destructive behavior which harms a child's health, with more children reporting they have acquired smoking habits, or prescription drug use.

Increase in Health Problems

The process of divorce and its effects on children can be a stressful. Dealing with these issues can take its toll, including physical problems. Children who have experienced divorce have a higher perceptibility to sickness, which can stem from many factors, including their difficulty going to sleep. Also, signs of depression

can appear, exacerbating these feelings of loss of well-being, and deteriorating health signs.

Loss of Faith in Marriage and Family Unit

Finally, despite hoping to have stable relationships themselves when they grow up, research has also shown that children who have experienced divorce are more likely to divorce in their own relationships. Some

research indicates this propensity to divorce may be two to three times as high as children who come from non-divorced families.

Harder time Finding Love

Teenagers who experienced parental divorce as children tend to exhibit "greater attachment insecurity," leading them to have "less confidence in marriage and the ability of marriage to endure," according to the 2020 study. And even without the aspect of marriage, these adults are "more likely to have unstable long-lasting relationships."

So.....

Yet, while these are some of the possible effects of divorce on children, they are by no means absolutes, or written in stone. More and more, families understand just how stressful divorce is for their children, as well as their selves. Families have begun to turn to supportive services such as at Family Means, seeking help to find a peaceful way to divorce. Through our Collaborative Divorce program, we are helping families more successfully navigate this transition, both for the sake of the parents, and for the children involved.

Automation and Robotics in Construction Technology

Prithviraj C. Patil

Final year B. Tech, Civil Department

The construction industry is conservative in accepting new approaches and is dependent upon the conventional methods and equipment. Slowly, it is mechanized and computerized, keeping in view of the time of completion of the project, shortage of labour force, and quality of work to be executed.

The objectives of this paper include, among others:

- 1) Studying recent applications and projects for using robots and automation in the construction industry.
- 2) Setting opportunities and challenges facing the use of robots in the construction industry,
- 3) Predicting changes in construction industry resulting from robot usage, and
- 4) Setting framework for better planning and control of construction operations.

The need for automating is justified first and the existing techniques, technologies and applications for robotics in construction industry are identified. Tools for selecting/assembling optimal automated and robotics system according to required tasks in construction works are then identified.

Automation has been adopted in various sectors of civil engineering and we will see some of them down below;

Surveying: As an industry founded on long-term principles, surveying is often accused of lagging behind

other sectors in the journey of digital transformation. In this we explore various automations in forms of 360 mount camera, automated drones and four legged robots which are helpful in navigation.

Robotic Prefabrication: Robotic systems have found their way to construction industry for components making and production of modular housing. A new development surge has been under way for some years which in individual cases has already led to Computer-Aided Manufacturing (CAM) and in some approaches to Computer-Integrated Manufacturing (CIM) of pre-fabricated concrete parts for ceilings, walls and roofs

Earthworks: Although excavation is ubiquitous in the construction industry, most day-to-day operations proceed on technology that is decades old-technology that has not kept pace with other industries. A recent trend towards greater automation of excavation machines reflects a larger movement in the construction industry to improve efficiency. [10] Even without the economic motivation automated earthmoving machines are needed in worksites that are hazardous for humans. For example NASA interested in setting up lunar and Martian habitats for humans, and it is expected that automated excavators will do much of the work before humans arrive

Road Construction: Construction productivity on large projects, including road construction has been constant or declining since the 1970s. At the same time

highway construction costs have been increasing even after correcting for general inflation. One viable solution is partial or full automation in road construction. In addition to any strictly financial benefits, an expected advantage of automated road construction equipment is improvement in work safety and health.

There is a rapidly growing domestic market. Growth is also visible in automotive export markets. There are well trained, talented engineers and workers. Companies that aggressively adopt leading edge technologies and standards will have a clear competitive advantage in the global automotive market. The importance of India and China as drivers of global growth is well documented. For instance in 2009 India accounted for 2 per cent and China 4 per cent, which is projected to rise to 23 per cent for India and 18 per cent for China by 2030. India and China are also projected to have over 50 per cent of global middle class spending by 2050,

Changes in building production are essential and necessary because the next few decades will see an enormous migration to cities. The role of computer technology applications in construction changes rapidly. Artificial intelligence (AI) provides a new tool for addressing large scale and complicated field problems.

The use of automation and robotization in construction industry is rapidly expanding and reduce accidents and improves working conditions of construction workers. But due to the high complexity of the construction process and the advance technological development a long term preparation is necessary to adopt it to advanced construction methods. Architects, engineers and all other participants of the construction process have to be integrated in this adaptation process. The short and long term development of automation will take place step-by-step and will be oriented to the respective application and requirements. The importance

of implementing automation technologies is the need of today's infrastructure project and construction firms to increase the productivity and good quality of work.

If I Die . . .

If i die in a war lone
Box me up and send me home
put my medals on my chest
Tell my mom I did the best
Tell my dad hat to Bow
He won't get tension from me now
Tell my brother study perfectly
keys of my bike will be his permanently
Tell my sister no be upset
Though her brother will not rise after this sunset
Tell my love no to cry
"Because I am a soldier
Born to die . . ."
Pranali Jamdade, F.Y . ENTC

The Light in 'You'

"Caged by darkness,
she was incapable
of seeing her
surroundings.

Her voice
chocked,
she felt cold shivers
tense through her
body, as she lay
still on the ground
breathless, she could
hazily see a 'Ray of light' pass through
the cracks in the wall; moreover
she could feel the light through and
through that fell upon a hidden door.
This door would lead her out from
darkness to a shinning light that she
looked for; and now found."

when we feel unworthy and hopeless
amidst the chaos of life ,all we need
to do is to stay still and seek for a
'Ray of light' that will engulf our lives
making every moment worthy. We
"fail to realise that this light of hope
that we seek in the world outside in
reality dwells within us, within our souls.

Sometimes so cramped up by
negativity we fail to recognize it and
utilise it to extreme potential.

There is nothing more endearing than our
own inner self put to the best use in
a world that's constantly developing
an idea of despair. When you believe
you have light within you, you do
overcome all difficult circumstances
The hope that dwells within you will
day after day spread to everyone you
come across, giving a new light to a
world that too quickly turns towards
despair. As long as a light of hope
dwells within you , You will shine
bright and nothing can dull your
shine. When you gain the ability to
seek for your own light and spread it
to everyone you come across, then will
you experience bliss and true peace.
"Shine your light and through it help
others shine brighter"

- **Harshal Sanjay Patil**
T.Y. B.Tech, Environment Deptment

Poem for Positivity

This is a story
Or may be a song
Not really short
But now awfully long
It is meant far young readers,
Who are curious &
keen;
To know more of this
virus
Called the 'Covid 19'
I will try to explain
Why our lives may
have changed;
And why our world
Is acting so strange!
And then I will guess
When should the world,
Return to be normal
So let's start from the start,
The beginning of all
With a creature called
"virus"
Very tiny and small
Who infected a person

While eating his dinner
Without even knowing
He will be the beginner
So what is this virus,
You probably ask
And why should we all
Start wearing a mask ?
Well first you should know
That it's not something new
Viruses have been here,
Way before me & you
With most we fight,
And no symptoms are seen
With some we do well,
By getting vaccine
But once in a lifetime
Knocks on our door
A tiny new virus
That was not here
before
And it multiplies fast
And it travels at ease
Within people's saliva

Or better; a sneeze
And until a vaccine,
Is hereby created
The government asks,
That we stay isolated
Wash our hands
With soap & with gel
While staying at home
Protected and well
But let me assure you
Without fooling around
That not before long
A vaccine will be found
And one day or one night,
Or soon before dawn
This tiny corona
Will mostly be gone
And life will return
To their normal routine
After this pandemic
Of Covid 19.

- Pranali Jamdade
F.Y. B.Tech. Div. (A)

The Fault in My Star

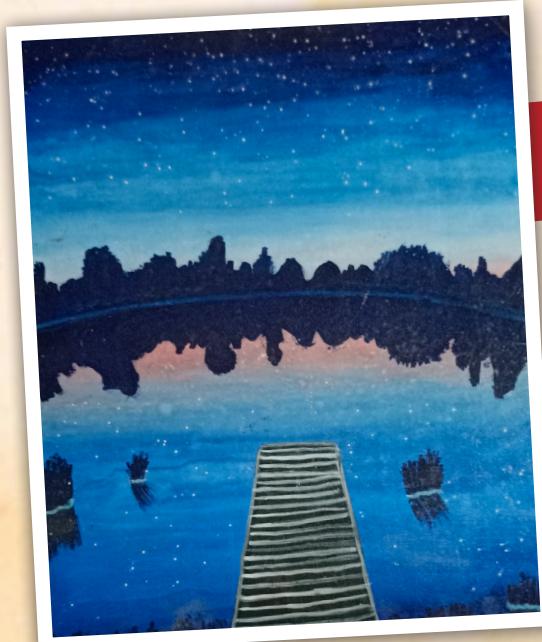
The long brunette hair
The light brown eyeshade
The sassy way of dressing
No wonder why I had crush on her
But the night at the party
was something different
And I guess the black shirt had worked
She finally came to me
And pulled me close
And boy oh boy
I could get a close look
Into her eyes above her nose
The charm went further
Everything just got better
As in a night club

the DJ started playing
My favourite slow song
It was just perfect when
The stars & her-fingers were playing all alone
She leaned in
In fact to kiss me
An age-old dream was about to come true
So I drop glass from my hand
just to lean in further
But as the glass
Hit the floor
My dream perished
And the reality was striking
Cause after watching her kiss her boyfriend
All I could do was go back to dancing

- Aryan Dubey
F.Y. B.Tech. Div. (E)

Drawings

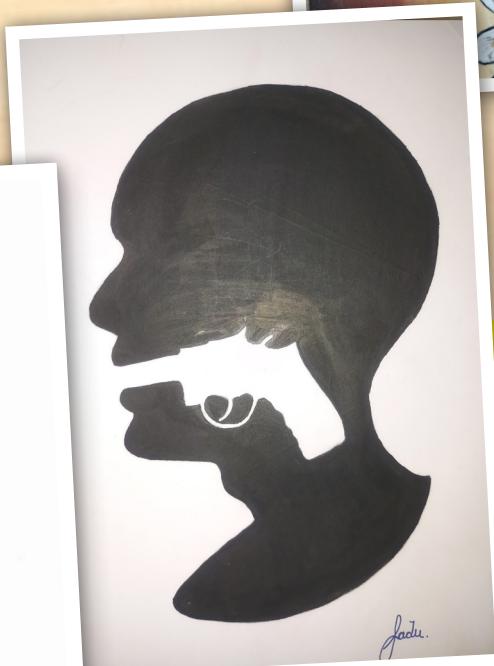

Amit Chougule
B.Tech.

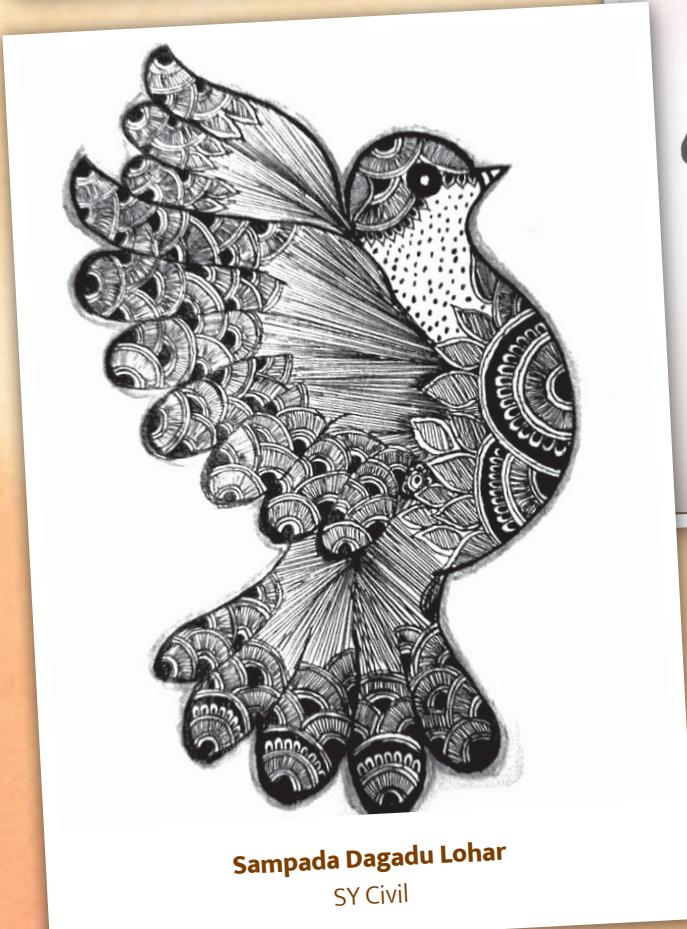
Technique 2022

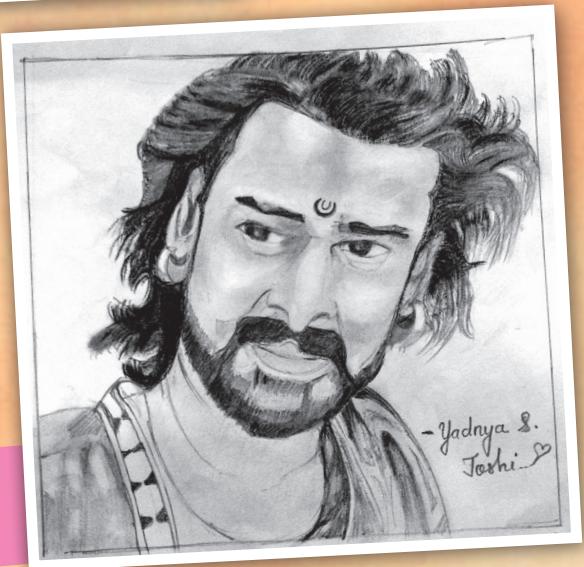
Ritika
S.Y.Civil

Sakshi Anil Patil
SY Civil

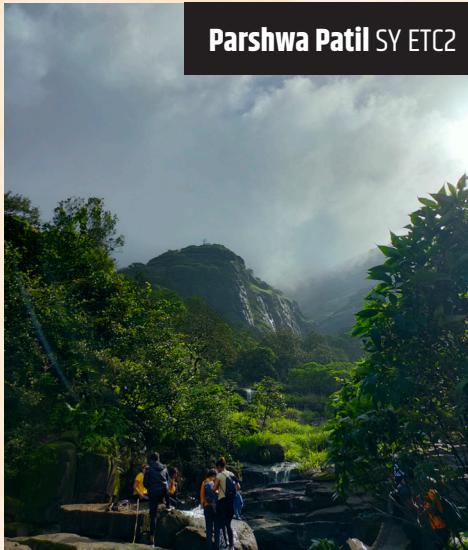
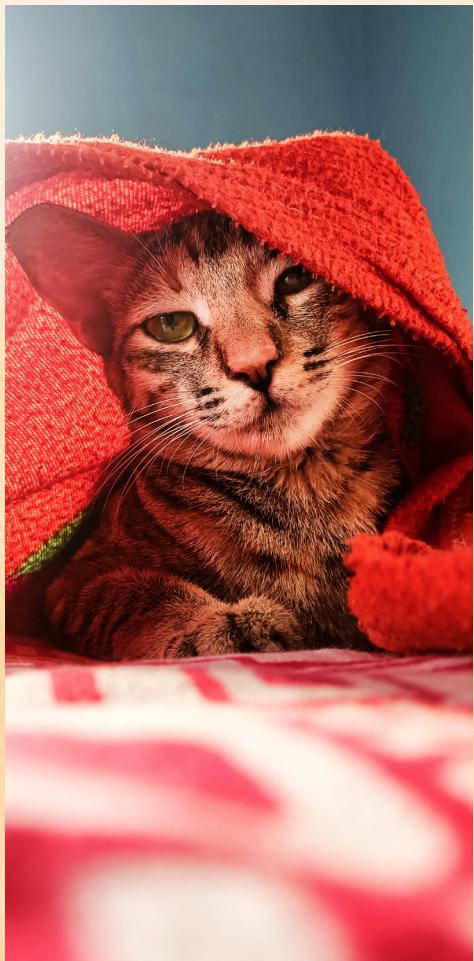
Sampada Dagadu Lohar
SY Civil

Yadnya Joshi
T.Y. ETC

Photography

Technique 2022

**Office
File**

Achievements of Honourable Executive Director Dr. V. V. Karjinni

- ◆ Honoured by the Indian Society for Technical Education, New Delhi during 50th Annual Convention Award Function at the hands of Shri Uddhavaji Thakare, Hon'ble Chief Minister, Govt. of Maharashtra at Yashwantrao Chavan Centre, Mumbai
- ◆ Chief Coordinator of MARGDARSHAN for 2020-22 sanctioned by AICTE, New Delhi for 7 MBIs under AQIS with grant-in-aid of Rs. 35 Lakhs
- ◆ Chief Mentor of AICTE-IDEA Lab 2021-23 sanctioned by AICTE, New Delhi under AQIS with grant-in-aid of Rs. 111 Lakhs (Industry) + Rs. 55 Lakhs (AICTE)
- ◆ Coordinator of AICTE Training and Learning (ATAL) Academy sponsored One Week Faculty Development Programme (FDP) on “Strategic Civil Infrastructure (Online Mode)” organised by the Dept. of Civil Engg., KITCoE , Kolhapur
- ◆ Invited as Resource Person to deliver a talk on “CRITERION VI: GOVERNANCE, LEADERSHIP AND MANAGEMENT” at online webinar on “Transformation through NAAC Accreditation Process for Higher Education Institutions” organised by Institute of Academic Excellence and Collegiate Education & Technical Education Department, Telangana State
- ◆ Invited as Resource Person to deliver a talk on “Institutional Values, Best Practices and Distinctiveness: Case Examples of Higher Educational Institutions” at online webinar on “Current Trends in Research and Innovation, Research Paper Publications, IPR and Patents, Research Projects and Fund Raising” organised by Institute of Academic Excellence and Collegiate Education and Technical Education Department, Telangana State
- ◆ Invited as Resource Person to deliver a talk on “Institutional Values, Best Practices and Distinctiveness: Case Studies of Higher Educational Institutions” at UGC Sponsored One Day Workshop under PARAMARSH Scheme on Strategies for Quality improvement @ HEIs for FIVE Mentee Institutions organised by K.L.E.S's Basavaprabhu Kore Arts, Science and Commerce College, Chikodi
- ◆ Delivered a Technical Talk on “International Airport Infrastructures in India” at AICTE Training and Learning (ATAL) Academy sponsored Online Faculty Development Programme (FDP) on “Strategic Civil Infrastructure” organised by the Dept. of Civil Engg., KITCoE (A), Kolhapur
- ◆ Delivered a Technical Talk on “Airfield Pavements: Operations, Failures and Rehabilitation” at AICTE Training and Learning (ATAL) Academy sponsored Online Faculty Development Programme (FDP) on “Strategic Civil Infrastructure” organised by the Dept. of Civil Engg., KITCoE (A), Kolhapur
- ◆ Key Speaker at Higher Education Roundtable Topic: Improving Student Employability and Modernising your Curriculum organised by APAC News Network and Coursera.

Achievements of Honourable Director Dr. M. B. Vanarotti

- ◆ A.A. Katkar, M.B. Vanarotti, G.C. Koli, “Optimization of machining parameters of Al6061/SiC MMCs using Taguchi approach”, presented at International conference on recent developments in mechanical engineering organized by SIT, Tumakuru, Karnataka, 24-25 June, 2022.
- ◆ M.S. Matur, I.Bhavi, B.M.Angadi, M.B. Vanarotti, V. Nagathan, “Novel method of cutting glass epoxy laminated composites by using Lathe fixture and comparative study of mechanical properties”, presented at International conference on recent developments in mechanical engineering organized by SIT, Tumakuru, Karnataka, 24-25 June, 2022.
- ◆ M.B. Vanarotti, B.M.Angadi, I.Bhavi, M.S. Matur, K.G. Ambali, “Optimization of stirring speed and stirring time in achieving sound A356-SiC MMCs and its effects on microstructure and mechanical properties”, presented at International conference on recent developments in mechanical engineering organized by SIT, Tumakuru, Karnataka, 24-25 June, 2022.
- ◆ Invited as Resource Person to deliver a talk on “Institutional Values, Best Practices and Distinctiveness: Case Studies of Higher Educational Institutions” at UGC Sponsored One Day Workshop under PARAMARSH Scheme on Strategies for Quality improvement @ HEIs for FIVE Mentee Institutions organised by K.L.E.S's Basavaprabhu Kore Arts, Science and Commerce College, Chikodi
- ◆ K.G. Ambali, B.M.Angadi, M.B. Vanarotti, “Thermal behavior of Tamarind seed Kernel based bio-composites intended for thermal insulation”, Indian journal of Science and Technology, 2022
- ◆ Invited as resource person to deliver a talk on NAAC criterion for assesement in line with NEP 2020, one day workshop held at KIT COE (A), Kolhapur.

DEPARTMENT OF BASIC SCIENCES AND HUMANITIES

A) Programmes Conducted :

Sr. No.	Details of Activity	Resource Person	Date
1	Induction Program	--	2 to 5 March 2022
2	National Science Day Poster Competition-2022	--	28 February 2022
3	Parents Meet	---	6 March 2022

B) Faculty Achievements :

Sr. No.	Name of Faculty	Achievements	Date
1	Dr. D. J. Sathe	Listed in the 'World Scientists and University Ranking-2022 by AD(Alper-Doger) Scientific Index 2021'	March, 2022
2	Dr. Ganesh Shamrao Kamble	Listed in the 'World Scientists and University Ranking-2022 by AD(Alper-Doger) Scientific Index 2021'	March, 2022
3	Dr. Nivas Sakharam Patil	PhD in English from Shivaji University Kolhapur Title of Thesis- 'Class conflict in Henry Green's Select Novels'	31 st March 2021
4	Dr. M. B. Shinde	ISTE New Delhi Award "The Most Active E-Educator Award 2020"	October 2021
5	Dr. M. B. Shinde	Ph. D. guideship 3 students registered	Year 2021

C) Faculty Publications:

a) Research International Publication:

- **Dr. D.J. Sathe**

1. Sachin A. Deodware, Umesh B. Barache, Umakant B. Chanshetti, **D.J. Sathe**, Ubale PanchsHEELA Ashok, Shashikant H. Gaikwad, Shiva Prasad Kollur, Newly synthesized triazole-based Schiff base ligands and their Co(II) complexes as antimicrobial and anticancer agents: Chemical synthesis, structure and biological investigations, *Results in Chemistry* 3 (2021) 100162,
2. U B Sankpal, A M Kulkarni , S. S. Waghadare, K V Sukhatankar, P PKulkarni **D J Sathe**, Structural and dc electrical transport study of Cu-Zn ferrialuminates prepared by chemical route, *IOP Conf. Materials Science and Engineering* 1166 (2021) 012011
3. Sagar V Kite, AbhijitNanasoKadam, **Dattatray J Sathe**, SatishPatil, Sawanta S Mali, Chang Kook Hong, Sang– Wha Lee, Kalyanrao M Garadkar, Nanostructured TiO₂ Sensitized with MoS₂ Nanoflowers for Enhanced Photodegradation Efficiency toward Methyl Orange, *ACS Omega*, 6, 17071–17085

- **Dr. M. B. Shinde**

1. Sunanda M. Shinde, **Mahesh B. Shinde**, Effectiveness of Cooperative learning Techniques in teaching communication skills: ESP Learners perspective, *The Journal of Teaching English and Academic Purposes*, 10(1), 2022, 1-12.
2. Sunanda M. Shinde, **Mahesh B. Shinde**, Enhancing Speaking Skills of ESP students Using Activity Based Learning Techniques, *Language in India* www.languageinindia.com, 1930-2940, Vol. 22, 1 January 2022.

- **Dr. G. S. Kamble**

1. Sangram B. Kharade, Rajvardhan K. Chougale, Umesh B. Barache, Kallappa R. Sanadi, Kishan C.

Rathod, Shashikant H. Gaikwad, Yong-Chein Ling, Mansing A. Anuse, **Ganesh S. Kamble**, Design and optimization of sensitive analytical spectrophotometric method for micro determination of copper (II) from e-waste by using of novel chromogenic extractant, **Spectrochimica Acta Part A: Molecular and Biomolecular Spectroscopy** 267 (1) (2022) 120502.

2. Kisan C. Rathod, Kallappa R. Sanadi, Pradip D. Kamble, **Ganesh S. Kamble**, Muddsar L. Gaur, Kalyanrao M. Garadkar, Growth mechanism, structural and Photoelectrochemical study of zinc tellurium thin film, **Asian Journal of Chemistry**, 34(3), 2022, 715-719.
3. Kisan C. Rathod, Kallappa R. Sanadi, Pradip D. Kamble, **Ganesh S. Kamble**, Muddsar L. Gaur, Kalyanrao M. Garadkar, Photovoltaic Solar Application Study of Cu0.5Zn0.5Se Thin Films by Chemical Bath Deposition Method, **Materials Research**, 25 (1), 2022.
4. Prashant D Sarvalkar, Rutuja R Mandavkar, Mansingraj S Nimbalkar, Kiran K Sharma, Pramod S Patil, **Ganesh S Kamble**, Neeraj R Prasad, Bio-mimetic synthesis of catalytically active nano-silver using Bostaurus (A-2) urine, **Scientific Reports**, 11 (1), 2021, 16934.
5. Kisan C Rathod, Pradip D Kamble, Kallappa R Sanadi, **Ganesh S. Kamble**, Muddsar L Guar, Kalyanrao M Garadkar, Photovoltaic Application Study of Zinc Telluride Thin Films Grown by Chemical Bath Deposition Method, **Advances in Materials Physics and Chemistry**, 11 (8), 2021, 131-144.

- **Dr T. S. Desai & Dr. D. C. Kulkarni**

T. S. Desai, D. C. Kulkarni, "Assessment of Interactive Video to Enhance Learning Experience A Case Study" **Journal of Engineering Education Transformation**, Volume 35, Special issue, January 2022.

b) Book Published:

- **Dr G. S. Kamble**

Book Chapter: Graphene Related Materials and Composites: Strategies and Their Photocatalytic Applications in Environmental Remediation.

Book Title: Nanocomposite Materials; ISBN 978-1-80355-619-2, Publisher: INTECH publishers, London, United Kingdom (Publication Date: 4th April, 2022)

D) Students Achievements :

Sr. No.	Name of the Student	Event / Competition	Organizer	Prize	Date
1.	Ms. ShrutiPatil	National Science Day-2022 Poster Competition-2022	Department of BSH, KIT	1 st prize	28 February 2022
2.	Ms. Sejal Mali Ms. Preeti Devanahalli	National Science Day-2022 Poster Competition-2022	Department of BSH, KIT	1 st prize	28 February 2022
3.	Mr. PremShinde	100 m Running KIT Sports	KIT	3 rd prize	Year 2021-22
4.	Mr. Om Nagvekar	Project Competition Pioneer-2022	KIT	3 rd prize	25 April 2022
5.	Mr. YashPetkar	Geeks For Geeks Campus Ambassador of KITCoEK	Geeks for Geeks	---	28 May 2022
6.	Ms. Urm Patel	Bharatnatyam Examination	Akhil Bhartya Gandharva Mahavidyalay Mandal, Mumbai	First Class	7 September 2021

DEPARTMENT OF BIOTECHNOLOGY ENGINEERING

A) Programs/activities conducted :

Sr. No.	Details of Activity	Resource Person	Date
1	Alumni Talk on ‘Entrepreneurial journey in establishing My Lab Discovery Solutions’	Dr. Rahul Patil CEO and Director Mylab	23/08/2021
2	Career Orientation on ‘ CV writing and use of professional platforms – LinkedIn’	Dr. Neha Parashar Dean (Exam) Faculty Finance and Accounting	27/09/2021
3	Alumni Talk on ‘Journey to global engineering educator’	Dr. Rucha Joshi Faculty and Director, Grand Challenges Scholars Program Plaksha University Punjab	04/10/2021
4	Online inauguration ceremony of cell culture facility at Samarthkrupa Life Sciences at BKL W Medical College Dervan	Dr. Rita Mulherkar Dr. Sunil Nadkarni Owner Samarthkrupa Life Sciences	08/10/2021
5	Career Orientation on ‘ CV writing and use of professional platforms – LinkedIn’	Dr. Mahesh Shinde Head Professional Communication ept. KIT CoEK	14/11/2021
6	Technical lecture series on ‘Biosimilar Industry and how it works’ for B.Tech. Hon. Biosimilar Technology course	Dr. Sanjeev Gupta Vice President IPCA Labs Pvt. Ltd. Mumbai	6 sessions in Sept. Oct. 2021
7	Technical lecture series on ‘Bio-manufacturing Facility Design’ for B.Tech. Hon. Biosimilar Technology course	Mr. Daniel D’Mello Project and Technical Dev. Manager PlasmaGen Biosceinces Pvt. Ltd.	6 sessions in Oct. 2021
8	Technical lecture series on ‘Drug Discovery and Development Process’ for B.Tech. Hon. Biosimilar Technology course	Dr. Anirudha Sahasrabudhe Scientist Amgen USA	6 sessions in Nov. 2021
9	Alumni Talk on ‘Scope of Biopharma sector in USA’	Mr. Ranjit Patil Senior Director and Head of Innovation Management	18/11/2021

10	Career Orientation on ' Study Abroad'	Mrs. Pallavi Desai Center Head and Faculty Achievers Academy Kolhapur Ms. Shivani Khataokar Alumnus	05/03/2022
11	Career Orientation on 'How to become Employable – Process of recruitment'	Dr. Mahesh Shinde Head Professional Communication Dept. KIT CoEK	12/04/2022
12	Alumni feedback session on viva voce of students	Mr. Amol Pandharbale Research Sceintist Reliance Energy Ltd. Mumbai	05/06/2022
13	Alumni feedback session on viva voce of students	Ms. Bhagyashree Kajarekar Enzene Biosciences Pvt. Ltd. Pune	05/06/2022
14	Career Orientation on 'Study Abroad- Options and Scholarships'	Mr. Nilesh Desai Central Training Coordinator T&P Office	05/06/2022

B) Faculty Achievements:

Sr. No.	Name of Faculty	Achievements	Date
1	Dr. Medha Petkar	Ph.D Awarded	Jan 2022
2	Dr. Radhika Malkar	Elected as Associate Member of the "Indian Institute of Chemical Engineers" on 22nd October 2021.	22nd October 2021.
		Contributed as 'Resource Person' in AICTE Training And Learning (ATAL)	25/11/2021

C) Faculty Publications :

1. Bilwa Navare, Biological Approach to degrade Natural Starch using Amylase, International Journal of Creative Research Thoughts, Volume 9 Issue 8 Aug 2021ISSN-2320-2882.

D) Students Achievements:

Sr. No	Name of Student	Event/Competition (Details)	Organizer	Prize	Date
1	Ayushka Nashte	Pioneer-2022-Prakalp	KITCOEK	3 rd	24-4-2022
2	Zahin Pirzade	Pioneer-2022-Prakalp	KITCOEK	3 rd	24-4-2022
3	Om Wakde	Pioneer-2022- Shark Tank	KITCOEK	2 nd	25-4-2022
4	Esha Joshi	Pioneer-2022-Shark Tank	KITCOEK	2 nd	25-4-2022

DEPARTMENT OF CIVIL ENGINEERING

A) Programmes/activities Conducted :

Sr. No.	Name of Activity	Resource Persons	Date
1.	AICTE Training And Learning (ATAL) Academy, One Week Faculty Development Programme “Strategic Civil Infrastructure”	Mr. Devendra Mokal, Transportation Engineer (Executive Engineer cadre) Dr. Govardhan Bhatt, Assistant Professor, NIT Raipur Dr. Vikas Laxman Gingine Assistant Professor, KLS Gogte Belagavi Dr. Ayyanna Habal, Assistant Professor, PDTU Gandinagar, IIT, Bombay, Mumbai, INDIA Mr. Vikram Mohite BIM technologies Australia Dr. Vivek R Das, M. S. Rammaiah, Bangalore Mr. S. S. Varur, Assistant Professor, KITCoE, Kolhapur, Maharashtra, INDIA Dr. V. V. Karjinni, Director, KITCoE, Kolhapur, Maharashtra,INDIA	25/10/2021 to 29/10/2021

2.	Two Day Online National Webinar on “Recent Trends in Concrete”	Mr. Udaysingh Bisen (Regional Head, Technical Services, Ultra-Tech Cement Limited, Solapur) & Mr. Vishrantkumar Zambre (Officer, Building Products Division, Ultra-Tech Cement Limited, Pune)	20/08/2021 To 21/08/2021
3.	One day online webinar on “GIS for Interdisciplinary Studies”	Mr. Vinit Bitla, Presale Technical Consultant, Educational Vertical, Environmental Systems Research Institute (ESRI), India.	26/08/2021
4.	One day hands on workshop on “Low cost solutions for water supply systems”	Dr. Pradip Kalbar (Asst. Prof., Center of Urban Science & Engineering, IIT Bombay)	09/09/2021
5.	AICTE-ISTE Sponsored, One Week Online Refresher/ Induction Faculty Development Programme “Recent advances in Strategic Civil Infrastructure”	Dr. Gopal R Patil, Professor, IIT Bombay, Maharashtra, INDIA Dr. V. V. Karjinni, Executive Director, KIT's College of Engineering Kolhapur, Maharashtra, INDIA. Dr. Govardhan Bhat, Assistant Professor, National Institute of Technology Raipur, India. Dr. Vikas Gingine, Associate Professor KLS Gogte Institute of Technology, Belagavi, Karnataka. Mr. S.S. Varur, Assistant Professor, Department of Civil Engineering KITCOEK Kolhapur, Maharashtra, INDIA. Dr. Ayyanna Habal, Assistant Professor, (PDPU), Gandhinagar, Gujarat. Dr. Vivek R Das, Associate Professor, RIT, Bangalore. Mr. Vikram Mohite, Director, BIM Technologies, Australia. Mrs. Shalmali Ranmale, Psychologist, Manohitay Psychological Health Centre	07/02/2022 To 12/02/2022

B) Faculty Achievements:

Sr. No.	Name of Faculty	Achievements	Date
1.	Mr. S. G. Sawant	Young Researcher Award 2021	05/09/2021
2.	Mr. S. S. Varur	Certified Drone Pilot	10/10/2021
3.	Mr. S. M. Kolekar	Event Judge "Project Presentation", NAVAPRAVARTYA 2K22	28/05/2022

C) Faculty Publications :

1. Mr. Suraj V. Shah, Mr. Sheetal S. Varur, Dr. Vidula A. Swami "SVAGRIHA Rating and Design Tool for Green Buildings: Case Study for small standalone residential building" International Conference on Architectural Introspection of Sustainable Development Goals (ICAISDG), ISBN - 978-81-955336-1-9, PP 204-208, December 2021.
2. Mr. S. M. Kolekar, Mr. A. B. Sawant "Experimental Study on Structural Light Weight Concrete for Partial Replacement to Coarse Aggregate by Sintered Fly Ash Aggregate", IRE Journals, Volume 5, Issue 8, ISSN: 2456-8880, February 2022.
3. Mr. S. M. Kolekar, Mr. A. B. Sawant "Fluidity of Cement Pastes with Admixtures and Super Plasticizer" IJARSCT, ISSN (Online) 2581-9429 Volume 2, Issue 3, May 2022.
4. Mr. S. M. Kolekar, Mr. A. B. Sawant "Flexural Strengthening of Light Weight Reinforced Concrete Beams by Using Glass Fiber Reinforced Polymer" IJARSCT, ISSN (Online) 2581-9429 Volume 2, Issue 6, May 2022.

D) Students Achievements:

Events

Sr. No.	Name of student	Event/ Competition (Details)	Organizer	Prize	Date
1	Mr. Siddharth S. Patil	Prakalp- Project Presentation, PIONEER 2022	KITCOE, Kolhapur	Participation	25/04/2022
2	Mr. Pruthiviraj Patil	Abhiyakti- National Level Technical Paper Presentation, PIONEER 2022	KITCOE, Kolhapur	First	25/04/2022

Paper Publication

Name of Student	Title	Publisher	Date
Sujit R. Gadgil	DESIGN OF NO FINE CONCRETE USING POLYPROPYLENE FIBRE	Journal of Emerging Technologies and Innovative Research (ISSN : 2349-5162) UGC Approved (Journal No: 63975) & 7.95 Impact Factor Published in Volume 9 Issue 6, June-2022	June 2022
Digvijay D. Chougule			
Ranjit R. Shinde			
Vishwavijay T. Shendage			
Rohit B. Shirale			

DEPARTMENT OF CIVIL & ENVIRONMENTAL ENGINEERING

A) Programmes/activities Conducted :

Sr. No.	Details of Activity	Resource Person	Date
1	A Webinar on “Construction Contracts Management: Scope, Skills and Opportunities”	Mr. Mahesh Kadam, Institute of advanced Studies and Skill Development, Pune	19 th July, 2021
2	“Domain Specific Awareness Program on Technical Themes” Under ISTE Student Chapter and IEI Student Chapter (Online: Per Day Per Faculty Two Sessions)	Dr. Akshay R. Thorvat Mr. R. A. Nikam Dr. S. S. Shaha Mrs. P. S. Saler Mr. P. K. Jadhav Mr. A. A. Katkar Mr. B. C. Ingavale Mr. K. M. Kangle Mrs. M. N. Sarnobbat Mr. S. S. Joshi Mrs. S. S. Borchate Ms. P. S. Dhekane Mr. N. M. Soundattikar Dr. M. M. Yadav	3 rd to 18 th August, 2021

3.	An Online Guest Lecture on “Occupational Health and Industrial Hygiene”	Mr.AnandSukhadevGurav, Tata Power Company Ltd., Mumbai	9 th October, 2021
4.	An Online Alumni Talk on “Skill Sets Required in Career and Professional Life”	Mr.SujayHammannavar, Program Manager – ITC Well Being Out of Waste (WOW), ITC Ltd., Telangana	31 st October, 2021
5.	Site Visit to Solid Waste Dumpsite at KasabaBawada, Kolhapur	The Commissioner, Kolhapur Municipal Corporation, Kolhapur	18 th November, 2021
6.	AICTE Training and Learning (ATAL) Academy Sponsored One Week Online FDP on “Green Technology and Sustainability Engineering” (Rs. 93,000/- Fund Sanctioned)	Dr.RadhikaMalkar, KITCoE, Kolhapur Dr. Manoj Yadav, KITCoE, Kolhapur Mr. Mahesh Wagh, SUK, Kolhapur Dr. K. S. Gumaste, WCE, Sangli Mr. R. A. Nikam, KITCoE, Kolhapur Dr. S. T. Mali, PCCOE, Pune Dr. PratapRaval, COE, Pune Dr. G. R. Munavalli, WCE, Sangli Dr. M. M. Mujumdar, KITCoE, Kolhapur Dr. HarshadaSalvi, Anthem Biosciences, Bangalore Mr. Saurabh Kale, Saniverse Environmental Solutions, Pune Mr. DhawalPatil, Saniverse Environmental Solutions, Pune	25 th to 29 th November, 2021
7.	Site Visit to Datta Sahakari Sakhar Karkhana (Sugar Industry), Shirol	The Chief Engineer, Datta Sugar Industry, Shirol	4 th December, 2021
8.	Site Exposure Visit at Waste to Energy Plant at Kagal “To Identify Business/Entrepreneurial Opportunities in the Area of Solid Waste Management” under E-Cell KITCoEK and IIC KITCoEK	The Chief Officer, Kagal Nagar Parishad, Kagal	7 th December, 2021

9.	Expert Talk on “Start-Up and Business Development in Area of Solid Waste Management” under E-Cell KITCoEK and IIC KITCoEK (85 Students)	Dr.Bhagawan S. Patil, Founder and Director, Green Sustainability and Youth Knowledge Foundation, INDIA	8 th December, 2021
10.	Expert Talk on “Finance for Entrepreneurship Development” under E-Cell KITCoEK and IIC KITCoEK (85 Students)	Mr.VishwanathPawar, Sr. Field Officer, BharatiyaYuva Shakti Trust	8 th December, 2021
11.	Guest Lecture on “Skills required for Civil and Environmental Engineers: where You Can Start Your Career”	Mr.Karthikesh Swami, Asset Manager (QHSE) Water and Wastewater Management, Moalajah FZC, Dubai	9 th December, 2021
12.	Career Counseling Session on “100% Scholarship Based Education Program in Italy”	JuleetaChowdhari, Red Flower Consultancy Services	20 th February, 2022
13.	Guest lecture on “Interview Technique & Written, Spoken & Behavioral Etiquettes”	Ms.Shruti Kulkarni, Stantec, Pune.	6 th March 2022
14.	Alumni talk on “The right way to research, A mental floss”	Mr. Sameer Neve, Stevens Institute of Technology, US	27 th March 2022
15.	Guest lecture on “New career Trends & opportunities in Environmental Engineering: Strategy Building & Career Counseling”	Dr.PrassanaKarmarkar, Assistant Professor, Department of Technology, Kolhapur	1 st April 2022
16.	Site Visit to Water Treatment Plant at Puikhadi, Kolhapur.	Environmental Engineer, Kolhapur Municipal Corporation, Kolhapur	8 th April 2022
17.	Webinar on “Sanitation Science, Technology & Management”	Dr.Shrikant Mutnuri, BIT's Pilani, Goa	16 th May 2022
18.	Online webinar on “Career Opportunities in Construction, Real Estate, Infrastructure and Engineering Projects Management”	Dr. Vikrant Yadav, National Institute of construction Management & Research (NICMAR), Hyderabad	16 th May 2022
19.	Celebration of “World Environment Day & Shivswarajya Day”	-	5 th June 2022

B) Faculty Achievements:

Sr. No.	Name of Faculty	Achievements	Date
1	Dr. A. R. Thorvat	Organized ATAL Faculty Development Program on “ Green Technology & Sustainability Engineering” (Fund of 93000/-)	25 th to 29 th Nov 2021
2	Dr. A. R. Thorvat	Published Book chapter on “ Imperical Modeling in flood design Estimation in Flood Handbook: Analysis & Modeling, CRC Press, Taylor & Francis Publishers.	30 th March 2022
3.	Dr. A. R. Thorvat & Ms. V. V. Deshpande	Published Book chapter on “Multi soil layering system for the treatment of domestic wastewater in Emerging Trends in Environmental Biotechnology”,CRC Press, Taylor & Francis Publishers.	24th May 2022
4.	Dr. A. R. Thorvat	Successfully completed NPTEL Course on “Hydraulic Engineering”	Aug- Sept 2021
5.	Mrs. Manjusha N. Sarnobat	Completed online certification Course on “ Understanding Environmental Laws for Better Environmental Management”	17 th -28 th May 2022
6.	Mrs. Manjusha N. Sarnobat	Successfully completed research project under Research Initiation scheme entitled “Conversion of municipal Waste into Agricultural Product”	4 th June 2022
7.	Mr. Nikhilesh Soundattikar	Successfully completed NPTEL Course on “Sustainable Engineering concepts and life cycle Analysis”	June- Sept 2021
8.	Dr. M. M. Yadav	Delivered Expert lecture on “Waste minimization & chemical handling in Dairy Industry”, at Gokul Sah.Dudh Sangh, Kolhapur.	7 th March 2022
9.	Dr. M. M. Yadav	Published Book chapter on “Advanced soft computing techniques in modeling noise pollution health impacts”, Current Trends & Advances in Computer Aided Intelligent Environmental Data Engineering.	24 th March 2021

C) Faculty Publications :

1. Dr. Manoj M. Yadav, 'Work Efficiency prediction of persons working in Traffic Noise Environments using adaptive Neuro Fuzzy Inference System (ANFIS)', PAN Journals, Vol.46, No-4, pp. 677-683 (2021)

A) Students Achievements:

Sr. No.	Name of student	Event/Competition(Details)	Organizer	Prize	Date
1.	Prathmesh Khot	Scholarship for masters program for “ The Zachry Department of Civil & Environmental Engineering Excellence Fellowship”	Texas A & M University	\$22,000	31 ST March 2022
2.	Sanyogita Patil	Gallantry Awards Portal Quiz Competition	Ministry of defence, Government of India	3 rd rank	13 th August 2021
3.	Samruddha Powar & Satish Zende-Patil	Selected for admission in Taiwan University & received National Taiwan University Scholarship.	Taiwan University	Selection	26 th Jan 2022
4.	Abhishek Karmarkar	Ideathon 2.0 (2021-22) Organised by NETRARIT FOUNDATION (RIT-TBI)	Rajarambapu Institute of Technology.	Participation	27 th April 2022
5.	Neha Dhake	“Pioneer” A National Level Technical Event, Prakalp	KITs College of Engineering, Kolhapur	2 nd rank	24 th & 25 th April 2022
6.	Abhay Singh	“Pioneer” A National Level Technical Event, Envision (Paper Presentation Competition)	KITs College of Engineering, Kolhapur	2 nd rank	24 th & 25 th April 2022
7.	Abhay Singh	Poster Presentation Competition	IIT, Delhi	2 nd rank	21 st March 2022

DEPARTMENT OF COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING

A) Programmes/ activities Conducted :

Sr. No.	Details of Activity	Resource Person	Date
1	Webinar on “Robotic Process Automation (RPA)”	Mr. Sainath Hotkar, RPA Consultant	12 th & 13 th June 2021
2	Webinar on “Latest Trends in Data Science Industry Projects”	Mr. Alok Menthe, Data Scientist at Ericson	20 th June 2021
3	Webinar on “GIT- Devops Tools”	Mr. Suraj Sathe, AVP of Barclays Global Services	19 th June 2021
4	Webinar on “Blockchain Technology”	Mr. Rahul Sonkamble, Asst Prof., MIT ADT university	24 th June 2021
5	Webinar on “My journey to India captaincy and beyond”	Prof. Avani Sabade (First Indian Rugby Captain)	3 rd July 2021
6	Webinar on “Internet of things”	Mrs Uma Gurav, Prof. Dr. Abhijeet Patankar, DYP COE Akurdi, Pune	25 th July 2021
7	Webinar on “Career Opportunity in Automotive Domain”	Mr. Kedar Kapre, Senior Software Developer, Herman International	31 st July 2021
8	Cyber Security and Ethical Hacking (2 days Workshop by CSI Student Branch)	Ranjeeta Pandhare, Samadhan Palkar, Security team of students	14 th 16 th August 2021
9	ATAL FDP on iMERSIVE Virtual REALITY	Experts from Industry and Our Trustee Member Hon. Col.Pratapsinh Raorane	14 th Sept to 18 th Sept 2021

B) Faculty Achievements:

Sr. No.	Name of Faculty	Achievements	Date
1	Dr. Grantej V. Otari	Ph.D (CSE) Shivaji University, Kolhapur (University)	Dec, 2021
2	Dr. Uma. P. Gurav	Ph.D (CSE)VTU, Belgavi (University)	Oct-21
3	Dr. Grantej V. Otari	Certificate of reviewing Elsevier JournalOn Applied Soft computingElsevier Journal(International)	August, 2021
4	Mr. Ajit S. Patil	Certificate of reviewing Journal IEEE Journal(International)	2021
5	Mr. Ajay Kapse	Evaluator in the ASEAN-INIDA Hackathon 2021Ministry of Education Govt of India (International)	1 st to 3 rd Feb, 2021
6	Dr. Mrs. Mamata S. Kalas,	Attended International workshop and training on Unity 3D softwareTechnical University of Sofia, Bulgaria(International)	9 th to 18 th June 2022
7	Mr. Ajit S. Patil	Attended International workshop and training on Unity 3D softwareTechnical University of Sofia, Bulgaria(International)	9 th to 18 th June 2022
8	Mr. S. S. Rabade	Attended International workshop and training on Unity 3D softwareTechnical University of Sofia, Bulgaria(International)	9 th to 18 th June 2022

C) Faculty Publications :

- Impact of COVID 19 on Stock Market Performance using Efficient and Predictive LBL-LSTM based Mathematical Model, International Journal on Emerging Technologies 11(4): 2020, 108-115.

2. Sentiment Aware Stock Price Forecasting using the SA-RNN-LBL Learning Model, Engineering, Technology & Applied Science Research Vol. 10, No. 5, 2020, 6356-6161
3. Lbl - Lstm : Log Bilinear And Long Short Term Memory Based Efficient Stock Forecasting Model Considering External Fluctuating Factor International Journal of Engineering and Advanced Technology (IJEAT) ISSN: 2249 – 8958, Volume-9 Issue-4, April, 2020, 2057-2063.
4. RNNLBL : A Recurrent Neural Network and Log Bilinear based Efficient Stock Forecasting Model International Journal of Innovative Technology and Exploring Engineering (IJITEE) ISSN: 2278-3075, Volume-9 Issue-4, February, 2020 1676-1682.
5. Predict Stock Market's Fluctuating Behaviour : Role of Investor's Sentiments on Stock Market performance International Journal of Engineering Trends and Technology Volume 68 Issue 11, November, 2020-72-80

- **Prof. M. S. Salunkhe**

1. Isolate Frequent Behavior or Infrequent Behavior by Filtering out Infrequent Behavior from Process Event Logs AEGAEUM JOURNAL, Volume 8, Issue 11, 2020 93-98

- **Grantej Vinod Otari**

1. A trust management model based on NSGA-II in mobile grid system, International Journal of Knowledge-based and Intelligent Engineering Systems 24, 2020, 235-242

D) Students Achievements:

Sr. No	Name of Student	Name of event	Prize	Date
1	Aditya Kavale-T.Y.	Codility Silver Award for the The Great Code Off 2021 Challenge-Global	268th Rank	04-07-2021
2	Priyanka Talwar-T.Y.	Build a face recognition application using python-global	participation	4/25/2021
3	Shivba Pawar-Final Year B.Tech.	MIT-WPU fest (Basketball)-National	Runner's up	9/25/2019
		Pioneer 2020 Smart-O-thon-National	Winner	2/16/2020
		WEST Basketball Tournament (Walchand COE)-National	Winner	02-12-2019
		ADCET Basketball Tournament (Engineering)-National	Winner	10-01-2017
		LEADS Basketball Tournament-National	Winner	2017-02-06, 2018-02-12
		Shivaji University Basketball tournament-University	Runner's up	9/17/2017
4	Kaushik Walwadkar-SY	National Engineering Olympiad-National	20th rank	5/23/2021

5	Vinayak Prakash Mali S.Y.	FLYERS 2020 - Project Presentation Competition-National Pioneer 2021 - Abhivyakti [Paper Presentation]-National NAVAPRAVARTYA 2K21 - Project Competition [Cirucuit Group]-National	Runner-up 2nd Runner-up 3rd	9/19/2020 04-04-2021 5/25/2021
6	Rushikesh Ajay Sali S.Y.	Pioneer 2021 Texplore-National FLYERS 2020 - Mock Interview-National Aryabhatta National Maths Competition-National	Winner 2nd Runner-Up Round 1 Cleared	04-04-2021 9/19/2021 07-10-2020
7	Shreyas Pundlik Salunkhe-Final Year B.Tech	Pioneer 2021 - Prakalp [Project Competition]-National “Code Predators”- a three-track & three- Coding Competition-National	Winner Gold (70th rank)	04-04-2021 8th to 16th june,2020
8	Pratham Mohan Patil S.Y.	Mohandas Karamchand Gandhi Vicharmanch Kolhapur [Essay Competition]-State KMC Swachh Sarvekshan 2021 [Short Movie Competition]-Regional Vectors - Game of Codes-Regional	2nd Rank 2nd Rank Runner Up	1/30/2021 1/26/2021 4/20/2021
9	Nikhil Jugale-T.Y.	First price in code o Fiesta-National	first rank	02-01-2021
10	Nikhil jugale and team vrishali kadam , mitali chogule, ranjeet chavan-T.Y.	Runner up in project competition-National	runner up	02-01-2021

11	Swati Awate-T.Y.	Ignite Web Designing event by CSI-State	Runner Up	29-12-2020
13	Rucha Bakare-S.Y.	Google Cloud facilitator Programme-National	3 Milestones completed	06-10-2021
		Upskill Community Group discussion Competition-global	Winner	06-06-2021
		SHAPEAI Community-national	joining community	5/18/2021
14	Sadiya Kazi-T.Y.	Pioneer 2021 Texplore-National	2nd Rank	04-04-2021
		Ignite Web Designing event by CSI-Reginal	2nd Rank	29-12-2020
		Tech fest IIT Bombay Site developer Competition-National	Selected in top 45 team(60 % criteria passed)	17 -2 2021
15	Naina Sachdev-T.Y.	Ignite Web Designing event by CSI-Regional	2nd Rank	29-12-2020
		Tech fest IIT Bombay Site developer Competition-National	Selected in top 45 team(60 % criteria passed)	17 -2 2021
16	Yash Ghorpade-S.Y.	Google Hash Codes-Global	8460 th Rank	21-02-2021
		Vectors - Game of Codes-Regional Leval	Runner Up	20-04-2021
17	Vageshwar Ghanshyam Yadav-Final Year B. Tech	Deshpande Startup Virtual Hackathon-National	Best Problem Solver	26-09-2020, 27-09-2020
		Pioneer 2021 - Prakalp [Project Competition]-National	Second Runner Up	04-04-2021

18	Sanjana Ganesh Sawant-S.Y.	GoogleCloudReady Facilitator program-Global	Completed Ultimate Milestone	5/25/2021
		Pioneer 2021 - The Royal C -Coding Competition-National	Cleared round 1	04-04-2021
21	Vedika Hardikar-Final Year B.Tech	“Code Predators”- a three-track & three- Coding Competition-National	4th Rank	8th to 16th june,2020
24	Pranjali Prashant Suryavanshi-S.Y.	Google Cloud Ready Facilitator Program-Global	Completed first milestone	06-04-2021
25	Nupur Banakar-S.Y.	ARCANE: A Virtual Treasure Hunt-National	Winner	19th and 20th March 2021
26	Ram Sonawane-S.Y.	ARCANE: A Virtual Treasure Hunt-National	Winner	19th and 20th March 2021
		Pioneer 2021: TecQuiz-National	Winner	04-05-2021
		Abhimanyu 2021-Global	3rd Rank	1st to 5th June 2021
28	Bhagesh Rangole, Aditya Velhal-T.Y.	Virtual lab development-National	Developed	11/24/2020
29	Bhagesh Rangole, Aditya Velhal-T.Y.	e-Bootathon at BIET Jhansi-National	Winner	10-16 September 2020
30	Aditya Prabhavale -Final year B.Tech.	Virtual Hackathon Start up-National	Winner	9/27/2020

DEPARTMENT OF ELECTRICAL ENGINEERING

A) Programmes/activities Conducted :

Sr. No.	Details of Activity	Resource Person	Date
1.	One week SDP in collaboration with IETE, on “AutoCAD for Electrical Engineering”	Ms. Trupti Ratnaparkhi Trainer, Milestone Institute of Technology, Thane	4th August to 9th August 2021
2.	Expert Talk on ANALOG ELECTRONICS & POWER TRANSMISSION & DISTRIBUTION	Mr. Ashwath Hargapure, R & D (Electronics) FIE Pvt Ltd Dr. Anil Vaidya, Ret Prof WCE, Sangli	24th Aug 2021
3.	1 day Workshop on Innovative Methods for Quality Improvement of ISE	Dr. T S Desai, Associate Prof, KITCOEK	21st Aug 2021
4.	Inauguration of Department first Newsletter	Mrs. Sushmita A. Sarkar	21 st Sep 2021
5.	Orientation Webinar on “GRE, TOEFFEL, IELTS & Higher studies in Abroad”	Mrs. Pallavi Desai Achievers Academy Kolhapur	9th October 2021
6.	How to write Research/Review Paper	Dr. H T Jadhav, Professor, RIT Islampur	28th Nov 2021
7.	Wind Energy & MPPT	Dr. Rajin M Linus, Associate Prof. & Head Dept of EE, SGU, Atigre	1st Dec 2021
8.	ETAP Training for Faculty	Mr. Vasudevan Kunjithapatham, Trainer ETAP, Mumbai	15th & 16th Feb 2021
9.	Expert talk on PLC & SCADA	Er. Ritesh Sharma, CEO, SANDWELL Automation & Robotics	07th December 2021

10.	Expert talk on Electrical Safety	Er. Sahil H. Sutar, Assistant Electrical Inspector, Electrical Inspection Division, Pune	13th November 2021
11.	Hands on Workshop on Andriod based Automation	Mr. Chittranjan Mahajan, CEO Dolphin Lab, Pune	24th Feb 2022 to 26th Feb 2022
12	Industry Expectations from Electrical Engineering Graduates	Mr. Suhas Prabhakar Pakhare, HR John Deer, Pune	31st March 2022

Faculty Achievements:

Sr. No.	Name of Faculty	Achievements	Date
1.	Priyanka N. Mane	Best paper award for "Battery Charge Controller for islanded micro grid topology"	14-15 th Feb 2022

A) Faculty Publications :

- 1) Priyanka N. Mane, Dr. Vilas Bugade, Priyanka P. Kulkarni, "Battery charge controller for Micro grid Topology", International Conference on Innovations in Computer Science, Electronics & Electrical Engineering, February 2022.
- 2) Dr. Vilas Bugade, Priyanka N. Mane, " Power Quality of grid connected s-phase inverters for renewable energy sources, International conference on Engineering Technology, PICET-May 2022 .
- 3) Amit D.Nikam, Priyanka N. Mane, "Smart Blind Stick", National Conference on Emerging Trends in Electric Mobility & Sustainable Development Opportunities & Strategies, May 2022.
- 4) Nileshkumar J. Kumbhar, "Review Paper on closed loop control of BLDC Motor By Using IOT" IJSRED, Volume 4 Issue3 -2021
- 5) Nileshkumar J. Kumbhar, "Technique for Electric Vehicles",IJARIIE ,Volume 7 Issue3 - 2021
- 6) Nileshkumar J. Kumbhar "Monitoring of Induction Motor Based On IOT for Industries, EV", IJARIIE, Volume 7 Issue3 -2021.
- 7) Sushmita Sharma,"Review on Energy Harvesting with Photo Voltaic Cell over Green IOT", National Conference on Energy & Mobility, December-2021.

B) Students Achievements:

Sr. No.	Name of student	Event/Competition(Details)	Organizer	Prize	Date
1	Rajnadinipatil	All India university kayaking competition	Chandigarh university	3 rd	18 march

DEPARTMENT OF E & TC ENGINEERING

A) Programs/ activities conducted :

Sr.No.	Details of Activity	Resource Person	Date
1.	Workshop on PCB-Design	Mr. Aniket Khandekar	13 th March 2022 27 th March 2022
2.	Guest lecture on “Industry 4.0 and Smart Manufacturing”	Prof. Mihir Kulkarni	7 th October 2021
3.	Alumni Interaction (Subject: Prepare for Job Market)	Mr. Milind Salunkhe, (Principle Consultant, Data Center Services, Lenovo ,Singapore)	21 st January 2022
4.	Guest lecture on “Startups in Electronics Engineering”	Dr. Prasanna Sharad Karmarkar	5 th April 2022
5.	Seminar on “Opportunities in Abroad ”	Mrs. Pallavi Desai	11 th March 2022
6.	Teacher-Parent Meet	All parents from SY,TY and Final year B Tech	17 th April 2022
7.	Industrial Visits SY B.Tech Final Year Electronics Engg.	Tomato FM Station, Kolhapur Wipro PARI, Pune	8 th May 2022 14 th May 2022
8.	Innovation Club ETC Department	Ms. Aishwarya Patil Mr.Sridhar Katwe	7 th March 2022 14 th March 2022
9.	Alumni Interaction	Ms. Sheetal Sutar (RTL Design Engineer at Intel Corporation)	30 th January 2022

- Department of E & TC has started Ph.D research Center in Academic Year 2021-22.

Faculty Achievements:

Sr. No.	Name of Faculty	Achievements	Date
1	Prof. Renke A. L.	Completed PhD in "Investigation on RF field exposure near cellular base stations and its adverse biological health effects on creatures" under the Guidance of Prof. Chavan M. S.	30 th March 2022
2	Prof. Nagtilak S. S.	Completed PhD in "Electronics and Communication" under the guidance of Prof. Chougule S. R.	April 2022
3	Dr. S. R. Chougule	4 students awarded Ph. D	Jan 2022 to April 2022
4	Dr. M. S. Chavan	1 student awarded Ph. D.	Feb 2022
5	Ms. K. V. Jadhav	Taken Admission for Ph. D. in Shivaji University	2021-22
6	Mr. E. C. Patil	Taken Admission for Ph. D. in Pune University	2021-22

B) Faculty Publications :

• Dr. Mrs. S.R. Chougule

1. "A robust passive blind copy-move image forgery detection" International Journal on Information and Computer Security Inderscience Publication Scopus Indexed ISSN: 1744-1765 Online ISSN: 1744-1773 on 21 April 2021.
2. "Analysis of Reduction in Mutual Coupling of 4 Port Microstrip Array Using Innovative Resonating Structures." International Journal of Advanced Science and Technology IJAST Vol. 29, No. 8, (2020), pp. 5389 – 5402 ISSN: 2005-4238.
3. "Implementing Modbus along on PIC32MX795F512H for Data monitoring and control of sensor nodes using RS 485." GIS SCIENCE JOURNAL VOLUME 8, ISSUE 2, 2021, PAGE NO: 1740-1742 ISSN NO : 1869-9391.
4. "Study on Speech Quality Improvement of Processed Signal in Reconfigurable Digital Filter used in Digital Hearing Aid Device." Advances in Computational Sciences and Technology © Research India Publications Volume 13, Number 1 (2020) pp. 17-31

5. "Predication and Analysis of Epileptic Seizure Neurological Disorder using Intracranial Electroencephalography (IEEG)" WSEAS TRANSACTIONS on SIGNAL PROCESSING DOI: 10.37394/232014.2020.16.22 Volume 16, 2020 E-ISSN: 2224-3488

- **Ms. K.V. Jadhav**

"A Passive Blind Forgery Detection Technique to Identify Frame Duplication Attack " Springer Publication, SCI-E and SCOPUS Indexed 2020. ISSN: 1573-77211380-7501.

- **Dr. M R Dixit**

1. "Person Identification in Group Photographs with Artificial Intelligence: Survey" International Research Journal of Engineering and Technology (IRJET),e-ISSN: 2395-0056
2. "A Review on Real Time Application of Face Recognition System International Journal of Creative Research Thoughts (IJCRT),ISSN2320-2882
3. "Blood Cells Counting using Image Processing" International Journal for Research in Engineering Science and Technology (IJRASET),ISSN2321-9653
4. "Analysis of Area of a Lake using Image Processing" International Journal for Research in Engineering Science and Technology (IJRASET),ISSN2321-9653

- **Dr. M.S. Chavan**

1. "Recent trends in ICT enabled renewable energy systems" Information and /communication Technology for sustainable development.
2. "A Novel Fault Tolerant Full Bridge DC/DC Converter for Photovoltaic application" ADBU Journal of Engineering Technology.
3. "Power Switch Fault Signatures in a Full Bridge DC/DC Converter of PV System." Psychology and Education Journal.
4. "Simulation paradigm to study circuit performance in presence of component level fault" Indian Journal of Science and Technology, 2020.

- **Dr. S. S. Nagtilak**

1. "Implementing Modbus along on PIC32MX795F512H for Data monitoring and control of sensor nodes using RS 485" GIS SCIENCE JOURNAL.
2. "Review of MODBUS and Various Components with Its Application along with Security Study Against Attacks" International Journal of Engineering Research in Electronics and Communication Engineering (IJERECE).

C) Students Achievements:

Sr. No.	Name of Student	Event/Competition (Details)	Organizer	Prize	Date
1	Mr. Akash Ambekar	Mixed Signal Design marathon	FOSSEE, IIT Bombay, Redwood EDA, VLSI System Design Pvt. Ltd.	Winner under Excellent category Rs.5000/-	28 th March 2022
2	Miss. Aishwarya Patil	Mixed Signal Design marathon	FOSSEE, IIT Bombay, Redwood EDA, VLSI System Design Pvt. Ltd.	Winner under Excellent category Rs.5000/-	28 th March 2022
3	Miss Samrudhi Joshi	National level Project Competition	IIT Delhi AIA Foundation for Smart Manufacturing	Best Project Award under "FSM Summer Internship-2021"	28 th October 2021
4	Miss Sayali Topkar	State Level Karate Championship		1 st prize	4 th April 2021
		ICE STOCK Sports Association	National level Sports Jammu & Kashmir	2 nd Rank	9 th to 12 th September 2021
		National Level Sport award with VIP pass	Delhi Sports Council	Special Recognition	29 th August
		ICE STOCK Sports Association	National level Sports Jammu & Kashmir	3 rd Rank	15 th January to 17 th January 2022
5	Miss Madhura Walavekar	Inter-college state Table tennis championship	Inter-college Sports Chandrapur	Won Bonze medal	January 2022
6.	ETC Football Team	College Level Sports	KITCOE, Kolhapur	Won 1 st Prize	May 2022
7.	ETC Cricket Team	College Level Sports	KITCOE, Kolhapur	Won 1 st Prize	May 2022

DEPARTMENT OF MECHANICAL ENGINEERING

A) Programmes/activities Conducted :

Sr. No.	Details of Activity	Resource Person	Date
1	Opportunities for Mechanical Engineers in Piping Engineering and Technology	Mrs.Pooja Jagdish Khale S3D Administrator ImageGrafix Engineering Services Pvt.Ltd.	10th October 2021
2	Motivational Speech on Occasion of MESA Inauguration Program 2021	Mr.OmkarTopkar Lead Engineer GE Aviation Bangalore	24th October 2021
3	Opportunities in Armed forces	Mr.Sumeet Joshi Defence Services	31st October 2021
4	“Global opportunities for Mechanical Engineers”	Mr. Monish Jirge	31st October 2021
5	AICTE Training And Learning (ATAL) Academy Online Elementary FDP on “Robotics and Artificial Intelligence”	NA	08th Nov21 to 12 th Nov 21
6	“Canadian educational opportunities, job market, life style and immigration process”	Mr. Gaurav Mudekar	28th November 2021
7	Design Thinking Workshop	Mr. Ismail Akbani	21st - 22nd April 22
8	Prakalp - A National level Project Competition activity for Projects in Mechanical Stream under Pioneer-2022	NA	25th April, 2022
9	CADVENGERS (Engineering Drawing Knowledge and Skill based Competition) “A National Level Technical Event”	NA	25th April 2022
10	Hemoglobin checkup camp for girls and ladies faculties	NA	11 th May 2022
11	Group Discussion activity for general health awareness “SarvankashSwasthya” along with guidance of Expert Doctors	Dr. Prerana Patil Dr. Bhakti Jadhav Dr. AnujaKhanolkar	12th May, 2022

(Any 4 photographs of the activities)

B) Faculty Achievements:

Sr. No.	Name of Faculty	Achievements	Date
1	Dr. S.M. Pise	Approval of Grant of 500 Lakh Under NIDHI iTBIto Set Incubation centre.	11th May 2022
2	Dr. S.M. Pise	A best innovative research work awards 2020for the research work implemented at GOKUL DAIRY for energy saving and other notable contribution in Research and Development vertical	05 th October 2021
3	Dr. Pravin R. Kubade	Completed PDF in Mechanical Engg. from University of Malaysia	14 April 2022
4	Dr. Pravin R. Kubade	Received PhD Recognition from SUK & VTU	20 Feb. 2021
5	Dr. Pravin R. Kubade	Completed RIS-SUK funded project entitled, “Structure Properties Relationship Studies of Vinyl Ester Hybrid Syntactic Foam”	25 April 2022
6	Dr. Jitendra S.Bhat	Awarded by Ph.D from College of Engineering Pune under SPPU	13 Jan 2022
7	JahidaN.Khan	RIS-SUK funded project entitled”Design and Development of Smart solar powered street sweeping machine”	25 April 2022

D) Faculty Publications :

- **Dr. Sachin S. Shinde**

“Redesign of Intake Valve Mechanism of IC Engine to Improve Efficiency”, International Journal of Engineering Research & Technology (IJERT), ISSN: 2278-0181

- **Dr. Pravin R. Kubade,**

1. “Structure Properties Relationship Studies of Vinyl Ester Hybrid Syntactic Foam”, Handbook of Research on Advancements in Manufacturing, Materials, and Mechanical Engineering IGI Global, Aug. 2021, pp. 368-394
2. “Studies on Performance of Diesel-Engine Utilizing Soybean-Oil base Bio-Diesel Incorporated with Multi-Walled Carbon NanotubePravs” IEEE, Sept. 2021, pp. 1-4.
3. “Studies on mechanical and thermal performance of carbon nanotubes/polypropylene nanocomposites” Materials Today, Dec. 2021, pp. 7182-7186.
4. “Studies on Thermo-Mechanical Properties of HNTs Filled ABS/PVC Composites” Materials Today, Jan. 2022, pp. 248-252.

5. "Acid treated halloysite nanotubes reinforced PP/ABS blends and its composites: Influence on mechanical and thermal properties, Materials Today, Jan. 2022, pp. 1376-1382.
6. "Thermo-mechanical properties of polyethyleneimine (PEI) modified HNTs filled ABS/PVC composites, Materials Today, Feb. 2022, pp. 852-857.

- **Mr. Asif Qureshi**

Ergonomic Assessment of Postural Loads in Small-and Medium-Scale Foundry Units, Journal of The Institution of Engineers (India): Series C, April 2021, ISSN:2250-0545,323-335

- **Dr. J.S. Bhat**

1. Optimization of process parameters by hybrid Taguchi grey relational analysis for thermal behavior of lubricating oil, Materials Today Proceedings, April 2021, 2214-7853, In Press,
 2. **Jitendra Bhat, Udaysinh Bhapkar**, Milind Desai, Condition based predictive maintenance of worm gearbox using DR ferrography, Materials Today: Proceedings, Volume 52, Part 4, 2022, Pages 2210-2212, ISSN 2214-7853
 3. **Jitendra Bhat**, Bhagwan Sonawane, Milind Desai, **Udaysinh Bhapkar**, The compound Taguchi and grey relational analysis used to optimize the tribological parameters of worm gear under wet condition, Materials Today: Proceedings, Volume 47, Part 17, 2021, Pages 6281-6284, ISSN 2214-7853
- Akshay Chougale, **Jitendra Bhat**, Milind Desai, **Udaysinh Bhapkar**, Effect of operating parameters of worm gearbox on lubricant oil temperature, Materials Today: Proceedings, Volume 52, Part 4, 2022, Pages 2201-2204, ISSN 2214-7853

- **Bhushan S. Kamble**

Autonomous Optimization Method Design of Casting and its Experimental Validation: A Case Study. Trends in Machine Design. June 2021 Volume 8, Issue 1, 1–10p

E) Students Achievements:

Sr. No	Name of student	Event/ Competition (Details)	Organizer	Prize	Date
1	Farhan Ahmed Bagban	Anveshana Project Competition	Agastya Foundation	First Prize	15th March 2022
2	Shubham Suresh Londhe	Anveshana Project Competition	Agastya Foundation	Consolation Prize	15th March 2022

3	Manasi Santosh Alwekar	1) Anveshana Project Competition 2) Abhivyakti paper presentation Competition	1) Agastya Foundation KIT College Kolhapur (ISTE student Chapter)	First Prize Third Prize	15th March 2022. 24-25th April 2022
6	Shweta Pradeep Magdum	Anveshana Project Competition	Agastya Foundation	Consolation Prize	15th March 2022
7	Sakshi Milind Pandit	Anveshana Project Competition	Agastya Foundation	Consolation Prize	15th March 2022
9	Abhishek Kiran Vanagutte	Tata Ready Engineer Program	Tata Technologies	Fourth Rank	30th April 2022
13	Harshwardhan Dilip Mane	Tata Ready Engineer Program	Tata Technologies	Sixth Rank	30th April 2022
14	Shivraj Prakash Patil	Tata Ready Engineer Program	Tata Technologies	Second rank	30th April 2022
15	PreetamVidyadhar Patil	Tata Ready Engineer Program	Tata Technologies	Eighth Rank	30th April 2023
16	Yash Vishwas Patil	Tata Ready Engineer Program	Tata Technologies	Third Rank	30th April 2022
17	Sakshi Milind Pandit	Space Studies Program	International Space University	scholarship of 8500 Euro	5th May 2022
18	Rahul Rangrao Patil	Tata Ready Engineer Program	Tata Technologies	First Rank	30th April 2022
19	Neha Rupendra Koli	Anveshana Project Competition	Agastya Anveshana	Third prize	15th March 2022
20	Faisal Salim Shaikh	TATA Ready Engineer Program	TATA Technologies	Fifth Rank	30th April 2022
21	Ankita Subhash Patil	Quiz competition on International Women's Day	Women development and gender equality cell,Internal complains committee,Ignited minds movements of KIT	Golden certificate with First Rank	23th April 2021
22	Mohsin Mubarak Mullani	Paper published in STM journal on Design and analysis of automobile hood	STM Journal under journal of production and research management	Publication	31th may 2021

DEPARTMENT OF CENTRAL LIBRARY

“A Library is the delivery room for the birth of ideas, a place where history comes to life” - Norman Cousins

With the notion aptly mentioned in the above quote, the Central Library serves as the intellectual hub for the institute and tries to fulfil the aspirations of its stakeholders. Vision of the Central Library is as follows:

Central Library is dedicated to serve as an intellectual and vibrant hub of the Kolhapur Institute of Technology by fully integrating its services with state-of-the-art technologies, and thereby ensuring seamless access to its print as well as online collections by blending its creative internal network of human and material resources.

The Library is housed in an aesthetic building which by itself impresses its stakeholders with intelligent ambience endowed with scholarly values. A rich collection of reference books, text books, periodicals and add-on materials ushers an everlasting impact on the reader community and helps them in shaping their academic careers. The library is also equipped with e-resources consisting of Knowledge hub, J-GATE Social & Mgt. Science and NPTEL. A wise and timely investment of more than Rs. 3 crores on the books and periodicals by the visionary management and administrators makes the stakeholders proud and motivates them to be part of this affluent knowledge heritage.

The library practices open access policy for the benefit of its stakeholders. Other noteworthy features are: fully equipped digital library, internet with wi-fi access, reprographic services with print, copy, scan facilities, topper incentive scheme and book bank facility to SC/ST as well as students from open category. Institutional membership with Developing Library Network (DELNET), National Digital Library of India (NDLI) and Shivaji University Library is also an additional facility of the library.

Library orientation is an annual feature for first year and direct second year students to get them acquainted with the facilities. In the orientation program library gives information as regards to the effective use of Web OPAC based on the search criteria such as author, title, department on web. Complete automation of circulation is yet another success story which couldn't have been in place without the dedicated, sincere and hard working library staff. Library also offers CAS (Current Awareness Service) and SDI (Selective Dissemination of Information) to the users. Thus the library takes pride in serving the stakeholders with a learned, well qualified and supportive staff.

LIBRARY ACTIVITIES

Sr. No.	Activity
1	Orientation Programmes for 1 st year and Direct Second year students
2	Book Exhibition by renowned publishers during 16 October 2021
3	Book Exhibition of Handbook, Manuals and Reference Materials on 21 st -23 rd January 2022
4	Interactive Session with Dr. Swapna Lande, a well known writer and Social worker on Vachan Sanskruti on 16th October 2021
5	Marathi Elocution Competition on 25th February 2022

PLACEMENT CELL REPORT 2021-22 FINAL

Kolhapur Institute of Technology, (Autonomous), Kolhapur has always been a step ahead when it comes to placements. Our students are prepared for the opportunities that await them in the professional arena. The Placement Cell operates round the year to facilitate contacts between companies and graduates. The Placement details of our students are an indicative factor that the college is having very fruitful and meaningful relations with the industries. We have been successful in maintaining our high placement statistics over the years and the fact that our students have achieved record breaking placements itself is a testimony to our quality.

This year our students have received a visit for placement from various reputed companies. Nearly 62 companies have visited our college in academic year 2021-22. 88 % of the total students admitted to college have received a pre-placement offer. Companies have also provided internships to students, few such companies are Adobe, Adani, Bentley Systems, Persistent, John Deere, Serum Institute, Wipro PARI, Bank of Newyork, Capgemini, Black & Veatch, Tata Power, GE Aviation, Wipro, TCS etc.

Our student Amruta Karande has received a package of 41 LPA at Adobe this year. 87 students have been placed in TCS, 130 in Wipro, 96 students in Capgemini, 49 students in Infosys, 38 students in Persistent, 13 students in Adani, 22 students in Netcracker, 08 students in Tata Power, 21 students in Hexaware. Adani Group has given 13 placement opportunities to our engineers from Computer Science and Engineering, Mechanical Engineering and Environment Engineering department. 41% of students has received a package of over 6 LPA. This year the average package for all students is nearly 5.10 LPA. Placement process is still in progress.

There is a great deal of enthusiasm among final year students when the placement season starts off. Students come forward with their queries regarding companies, placement procedures and the Placement Cell members readily help them. Placement cell makes sure to reach out every single student regarding available opportunities via our social media groups as well as regular emails are sent for important updates as well.

Aptitude testing has become an inherent part of all recruitment processes and hence aptitude skills are imperative for the career and so are soft skills. Soft skills are different from other skills in terms of it being the only set of skills which can never truly be crammed into anybody. No one can teach you how to behave, but a basic knowledge of social etiquette and professional protocol can go a long way in the corporate world. We have made it mandatory for our students to undergo training for aptitude and soft skills. By bringing in the expertise of teachers from Apt Tech training institute we are trying to improve the aptitude skills of our graduates and polish their soft skills.

Nothing beats the feeling of leaving your campus with one or more offer letter(s) in hand and we at placement cell make sure each of our student gets to experience that happiness.

ENTREPRENEUR DEVELOPMENT CELL

Entrepreneur Development Cell Events 2021-2022

Sr no	category	Event	Student Benefitted	Conducted Date
1	Webinar	“Online Orientation on Institution Innovations Start-Up Policy” by 6 faculty of our college for the students of KITCoEK.	52	25th Sep. 2021
2	Webinar	“Impact Lecture Series - Session 1” 1st lecture was on “Start-Up Ignition Program” by Mr. Rajesh Gade	40	2nd Oct. 2021
3	Webinar	“Impact Lecture Series - 2nd lecture was on “Innovative Incubation Creativity and Entrepreneurship” by Prof. (Dr.) A. M. Gurav for the students of KITCoEK.	27	2nd Oct. 2021
4	Quiz	“Quiz on Startup, Innovation & Entrepreneurship” on the occasion of “Dr. A.P.J. Abdul Kalam’s Birth Anniversary” for the students of all colleges.	120	15th Oct. 2021
5	Event	“Pitching Event” by Dr.SachinShinde and other faculty for the students participating in ideathon competition.		24th Oct. 2021
6	Webinar	“Impact Lectures Series: Session 2” 3rd lecture was on “Opportunities in MSME Sector” by Mr. Amarnath Kulkarni	23	25th Oct. 2021
7	Webinar	“Impact Lectures Series: Session 2” 4th lecture was on “Finance for Entrepreneurship Development” by Mr. VishwanathPawar for the students of KITCoEK.	22	25th Oct. 2021

8	Workshop	“Tune TECH. Up” one day practical workshop was arranged by Mechanical dept. in association with E-Cell KITCoEK and IIC KITCoEK	40	31st Oct 2021
9	Webinar	Online Session on “National Education Day” by M.S.Deshmukh for the students of KITCoEK	36	11th Nov. 2021
10	Field Visit	“Exposure and Field Visit” was organized by Department of Mechanical Engineering in association with E-Cell KITCoEK and IIC KITCOEK for the students of KITCoEK	Visit1 - 25 Visit2- 40	19th Nov. 2021
11	Event	Debate competition “War of Words” was organized by Department of Biotechnology Engineering in association with E-Cell KITCoEK and IIC KITCOEK for the students of KITCoEK.	38	28th Nov 2021
12	Field Visit	Exposure Visit “To identify Business/Entrepreneurial opportunities in the area of SHWM was organized by Department of Civil and Environmental Engineering in association with E-Cell KITCoEK and IIC KITCOEK for the students of Civil and Environmental dept. of KITCoEK.	58	7th Dec 2021
13	Seminar	“Expert Talk On Enterpreneurship and Startup in area of SWM “ by DrBagwan S Patil was organized by Department of Civil and Environmental Engineering in association with E-Cell KITCoEK and IIC KITCOEK for the students of Civil and Environmental dept. of KITCoEK.	85	8th Dec 2021
14	Group Discussion	Group Discussion was organized by E-Cell KITCoEK in association with IIC KITCoEK on the occasion of the National Start-Up Day for the students of KITCoEK and other colleges.	11	16th Jan 2022
15	Webinar	Webinar was organized by dept of Electrical Engineering in association with E-Cell KITCoEK and IIC KITCoEK on “Intellectual Property Rights and Patent Filling Prodedure “for all the students of Electrical Departmental students	85	03th Feb 2022

16	Webinar	Webinar was organized by E-Cell KITCoEK in association with IIC-KITCoEK on “ Entrepreneurship and Innovation as a Career Opportunity “ for F.Y students of KITCoEK	131	4th Feb 2022
17	Webinar	E-Cell KITCoEK& IIC KITCoEK in association with EDC, Dr. D.Y. Patil Institute of Technology, Pimpri, Pune had organized Mentor-Mentee Scheme webinar on the topic ‘Process of Innovation & Technology Readiness Level (TRL) & Commercialization of lab technologies & Tech transfer’.	284	12 Feb 2022
18	Seminar	Seminar was organized by E-Cell KITCoEK and IIC-KITCoEK in association with MSME- Development Institute and Hi-Tech Engineering Cluster on “ Entrepreneurship Awareness Program “	234	16 Feb 2022
19	Webinar	Webinar was organized by E-Cell KITCoEK and IIC-KITCoEK in association with Skill Valley on Entrepreneurship Skill , Attitude and Behaviour Development.	127	21 Feb 2022
20	Workshop	Three Day’s Hands on Workshop for Android Based Automation.”	48	23FEB TO 25 FEB
21	Celebration	On occasion of National Science Day organised Poster Presentation on Sustainable Goals	11	28 Feb2022
22	Quiz	On occasion of National Start Up Day quiz was conducted on Intergrated approach in science and technology for a sustainable future	101	28 Feb2022
23	HACKATHON	E-Cell in association with Computer Science Society of India had organised a Smart India Hackathon	56	15 March 2022
24	Webinar	webinar was conducted by Department of Biotechnology in association with E-Cell KITCoEK on “Digital Marketing for Business Development “ by MrTusharSapkal	96	11 April 2022

25	Seminar	Expert Lecture on “Career Opportunities in Road Infrastructure” by Mr. Neelmani Kattadare, Senior General Manager, Safeway Concessions, Mumbai for Student of Civil Department		16 April 2022
26	E-Summit	UNICUS-2022 Battle of Brand Debate Competition	25	20th April-22
27	E-Summit	UNICUS-2022 Binders Gambit		21st April-22
28	Seminar	Lecture Series on “Innovation, Start up and Entrepreneurship Development” by Ismail Akbani , Jointly organised AlongwithShivaji University . for students of KIT College	57	21st April-22
29	Workshop	Workshop on “Design Thinking” by Resource Mr. Ismail Akbani SCEI for students of KIT	60	22nd & 23rd April 2022
30	Competition	“Prakalp “Project Competition in KIT college of Engineering	110	24th April 2022
31	Seminar	a Speaker Session on “Be your own boss starting with zero money” by Mr. Avelo Roy (MD, Kolkata Ventures (Kolkata) Director, ECC Engineering Pvt. Ltd (Kolkata) Startup Advisor, Prime Minister of Nepal) for KIT College of Engineering.	65	5th May 22
32	Online- Webinar	Webinar on “IPR awareness/training program under the special mission called “National Intellectual Property Awareness Mission (NIPAM)” by The Ministry of Education’s Innovation Cell (MIC), AICTE, DPIIT, Indian Patent Office (IPO), Delhi for students of KIT	30	29th April 22
33	Field Visit	Visit to RIT Netra Incubation Center	10	18th May

NCC REPORT

The NCC is one of the leading youth organizations in our country, contributed in spreading national harmony and reliability amongst youth. Its role in building up the values of good personality, discipline, hard work and in moulding cadets into energetic and responsible civilians of the country has been well identified. The NCC in India was formed with the National Cadet Corps Act of 1948. A committee headed by Pandit H.N. Kunzru recommended a cadet organization to be established in schools and colleges at a national level. The National Cadet Corps Act was accepted by the Governor General and on 15th July, 1948 the National Cadet Corps came into existence. The origin of NCC can be traced back to the 'University Corps', which was created under the Indian Defence Act 1917, with the objective to make up the shortage of the Army. The NCC aims at developing character, comradeship, discipline, secular outlook, the spirit of adventure and ideals of selfless service amongst young citizens. It lives by the motto 'Unity and Discipline'.

The NCC, started in 1948, with 20000 cadets, today is the largest uniformed youth organisation in the world with more than 14.5 lakh cadets. With Headquarters (HQs) at New Delhi, NCC- a tri Service organisation, today has 17 State Directorates, 98 Group HQs and 825 NCC Units from Army, Air Force and Naval Wings. Students from Schools and Colleges, join NCC on volunteer basis as junior cadets for two years and as senior cadets for three years. At the culmination of institutional and camp training, successful junior cadets are awarded 'A' certificate and senior cadets are awarded 'B' / 'C' certificate.

NCC has a dual funding pattern where both the Central Government as well as State Governments / UTAs provide budgetary support to meet the expenditure on NCC activities. Overall 70% of the expenditure is borne by Central Government and State Government bears remaining 30%. Although this pattern varies from directorate to directorate and aspects to aspects. In order to meet increased demand of NCC from large number of educational institutions, 'Out of Turn' allotment of NCC under Fully Self Financing Scheme (FSFS) has been introduced both for SD/SW and JD/JW cadets. A total of 02 Lakh Cadet Vacancies have been allotted under this scheme to Schools/ Colleges who are desirous to open NCC and ready to bear all the expenditure on their own. FSFS for SD/SW was launched on 13 Dec 2019 by Ministry of Defence dated 13 Dec 2019 wherein additional One lakh SD/SW cadets were sanctioned over and above the authorized cadet strength. The scheme commenced in Training Year 2020-21 as a pilot project and to be reviewed in 2022-23. Similarly, additional one lakh JD/JW cadets have been sanctioned by MoD dated 03 May 2021 under FSFS Scheme and will be implemented in the Training Year 2021-22.

Various activities are conducted in NCC from unit level to National level. NCC KITCoEK has always followed the right path of it since its starting year i.e. AY 2020-21. 1 Maharashtra Artillery Battery's unit was allotted to the KIT. Various activities were conducted in training year 2020-21 and are continued in 2021-22. Prominent International and National days are celebrated by NCC by keeping the theme of the day in mind. Social awareness is spread by the cadets regarding the same. It helps individual and society to grow in a positive way. Blood donation camp, Rankala Cleanliness drive, Panchganga ghat cleanliness drive on the occasion of World Ocean Day are some of the recent activities conducted by NCC KITCoEK. KIT as a college has always been into a supportive role when it comes to the NCC. Let it be financial support or encouraging the cadets at various levels. In coming months, NCC KITCoEK has planned to celebrate Quit India Day, International Youth Day, World Rivers Day, World Tourism Day with great enthusiasm. Several national days will be also celebrated by cadets during the course of time to spread awareness in the society. Till the date, performance graph of NCC KITCoEK is exponential in nature and it will continue to grow so.

NSS REPORT

Sr. No	Date	Time	Name of Event	Guest /Speaker	Objective	Participation	Venue
1	15-30 April 2021	Full Day	Trushna – Trupt	NSS Volunteers	To provide drinking water facility to birds in the summer season through creative way	59	At their native place
2	28-30 April 2021	9am-9 pm	'My Contribution'	NSS Volunteers	To help common man to registered their name in the Cowin portal for vaccination	93	30 places in Maharashtra
3	23 June 2021	7 pm	Youthful & Thoughtful Interaction	Ms.Jui Jamsandekar	To know the work initiated by NGO Nirman in the young generation.	114	Online Cisco Webex
4	5 July 2021	5 pm	Social Media Act & we	Adv.Aashish Sonavane	To create awareness among students about carefully use of Social Media and legal aspect of social media act.	125	Online Cisco Webex
5	15 th July 2021	9 am-4 pm	Blood Donation Program	KIT NSS & KIT NCC unit in association with Lokmat	To contribute practically at individual level	36	KIT COEK
6	24 Sept. 2021	7 pm	NSS Foundation Day	Dr.Vinayak Diwan	To educate students about water conservation.	84	Online Cisco Webex
7	29 Oct.2021	10-3 pm	Vaccination Camp	Dr. Nalavade (Taluka Medical Officer)	To create awareness about Covid vaccination among society and college students.	180	KIT Central Library

8	4 Dec.2021	10-3 pm	Voter Registration	NSS Volunteers	To create awareness and provide facility to college students for voter registration.	158	FE CAED Lab
9	17 Jan.22	6.30-9 am	National Youth Week Bicycle Safari	NSS Volunteers	To spread awareness on fitness and various physical activities that promote fitness through focused campaigns.	40	Katyayani.
10	6-12 March 22	7 Days	NSS Residential Camp	Dr.A.M.Gurav Krushnrao Mali Mr.Sujit Bhosale Dr.Prerana Patil Dr.AadityaPishte	To understand the rural life and also give experience about hard physical works done daily by farmers and every persons in the village.	50	Kale-Sawarde Tal-Panhala Dist.- Kolhapur
11	11 April 22	8-10 am	Maidan Indian Ground Game	NSS Volunteers	To encourage indigenous sports.	80+780	11 School
12	21 April 22	10-4 pm	Blood Donation Camp	NSS Volunteers	To reduce fear of blood donation from the mind of first time blood donor.	80+ 300	Central Library
13	8 May 2022	9.15-12.30 pm	First Aid Training	Ms. Ayesha Raut Ms. Manjushri Pardeshi Mr. Rajvardhan Rajeshirke	To provide immediate attention to a sick or injured person at the scene	35 + 50	VLSI KITCOEK
14	12 May 2022	2.15-4.15 pm	Sarvankash Swasthya	Dr. Anuja Khanolkar, Physiotherapist. Dr. Prerna Patil, Ayurvedic. Dr. Bhakti Kulkarni, Nutritionist.	1. To educate the students the various nuances of health and hygiene 2. To raise awareness on the nutritional needs and maintain better health 3. To support girls and bring awareness on menstrual and gender related issues	137	KIT COEK

DEPARTMENT OF SPORTS

Our College Students are taking positions in various Games. Which is under Shivaji University, Kolhapur & other is State and National Level Tournament.

Sr. No	Game	Event	Participation
1	Rowing (W)	Kayaking K-4 Event	Rajnandini Patil TY Electrical - Shivaji University women Kayking team secured Silver Medal k-4 Event at Sukhana lake Chandigarh dated
2	Shooting	25m.Pistol Rapid Fire	Viraj Vijay Rokade SY BTech (Mechanical) All India Inter University Shooting Competition held at MANAV RACHNA University, Faridabad 31st March to 3rd April 2022
3	Table Tennis (M&W)	Madhura Walvekar TY E&Tc participate in West Zone Inter University Table Tennis Tournament which is organized by University of Rajasthan,Jaypur dated 26 th Dec,to 29 th Dec.2021	
		Vishwa Tambe SY Mechanical participate in West Zone Inter University Table Tennis Tournament which is organized by University of Rajasthan,Jaypur dated 26 th Dec,to 29 th Dec.2021	
4	Gymnastics	Arya Dhavale FY CSE Participate in All India Inter University Gymnastics (M&W) Competition in Rhythmic Gymnastics held at GNDU,Amritsar 29th March to 31st March 2022	
5	Volleyball Men	K. J. SOMAIYA COLLEGE OF ENGINEERING presents SKREAM 2022 dated 7th April - 11th April. Our College Volleyball Men Team won First Place	

HB CAMP GIRLS HOSTEL

Free Haemoglobin check up camp organized for girl students and Faculty.

Free Haemoglobin (HB) Test Camp for KIT Girls Date: 11 th May 2022	
Students participated	443
Staff and faculty	8

Meraki 2k22

KOLHAPUR INSTITUTE
OF TECHNOLOGY'S
**COLLEGE OF
ENGINEERING**
(AUTONOMOUS),
KOLHAPUR

**DELVERING EXCELLENCE IN
ENGINEERING CAREERS SINCE 1983**

KIT's College of Engineering (Autonomous)

R.S. No. 199/1-3, Gokul Shirgaon, Kolhapur – 416234, Maharashtra, India.